ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 29/2/2020

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2020 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 29 ވަނަ ޖަލްސާ

٢٩ ذُوالْحِجَّة ١٤٤١

19 އޮގަސްޓު 2020

(ބުދަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:04

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 12:27

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

2020 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ ނަވާވީސްވަނަ ޖަލްސާ

19 އޯގަސްޓު 2020 (ބުދަ ދުވަސް)

1. ޤަވްމީ ސަލާމް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިއުލާން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދަކީ 19 އޯގަސްޓު 2020 ވީ ބުދަ ދުވަސް. 1441 ވަނަ އަހަރުގެ ޛުލްޙިއްޖާ މަހުން 29 ވަނަ ދުވަސް. މާ ނަކަތުން 9 ވަނަ ދުވަސް. މިއީ، 2020ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ އޭނަވިހިސްވަނަ ޖަލްސާ. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 35 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އަޅުގަނޑު މިއަދު ސަލާމްގައި ތިއްބެވި ދެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކަ ތިބޭފުޅުންނަށް ހާމަކުރުމަށްފަހު އަރިސްޓޮކްރަސީގައި ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ ވާހަކަ ހާމަކުރާނަން މި ގަސްތުކުރާ ސަރަހައްދު، ރާގައި އަޅުގަނޑު ޒީލުން ހަމަލު ބުރިއޮތުގައި ސަރުކާރުގެ ޒުވާން ހަމަލު ޗޮނުވަމުން ގެންދިޔައިރުގައި މަޖިލީހަކީ ޖަރާސީމުން ފުރިގެންވާ ބަނޑުގެ ގޮތުގައި ސިފަވާ ގޮތުގައި މި މައްސަލާތަކުން ހަމަޖު އުފުރިގެން އައީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތް މި އެދީ؛ އެ ބާރުމަލާ ނޫން އަރިސްޓޮކްރަސީގައި ތިއްބަވާ މެންބަރުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަނީ. އެއީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާއި، އަދި ޝާހިބަ ގޮތުގައި ސަމާއިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ދާއިރާތަކުގެ ރައްޔިތުންނަށް އޮޅުންފިލުވައިދިނުމަކީ ބަޔަކު.

3. ރިޔާސަތުގެ އެންގެވުން އިއުލާންކުރުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދުގެ އެޖެންޑާއަކީ، އޖ/29/2/2020.

4. ތައުޒިއްޔާ ފާސްކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

4- ތައުޒިއްޔާ ފާސްކުރުން. ތައުޒިއްޔާ ނަންބަރު 22/2/2020 އިން ފެށިގެން 24/2/2020، 3 ޖަލްސާގެ ތައުޒިއްޔާ. އެއީ މި އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 22 ވަނަ ޖަލްސާއިން 24 ވަނަ ޖަލްސާއާ ދެމެދުގައިވާ ތައުޒިއްޔާތަށް. ތައުޒިއްޔާތަށް ވަނީ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 218 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރެވި، އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރެއްގެ އިޢުތިރާޟެއް ނުވުމުން މި ތައުޒިއްޔާތަށް މަޖިލީހުން ބަލައިގަނެވުނު.

5. މަޖިލީހަށް ބަހުސްކުރަންޖެހޭ ބިލު

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމު 5- މަޖިލީހަށް ބަހުސްކުރަންޖެހޭ ބިލު.

5.1- ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ޢަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އުޅަނދު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުން. (ބިލު ނަންބަރު 22/2020)، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އުޅަނދު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު. މިއީ މި ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާޙުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން.

5.2- ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ޢަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އުޅަނދު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުން. (ބިލު ނަންބަރު 23/2020)، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އުޅަނދު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު. މިއީ މި ޤާނޫނުގެ 69 ވަނަ މާއްދާއާއި 70 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާޙުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން.

6. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން. އަޅުގަނޑު މިއަދު އިއްޔެކޮޅު ފުރުޞަތުން އަރިހު ދަންނަވާން އެބަޖެހޭ، މިނިސްޓަރ އޮފް ހެލްތު 28 އޮގަސްޓު 2020 ވަނަ ދުވަހު މި މަޖިލީހަށް ޙާޟިރުވެފައިވާ ސުވާލުތަކުގައި ވިދާޅުވި، ދުނިޔޭގެ ހާލަތު ހުރި ގޮތުންނާއި ފެންވަރާބެހޭ ޢުޒުރުތަކާއި ގެއްލުމަކާއި ވީހާ މިތަކެއްޗަށް ބޭނުންވާފައިވާ މިންވަރު ބޮޑުކަމުން، ތަކެތި ދިރުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ދަތިކަމެއް ހުރުމުން، އަދި މިނިސްޓްރީން ދީ ކަންތައްތަކާ ހަވާލުކުރައްވާ ފެންވަރުގެ ތަރުތީބުތައް ސަޕްލިމެންޓްރީގައި ފަސްކުރާން ކަމަށް ގަވާއިދުކުރެވުނު، އިތުރަށް ހުށަހެޅުނު ފެންވަރުގެ ތަރުތީބުތަކުގެ 75 މެމްބަރުން ފެންވަރުގެ ހުށަހަޅާ ދިރާސާކޮށްގެ ޖަވާބުދާރީ.އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކަންބޮޑު އާދަޔާ، ޤަވާއިދުގެ އެޖެންޑާ އޮޅުވާލާސްގެ؛ އަދި ރާއްޖޭގައި އެކަމަށް ޝަރީއަތު އިސްލާމީ، ޙަޖް.އި.އީގެ ފުރަސް. ޤަވާއިދުގެ އެޖެންޑާ އޮޅުވާލާސްގެ ޖަވާބުދާރީ.އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކަންބޮޑު ޙާޟިރުވެ މެދުވެރިކޮށް ފެންވަރުގެ ތަރުތީބުތަކުގެ އަދި ބެލުމަށްފަހު ޖެހޭ ކަންފުޅުތަކެއް ކަމަކާ، އެކަށައަޅާ ޖުމްހޫރީ ބޮޑުއިން އަދި ހުށަހަޅައި، ސިޔާސީ ގުޅުން ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރައްޔިތުން 20 އޮގަސްޓު 2020ގައި ވަނީ ހުށަހެޅުއްވިފައެވެ. މިހެން ވަޑައިގެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި ޙާޟިރު ޖަމްހޫރީގެ ރިޔާސަތު އަދި ވަކިން ހުށަހަޅާފައި އިއްތިޙާދު ޙާޟިރު ޖަމްހޫރީ މަޖިލީހަށް ވަޑައިގެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި ދެއްވި ބަޔާނާއި އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު، މަޖިލީހުގެ އިޤްތިޞާދީ އަހަރެމެން ފައިސާގެ ކަންކަމާ މަޖިލީހުގެ އިޤްތިޞާދު ކޮމިޓީގައި ބަޖެޓް ހިންގުމުގެ ގޮތުން ކަންކަން. އަޅުގަނޑު އަމިއްލައަށް އަރިހުން އެދުނު ޙާޟިރު ޖަމްހޫރީ އެކަމާ ގުޅިގެން ވިދާޅުވެފައިވާ ފާހަގަ ތިބޭފުޅުންނަށް އަންގައިދެވޭ ފާހަގަކޮށްލަމުން. ޝުކުރިއްޔާ.

އިދާރީ ބަޔާން އިއްވުން:

ޙާޟިރު ޖަމްހޫރީ ނުހުށައި ރިޔާސީގެ ސަފުހާ 27ގައި ބާރުއަޅާނެތީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުން 28 އޮގަސްޓު 2020 ގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވި ނަންބަރު 23-L/57/2020/8 ސިޓީގައި 75 ފެންވަރުގެ ހުށަހެޅުން ދިރާސާކޮށްގެ ޖަވާބުދާރީ.އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކަންބޮޑު އާދަޔާ، ޤަވާއިދުގެ އެޖެންޑާ އޮޅުވާލާސްގެ ޖަވާބުދާރީ.އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކަންބޮޑު ޙާޟިރުވެ މެދުވެރިކޮށް އަދި ބެލިކަމުން ބާރުއަޅާނެތީ ހުށަހެޅުއްވި. ހަމަ އެ ސަފުހާގައި ބާރުއަޅާނެތީ މާލިއްޔަތު، މަޖިލީހުގައި ބާރުއަޅާނެ ޤާނޫނުގެ މުއްދަތުގައި ރިޔާސަތުގެ ކުރިމަތީ ސިޔާސީ ކަމުކަން މި ޙާޟިރުވެ ފާހަގަކުރެއްވުން. (ހ)- ޖަވާބުދާރީ.އެމް.ޑީ.ޕީން އެއްވެސް އިދާރާގައި އެމްޖީޕީގެ ޖަމްހޫރީ ބާރުއެޅުމަށް ވިޔަފާރީގެ އެއްވެސް މުއާމަލާތެއް ކުރިއަށްގެންދާކަން. (ށ)- ޖަވާބުދާރީ.އެމް.ޑީ. ގަވާއިދުކާ ފެންވަރުގެ ސަޕްލިމެންޓްރީ ކަންބޮޑުވުންގެ ރިޕޯޓް ޖަވާބުދާރީ.އެމް.ޑީ.ޕީން މިނިސްޓަރ އާދޭ ހުށަހެޅި ހިއްސާކުރުމުގެ ކަން. އަދި ހިއްސާކުރުމުގެ ބާރުއަޅާ ޖަވާބުދާރީ.އެމް.ޑީ.ޕީގެ

ކަންބޮޑީ އޮފީހުގެ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް އޮފިސަރު، ޖަބުރު.އެޗް.އޭ ރިޓްރެންޗްމަންޓް ފޮނުވާފައިވާ ޕްރޮސީޖަރުތަކާއިގެ މައްސަލައެއް ހިފުން އިތުރުކޮށްފައިވާތީ. (ނ)- އެމްޖޭރިޕަބް ޖީސްޓަރު ބޯޑުގެ ޖަބުރު.އެޗް.އޭއިން ރިޓްރެންޗްކުރި ފައިސާއެއް ނުދިނުމަށް. (ރ)- މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ ބިލު ކޯޓުގެ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ 33 ވަނަ ޖަލްސާގެ ދައުލަތުގެ އެމްޖޭރިޕަބްރަސް ޖީސްޓަރު ބޯޑުގެ ޖަބުރު.އެޗް.އޭއަށް، އެ ފަރާތަކުން ފޮނުވާފައިވާ ފަދަ ތަކެތި ގެނަސް ފަރާތްތަކުން އަންގައިދީ ކަމަށް ބައްލަވާލައްވާފައިވާ ނަމަވެސް، ނުސަބަބު އޮފިސަރު އެކަން ނަފާކުރައްވައިފިން.

(ބ)- ސިޔާސީ ސޯޝަލް ޕްރޮފެސިޔަނަލްގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސަށް ފޮނުވި ސިޓީގައި އެމްޖޭރިޕަބްރަސް ޖީސްޓަރު ބޯޑުގެ ޖަބުރު.އެޗް.އޭގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން، އެ އިދާރާގެ އިމަޖެންސީ ޕްރިޕެއަރޑްނެސްގެ ދަރުން ތަކެތި ސަޕްލައިކުރުމަށް އެކަށީގެން ކުންފުނީގެ ކަމަކު ބާރުގަދަ ކޮށްފައިވާ ނަމަވެސް، ޖަބުރު.އެޗް.އޭއިން މިނިސްޓަރ އޮފް ހެލްތާ އެދިގެން މައުލޫމާތު ބަދަލުކުރުވައިދިނުމުން އެ މައުލޫމާތަކީ ސަރުކާރު ނޫން މައުލޫމާތު ކަމަށް ބުނެވުން. (ޅ)- ވަކި ސަޕްލަޔަރަކަށްގެ އަތުން ތަކެތި ގަތުމަށް އެއްބަސް ފަރާތަކުން ރިޕޯޓުދޭ ކުންފުނި ތުއްކަމުގެ ޑެއިލީއަކުގެ ގަވާއިދުގެ ދަރުން ފުރިހަމަކުރަނީތީ އިޖުރާއަތުތަކެއް، މާލީ އަދި ފަންނީ ގޮތުންނަށް ބަލާފައި، ކުރިންވެސް ޕްރޮކިއުރމަންޓް އަދި އެޖެންސީ ޕްރޮކިއުރމަންޓް ގޮތުން ފުރިހަމަކުރަނީ ދަރުނަށް ފުރުސަތުދިނުމަށް ދައުލަތް މައްސަލަތައް ނުކުރުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އަލީނާޒިމް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް އެދި، މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒު ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވަން.

7. ސުވާލު

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

އަޅުގަނޑުމެންނާ އެކުގައި އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓަރު ވަޑައިގެން އެބައިންނެވި. މިނިސްޓަރަށް ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުހަބާ! މިނިސްޓަރާ ސުވާލުކުރައްވަނީ، ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޟް، މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ކުރައްވާ ސުވާލު. ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ތ. ތިމަރަފުށި އަދި ވޭމަންޑޫގެ ކުނި މެނޭޖުކުރުމުގެ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު، ތިޔަ މިނިސްޓްރީން ނިންމާފައިވަނީ ކިހިނެއްތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރައްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން ވަނީ ތ. ތިމަރަފުށި އަދި ވޭމަންޑޫ ފާސް ހިމެނޭ ގޮތަށް މ. ، ފ. ، ދ. އަދި ތ. ، ލ. މި ފަސް އަތޮޅު ހިމެނޭ ސަރަހައްދުގެ ރަށްތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން ތިމާވެށްޓާ ރައްޓެހި އަދި އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ކުނި މެނޭޖުކުރެވޭނެ ނިޒާމުތަކެއް ޤާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ފަށައިފި. ވޯލްޑް ބޭންކުގެ އެހީގައި މި ފަސް އަތޮޅުގައި ހިނގާ؛ 43 ރަށަށް އަމާޒުކޮށްގެން ހިންގާ މަޝްރޫޢު، ވޯލްޑް ބޭންކުގެ ކްލީން އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދަށުން ތިމަރަފުށީގައި ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރެއް ގާއިމުކޮށް، އެތަނަށް ކުނި މެނޭޖުކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިކުއިޕްމަންޓް ޕްރޮކިއުއަރކުރެވިފައިވޭ. އަދި މިގޮތުން ރަށްތަކުގައި ކުނި އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރާ ފަހަރު ވެސް ޕްރޮކިއުއަރކުރެވިފައިވޭ. އެގޮތުން ރަށްތަކުގައި ގޭގެއިން ކުނި ނެގުމަށް ބޭނުންވާ ވީލްބެރޯ ފަދަ ތަކެތި ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް އެކުލަވާލެވިފައިވޭ. އަދި މިސްރާބުތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް މަސައްކަތް ވަނީ ފޮނުވާލެވިފައި، ރިޔާސީ ބަރުނަމަޔާ ގުޅުވައި ކުރިއަށް ގެންދަން ހަމަޖެހިފައިވަނީ މިހާރު ވެސް ކުރިއަށް ގެންދާ ރަށްތަކުގެ ކުނި މެނޭޖުކުރުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް، ދަށު ރަށްތަކުގެ ހިތްހަމަ ޖެހޭ ގޮތެއްގައި އިރުޝާދު ހޯދުމާއި ތަރުތީބު ދާއިރާތަކާއި ގުޅިގެން ކުނި މެނޭޖުކުރާނެ ނިޒާމު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ރަށްތަކަށް ދިރާސާ ކުރަމުންދާ ކަމުގައި ވީމާ، ރަށްތަކުގެ ވެރިކަމުން ހިންގާނީ ކޮންސެޕްޓެއް ޤާއިމްކުރުމުގެ ކުރިން ދަށު ކައުންސިލްތަކުގެ މަޝްވަރާއާ ގުޅިގެން ރަށަށް ފެތޭ ނިޒާމެއް ތަރުތީބުކުރެވިފައިވޭ. އަދި މި ތަރުތީބުގައި ކައުންސިލްތަކުގެ ދައުރު ވަނީ ކުރިއަށް ކުނި މެނޭޖުކުރުމުގެ ނިޒާމު ހިންގާނެ އެންމެހާ ކަންކަން އެކުލަވާލައި ޤާއިމްކުރުމަށް. މި މަސައްކަތުގެ އިތުރުން ފާޚާނާތައް

ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުން މިހާރު ކުރިއަށްދަނީ މި މަޝްވަރާގެ ރަށްތަކުގައި ހަދަންޖެހޭ އެންވަޔަރަންމަންޓް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް (އީ.އައި.އޭ) ހެދުމުގެ މަސައްކަތެވެ. މަޝްވަރާގެ ފުރަތަމަ ބައްޗެއްގައި ތިމަރަފުށި ވެސް ހިމެނޭ ގޮތަށް ހަ ރަށެއްގެ ޢަމަލީ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ކޮންޓްރެކްޓަރުން ހުށަހެޅުމުގެ މަސައްކަތް މި އަހަރުގެ ސެޕްޓެމްބަރު މަހު ނިންމައި، އޮކްޓޫބަރު މަހު ކޮންޓްރެކްޓަރު އައްޔަންކޮށް، ޢަމަލީ މަސައްކަތް ނޮވެމްބަރު މަހު ފެށިގަނެވޭނެ. ތިމަރަފުށީގެ ކުނި މެނޭޖްކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިކުއިޕްމަންޓާއި ވެހިކަލް ގަތުމުގެ މަސައްކަތް ވެސް މި އަހަރުގެ އޮކްޓޫބަރު މަހު އިޢުލާންކުރުން އަދި އެކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ވަނީ ރޭވިފަ. ތ. ވިލުފުށީގައި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ހަރަދުކޮށްގެން 2015 ވަނަ އަހަރު ވަނީ ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރެއް ގާއިމުކޮށްފަ. ނަމަވެސް، ކޮންމެވެސް [illegible] އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ހަމަޖެހިފައިވާ ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސިސްޓަމްތަކުގެ ޑިޒައިން [illegible] ބަދަލުތަކެއް ގެނެވިފައިވާތީ، ތ. ވިލުފުށީގައި ވޭސްޓް ގާއިމުކުރެވިފައިވާ މަރުކަޒު މި ޑިޒައިންތަކާ އެއްގޮތަށް އަޕްގްރޭޑްކުރުމަށް ވަނީ ހަމަޖެހިފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަޝްވަރާ ހިންގުމުގައި އިސްކަންދިނުމަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ މަޝްވަރާ އަމާޒުކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދުގައި ހިމެނޭ މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްތަކުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް ގޮތަކަށް ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރުތައް ގާއިމުކޮށްފައިނުވާ ރަށްތަކަށް، [illegible]. ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރުގެ އިތުރު މަސައްކަތް [illegible] 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި [illegible]. ނަމަވެސް، އެ ރަށުގެ ކުނި މެނޭޖްކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިކުއިޕްމަންޓާއި ވެހިކަލް [illegible] ވެސް ސަރަހައްދުގެ އެހެން [illegible] [illegible]

[illegible]

ދަށުން ކަންކަން ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޑުގަނޑު އިތުރު ސުވާލު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން. ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

<u>ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު ދެންމެ ދެއްވި މަޢުލޫމާތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރަކީ، ވޭސްޓްސްޓޭޝަން އުފަން ބޭނުމެއް ވެސް ވޭ. ވޭސްޓްގެ ރައްޔިތުންގެ ވަރަށް ބޮޑު އުއްމީދެއް، މިހާރުގެ މިނިސްޓަރުކަމުގެ ދައުރުގައި ތިމަރަފުށި ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރުގެ ކަންތައްތައް ފުރިހަމަވެގެން ދިއުން. އަޅުގަނޑު ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު އަރިހުން ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ، ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރު ތި ވިއްކާލުނީ، ކޮބައިތޯ އާދޭގެ ފުރުސަތަކަށް؟ އެއީ ހަމައެކަނި ބިޑްއޮތީ؟ އެޖެންސީއަށް؛ ވާހަކަދެއްކި އަޅުގަނޑު ހިނގައްޖެއިން. ވާހަކަދައްކައި ކުރި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ބިޑްހަވާލުކޮށް. އެ މެނޭޖްމަންޓަށް އެއްވެސް ސިޔާސަތެއް، އެއްވެސް އެއްބަސްވުމެއް ހުރީ ނޫން. ދަނެގަތުމަށް މިހާރު ފުރިގެން ދިޔައީ. އެގޮތުން ބައިވަރު ފުރިހަމަކޮށް މުޅި ރަށްރަށުގައި އެ އޮތީ. މިހެން ދިރިއުޅުމުންދާ ވަރަށް ގާތުގައި. ރަނގަޅު އެންވަޔަރަންމަންޓަށް ނޫނޭ، އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު. އެހެންވީމާ، ހި ވިޔަފާރިވާ ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރު ކޮބައިތޯ؟ ޖިހާޒެއް ހަމަކަށަވަރު ނޫނިއްޔާ ސަރަހައްދު ބެލެހެއްޓުންތޯ؟ އެހެންވީމާ، މިކަން ބަލަހައްޓާ ސަރުކާރުން އެދެން އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގައި ކުނިމުޅުޅު ވޭސްޓް ހިމެނޭ. އެ ވިލާގެ ފުރަތަމަ، އަޅުގަނޑަށް އެނގޭގޮތުގައި ނިސްބަތްވާ މިހާރު ވެސް ވޭ. ވަޒީރުންނަށް އެ މީހުން ނިސްބަތްވާ ރަށަށް އިސްކަންދިނުމުގެ ފުރުސަތަށް ނުވެސް އޮތީ ވެސް ވޭ. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ކަހަލަ ނުވާނެކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިދެންނެވި، މިހާރު އެއްވެސް ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅުމަކަށް އެއްވެސް ޕްރޮޕޯސަލެއް ގާއިމުކުރުމުގައި ހުރި ދަނޑުވެރިކަން އިސްކަންދިނުން، އެ ފުރުޞަތު އެއްވެސް ގޮތަކަށް ނުލިބޭ ހަމަހަމަ އިސްކަންދީގެން ޕްރޮސެސްތަކެއް ކުރިޔަށް ގެންދަނީ. އަޅުގަނޑު ކޮބާތޯ ސުވާލަކީ، ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރަކީ ކޮބައިތޯ؟ ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރަކީ، އަސާސީ ގޮތުން ކުނިތައް ޖަމާކޮށް، އެ ކުނިތައް ވަކިކޮށް ޕްރޮސެސްކޮށްގެން ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަހައްދީ ސެންޓަރަށް. އެ ސަރަހައްދުގައި އާންމުކޮށް ގެނައުމަށް ހިމަނައިގެން، ކުނި ޖަމާކުރާތަނުގައި ބަރާބަރަށް ވަރަށް. އަދި އެތަނުގައި ހިންގަން ޖަމާކުރާ ކުނި ޕްރޮސެސްކުރަން،

ވަކިކޮށް ހުދުން ގޮތުގައެވެ. އެ ވިދާޅުވަނީ ވަރަށް ބޮޑު ތަފާތުތަކެއް. އަޅުގަނޑުމެން ވޯސްބު ދެކޭނޭ ސަނބަރު ކުރީގައި ގާއިމުކޮށްފައި ހުރި ގިނަ ތަންތަނުގައި ހަމަ ވޯސްބު ޕޮލިސްސްޓޭޝަން، އެއަށް ބަދަލުގެނެސް، އެ ރަށުން ބޭރުކޮށް، އާދީ ކުޑަކޮށް، ކޮމްޕިއުޓަރކޮށް ހަދާން އެއްވެސް ފެސިލިޓީއެއް ގާއިމުކުރެވިފައެއް ނެތް. އަދި އެ ތަކެތި ޕިބިފައިއިން ހުރި ތަންތަނުގައި ވެސް އިދާރީ ސަރަހައްދުތަކަކީ ޖަހާއި؛ އޯގާތެރިކަމާއި އެ ތަންތަނުގަ ކާރީބު ދިބިފައިންމުގާއި، އަދި އެ ކަންކަމުގައި ހުރި އިންސާފުގާއިމުކުރުމުގެ ތަރައްޤީގައި ހިންގަން، މިހާރުން އެ ދަސްކޮށްދެވިފައިވާގޮތާ، މި ކުރިމަގު ކަމެއް ވެސް ހިލާ ގޮތުން، އެ ކަމުގެ ފުލުހުންކުރާ ކުރިއަށް ކަންކަމުގައި ވެސް އެ މަސައްކަތްކުރެވޭނެ ދެކޭތީ. އަޅުގަނޑުމެން މި ދުވަސް ހަމަ އެކަށޭނަ ގޮތަކަށް ކަރަންޓު ކުރަން ދަށް ކަރަށް ކަރަންޓު ގައި، އެ ކަންކަމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ކަމެއްނުވާ ދާއިރާގެ ކަމުގައި އެކަމަށް ކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތަކީ ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ކުރަސްކަށް ކުރިމަތިވެ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިމަތިވާކަމާ ފުރުޞަތުދިނުމަށް ސަރުކާރަށް. ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ މުހިއްމުކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ދަތިކަމާއި އެ ކުރީގެ ވާ. އެކަމަށް އިޙްތިރާމްކުރަމަ ބަރާބަރު، އެ ވިދާޅުވި ވަރަށް ބަދަލުވެ ކަނޑައެޅި. އިޙްތިރާމް ނުލިބޭ ކަމެއް ހުއްޓުވާ ކާޑުން ކުރަހަށް ބޭނުންކުރާ ކުރީގެ މަސައްކަތާ ބައެއް ގޮތްގޮތުން ނަތީޖާ. އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖެއަށް ކުރިމަތިވާ އިޤްތިޞާދީ ކަންކަމާ ކުރީގެ ސަރަހައްދުތަކަށް ވެސް ކުރީ ޖަހާކަން، ޕޮލިސްސްޓޭޝަން ސަރަހައްދުގެ ހިދުމަތްދޭ އިދާރާ، އެ ކަންކަމުގެ ބޭނުންވާ އިދާރީ ފުރިހަމަކަން، ކަނޑައެޅުމަށް އަދި ކަމެއްނުވާ، ފުލުހުންގެ ޕޮލިސް ހިދުމަތްދޭ ކުރިއަށް. އަޅުގަނޑު ދަރަނި ބޭނުންވާ، އިޤްތިޞާދީ ކަންކަމުގައި އެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަދަހިކޮށްދެވޭނެ ވެސް އެއީ ބަދަލެއް. ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ވަޒީރުގެ ނިޒާމީ ތަފްޞީލުން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ކިޔާދިނީ މަޢުލޫމާތު ބަޔާންކޮށްދެއްވުން އެނގޭ ރަނގަޅަށް އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމާވެފައި އެބަހުރި. އަޅުގަނޑު އެ ރަނގަޅުގެ ސަރަހައްދު މި ތަކުގައި ދަރަންޏާކަން ދޫން. ވަރަށް ރަސްމީ ކަނޑައެޅި ބަދަލުކުރުމުން އާދޭ، ބައެއް ރަނގަޅުގެ ފުރިހަމަކުރުގައި އެއީ ދިން ކަމުގެ ފުރުޞަތު ވަރަށް ރަނގަޅު ކަމަށްވާ ކުރަމުން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަން ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރިޔާސަތު. މިއީ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުދެއްވީތީ ރިޔާސަތަށް. އެއީ ވާ ޙަމްދު، ޖަމީލު ސަޤާފީ ހިޔާލުން އެންމެ ބޮޑަށް ބަރާބަރު ރިޔާސަތުން ވާޖިބު. އަދި ޑރ. ޖަމީލް ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރު

ދަންނަވަން، ވަކީލު މަސައްކަތުން 73 މިލިއަން ޑޮލަރު ހޯއްދުވިކަން. އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، ކިހާ ދުވަހެއްގެ ތެރޭގައި އޭ.ޖީ.ބީން މި ދިން ލާރި އެއްކޮށްގެން މުޅި ރާއްޖޭގެ ކަނޑުތަކުގައި؛ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގުދުރަތީ ރިސޯސަސް އުޅޭ ފަރުތަކެއް. ކަނޑުފަތު ހަޑިވެ، ކޯރަލްބްލީޗުވެ އެދި ހަޑިވާއިރުގައި އެކަން ކޮންޓްރޯލް ކަހަލަ ގަވާއިދެއްގެ ތެރެއިން ކޮންއިރަކުންތޯ ހަމަޖެއްސަވާނީ؟ އަދި ގާނޫނު، ގަވާއިދުގައި ވަރަށް ކުރި ދިޔަ. ކޮންމެ ފަހަރަކު އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުން ކުރި ގެންދަން މި ޖެހުނީ. އެހެންވީމާ، އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީން ކޮންދުވަހަކުންތޯ ގަވާއިދު ސާފުކޮށްދޭނީ؟ އަދި ގާނޫނު ސާފުކޮށްދީ، އަދި އެގޮ ބަނދަރުތަކުގައި ވެސް ސާފުކޮށްދީ؛ މި ބޭނީ ކޮންމެ ތަނަކަށްތޯ ވެސް ބަނދަރަށް އެއީ ވަރަށް މުހިންމު އެއްޗެއް. ކަނޑު ވަރަށް މުހިންމު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މިދަންނަވާ ދެ ސުވާލު އެއީ، ވަރަށް މުހިންމު ދެ ސުވާލު. އެއީ ރާއްޖެ ސަބްމެރިނުން ބެޑްރޮކްމައި ގުދުރަތީ ރިސޯސް މެއިންޓެއިންކުރުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތްގައި އޮތީ ވެސް އެކަންތަކެއް. އެހެންވީމާ، އެ ކަމަށް ޖަވާބު ކިޔާދެއްވުމުގެ ހުށަހަޅާ ކަމެއް މަނިކުފާނުގެ މިނިސްޓްރީން އެބަ ގެންގުޅުއްވާނެތޯ، ވިދާޅުވެދެއްވުން އެދެމުންނެވެ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ފަރުހާދު. އިބްރާހީމް ވަޙީދު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

އިބްރާހީމް ރަޝީދު މި ސަރުކާރަށް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާރަވެރިކަމެއް އެކަށޭގެ، ވަރަށް ގިނަ ރަނގަޅުގައި ގާއިމުކުރުވިފައި ހުރި ކަންތައްތަކެއް. އެ މަސައްކަތެއް ރައްޔިތުންގެ ބައެއް އަޅުގަނޑުމެން މިއުޅޭ އަހަރުގެ ތެރޭގައި އިމާރާތްކުރެވުން މުޅި ރާއްޖޭގައި ކަނޑުގެ މަޝްރޫޢު. އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮފްޝޯރ ގުޅުވައިލައިގެން ބޭނުންކުރުން އެސްޓީމޭޓްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން އަނގަބަހުން ވަރަށް ބޭނުންކުރާ، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެކަން ވެލިބަ ނަގާފައިވާ. އެހެންވީމާ، އޭރު އަޅުގަނޑުމެން ނިންމީ، އެންމެ ބޮޑަށް އެ މަސައްކަތް ހުރި ރަށްތަކަށް. އެކަމުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ތިބޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަހަރު ނިމުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަޖެޓުން އެ ރަށްރަށަށް އެޑްވާންސް ފައިސާ ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލްތަކަށް ޖަމާކުރި. އޭގެތެރޭގައި ހިމެނޭ ރަށްތަކުގެ ކައުންސިލް ޖަމާވާ އެކަން ކުރުވުމަށް ބަޖެޓުން އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުން އެބަދަން. އިބްރާހީމް މުނަވަރު ދެންމެ އެ ކުރައްވާ ސުވާލުގައި، ކަނޑަށް ރަސްފަތުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ރައްކާތެރިކަން ދިނުމަށް ބައިވެރިވުމަށް ވީ މި ފަޅުވެ. އެ މަސައްކަތް އިންޑަސްޓްރީގެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަރަށް ހިނގާފައި އޮތް ބޮޑު އެއް މަސައްކަތް ކަމެއް ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލިއްޔާ. އެކަން ރައްކާތެރިކުރުމުގައި ހަމައެކަނި ބޭނުންވާ

ފައިސާއެއް ވެސް ނޫން. އެ ރައްކާތެރިކަން ކުރަނީ މުދު ޖިންމާވުމުގެ ސަލާމަތެއް އުފެދުން އެބަޖެހޭ. އަދި ކުރި މަދުކުރުމަށް މަސައްކަތް ވެސް ކުރަން އެބަޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިކަން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ބޮޑުގައި އަޅުވާލައި ނިންމާލުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންގޮތަކުން ކަމެއް ނޫން. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ދެކޭން ބޯދުންކުރަންވީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރުތީބު މަސްތޫރުކުރުމުގެ ސަބަބުން އިނގޭތޯ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ހިނގަން ބޭނުމި އެހީގެ ތަފާތު މައްސަލަތައް. މީގެއިތުރުން ދިވެހި ދައުލަތުން، މިދަންނަވާ ބަޖެޓުގައި ހިމަނައިގެން މި އަހަރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުގައި ހިމެނި ތަންތަން ވެސް ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ތަންފީޒުކުރުމުގެ ފުރުސަތުތައް ނުލިބި މި ދަނީ. މިހެން މިކަން ވަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފައިސާގެ ގޮތުން ދިމާވެފައި އޮތް ދަތިތަކާ ހެދި. އަޅުގަނޑު އެކަން ގަބޫލުކުރަން ވެސް ވެ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަތުމަކީ، ހއ. ތެރޭކުރުން ފިރިޖަން އަހުރު ސިޔާސީ ހަމައަށް ހުރި ހުރިހާ ތަރައްގީގެ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ހުރި ޕްރޮޖެކްޓުތައް އެބަހުރި އިނގޭތޯ. އެ ޕްރޮޖެކްޓުތައް ތަންފީޒުކުރުމަށް ފަށާފަ އެބަހުއްޓޭ. އެއީ ޕްރޮޖެކްޓުތައް ތަންފީޒުކުރުމަށް އެއީ މުއްދަތުތައް އެބަހުރި. ގެސްޓްހައުސް މާލެ ހިމެނޭ ސަރަހައްދުގައި، ހ. ، ހއ. ، ހދ. ، ށ. މި ސަރަހައްދުގައި ހިމަނާ ޕްރޮޖެކްޓު އެއްގޮތް ޕްރޮޖެކްޓު ބާކީ ކުރިންދު އެއް ޕްރޮޖެކްޓުތަކީ. އެ ޕްރޮޖެކްޓު 2023އާ ހަމައަށް ނިންމުމަ އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. ހަމަ އެގޮތަށް މ. ، ފ. ، ދ. ، ތ. ، ލ. އަދި ގާތުގޮށެވެސް ކުރިން އަށްވަރަކަށްމަސްދުވަސް ޕްރޮޖެކްޓު، އެ ޕްރޮޖެކްޓު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ހަމަލާ ގޮތުން މި ފަށަނީ. އަޅުގަނޑު ކުރިން ސަރުކާރުގައި ޖަވާބުދާރީ ފަހަރެއް، މިއީން ކޮންމެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރަނީ ފަސްޖެހި ފަރާތުން އެޕްރީލުކަން ޕްރޮގްރާމާ އެއްބަސްވުން. އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކިޔަމުގެ އަމަލުކުރަން ބޭނުންވާ ބޭނުންތަކުން އެ ފުރުޞަތެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުލިބޭ. އެ މިހާރު ކަނޑައެޅޭ ސްޓޭޓްޖެހޭ އެއްބަސްވުން ނޫނީއާ އެކަމެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުކުރެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން އަދާކުރި ސިޔާ ކޮންޓްރެކްޓް އޮފީހެއް ނޫން، އެކަން ކުރެވޭނީ. ސަބަބަކީ، ވަކި ކޮންޓްރެކްޓަރެއް ފުރަސަތުކޮށްގެން، އެ މިހާރު ބޭނޭ ވަކި ގޮތަކަށް އެކަން ކުރަންޖެހޭތީ. އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ވެސް އިލްތިމާސް މަޖިލީހުގައި މިކަން ބޭނުން ގޮތެއް ދެކޭ އަޅުގަނޑު ބޭނުން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަކީ ހިލޭ އެކަން ކުރަން އަޅުގަނޑު ކުރީން ފަރާތްތަކުން މިކަން ދިރާސާ ވަގުތު ނަގާނެ ހިސާބުން. އެހެންކަމުން، ކޮންމެ މެންބަރަކަށް ވެސް ހަމަ ވަކި ޗާޕް ވަނަ ބޯސީޒަށް އެ މަޖިލީހުގައި ދޭން އަޅުގަނޑުމެން ތަޢާރުފު ކުރި ވާހަކަ ދަންނަވަން. އަދި މިއަދު އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހުގެ ނިންމާލައި ގޮތް މިހާރު ހުރި، ރާވާލައި ހުރި ޕްރޮގްރާމްތަކާ ބެހޭ މައުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިއުކުރާނެ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު؛ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު މިތާ މިއަދު ވަރަށް ގިނައިރު، ތިން ސުވާލު އެބަހުރި. ކޮންމެ ސުވާލެއްގައި ވިހި މިނެޓު. އަދި ގައިދުރުކޮށް މި އިންނަވީ. އެހެންވީމާ، ޖަވާބު ނަންގަވާލަން ވެސް އަޅުގަނޑު ހިތުން ޑަބްލިއު.އެޗް.އޯގެ ވެސް؛ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅުއްޖާއްޗެއްގެ ގަވާއިދުތަކާ ޒިޔާދަވެގެންދާ ނުދާނެ. އާދެ މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

<u>މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް މި ނަގަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޑަބްލިއު.އެޗް.އޯގެ ކަންބޮޑު ރިސްކްރޭޓިންގްލިސްޓުން ކޮޓޭޝަން ހުރި ހިސާބަށް ދިޔަ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެބަ ވިދާޅުވޭ. އެކަން ސަރުކާރުން ކުރައްވަވައިފައިވަނީ ކިހިނެއްތޯ؟

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، އެއްޗެކޭކޮންވެސް މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލުކުރާ ވަގުތު ނޫންކަން. ވަޒީރަކު އިންނެވި، އެންމެހައިހާ މިނިސްޓަރުން ސުވާލުކުރާ ވަގުތު. އިތުރު ސުވާލުކުރާގޮތަށް އަޅުގަނޑު މި އޮތީ ފުރުޞަތުއަރުވާފަ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް އަޅުގަނޑު ހިތުން އެދިލާ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

<u>މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މިނިސްޓަރު އަރިހުން އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، އައްޑޫ ސިޓީގައި ކެޕޭސިޓީ، އިންޓެންސިވްކެއާ ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރުމަށް ހިންގުމަށް ކަނޑައެޅި މަޝްވަރާކޮށް މިހާރު އޮތީ ކާރިސާއެއްގައިތޯ؟ އޭގެ ސްޓޭޓަސް މިދަނޑުވެރިޔާއަށް އެނގިފައިވޭތޯ؟ އެހެން ޑިޕާޓްމަންޓު އެއްގެ ސިޓީގައި ކުރިއަށް އޮތް ހިސާބު އަށް ވެސް ގޮތްގޮތަށް ކުރަމުން ގެންދާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންވާ ކަންކަމުގެ ތަފުސީލު. އަދި އަލުން ހަމަޖެހޭ ވަރަކަށް އިސްވެރިން ވެސް ސަރުކާރުން ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދިޔައިރު، އެކަމަށް ވެސް ބޭނުންވާ ސިއްޙީ އޮފީހެއް ނެތް، ކޮންމެވެސް ބޭނުންވާ ކަންކަން ނިމިފައެއް ނެތް. އޭގެއިތުރުން އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރަން ބޭނުންވަނީ، ކޮވިޑްގެ އަދި ހިސާބުތައް ގެނުވުމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ، ސިޓީގެ ތަފްސީލު، ސްޓޭޓަސް ވަކިން މިހާރު ހުރި ހާލަތު ކިހިނެއްތޯ؟ އެކަމުގެ ސާބިތުކަން ނެތުމާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު ބޭނުމީ

ދިމާވާނީ. އަދި ކިހާވަރަކަށްތޯ މިހާރު ސަރުކާރު ފުރަތަމަ ޖެހިލައި ހުރީ؟ އޭގެ އިންސްޓޯލްމެންޓް ކޯޕަސްގައި ކިހާވަރަކަށްތޯ ދައްކަމުންދަނީ ކަރަންޓްގެ ހުރި ޚަރަދާ ލިބުމުން އަބަދުތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މިއަދު އައީ އަސްލު ކުރިން ބޭނުން ޖަވާބު ސުވާލުކުރައްވާފަ ކަމަށް ބަލައިގެން. އެކަމަކު މިދަންނަވާ، އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރައްވާ ސުވާލަށް އަޅުގަނޑަށް ހަމަގޮތުގައި މަޢުލޫމާތު ހުރި މިންވަރުން މަޢުލޫމާތު ދީފާނަން އަޅުގަނޑު ބުނެދޭނަން. އެކަމަކު އިތުރު؛ ކަރަންޓުގެ ތެރެއިން މިދަންނަވާ މިއަދު އަޅުގަނޑު ބުނާ އެއްބަސްކަން އެއީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ސިޓީ ބޭނުން އަދަދަށް އެކަން ވެސް، ނުވެސް ބަލާފައި އަޅުގަނޑު މަޢުލޫމާތު؛ މިދަންނަވާ ދޭނެ މަޢުލޫމާތު ދިން ކަމަށް ނުބައްލަވާން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން އެދޭން. އަޅުގަނޑަށް އިނގޭ މި ތަންގައި ކަރަންޓުގެ ދުވަސްވަރުގައި ކޮށްދޭނެ ކަމެއްކަން. އެހެންވީމާ، އެކަމަކު ކުރިއަށްޖަހާކަން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު މިހެން ވިދާޅުވީމާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުނީ، މިއަދުގެ ޖަލްސާ ފުރުނީ އެހެން. ހަމަ ދެންމެއަކު އަޅުގަނޑުގެ ކައުންސިލް ޖެހޭތަން؛ އެ ގޮތުންގެ އަންގަވަން ވާއްޖޭގައި މި ވަނީ، މި ވާއްޖޭގެ (ނ) ގެ ހަތްވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކަމެއް ހިންގައިދިނުމަށް، އެއީ ޤަވާޢިދާ ޚިލާފުން. މުޅި މަޖިލީހަށް ނޫނީ ކޮމިޓީއަކަށް ގެނެސްގެން ކަމެއް ޤަވާޢިދާ ޚިލާފުން، އެފަދަ ކަމެއް ބޭއްވުން މި އަދަބެއް ކަމަށް މި ބަލަނީ، ވީން ހާސް ކުރުމަށް ޖެހިފައިވާ ކަރުދާސް ނުވާ ހާސް ކުރުމަށް ގުޅުމުގެ އަދަދުކަން ޖެހިފައިވާ ކަރުދާސް ނުވަތަ ވީން މަސްއޫލިޔަތު ހާ މަސްއޫލިޔަތު ގުޅުމުގެ މުއްދަތުގައިކަން ޖަވާބު ދީން. މިގޮތަށް އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު، ބޭރު މަސައްކަތްތައް؛ އުޅޭތަކަށް ނުކުމެ ނަސޭހަތްކުން މި ފަރާތުން. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދޭ، މަޖިލިސްގައި މި އޮންނަ ސުވާލުކުރުން؛ ކުރީން ސުވާލު ޖަވާބު އުސޫލު ކޮންކަން، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވަޒީރުން ވެސް، އެހެން މީހުން ވެސް ތިބިއްޔާމުގެ ކަމާ އަދަބުކަން ހުރަހެއްވުމުގެ ފުރުޞަތު

ނުދޭނެހެން. އެހެންކަމުން، މިދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑަށް އާ ސްޓާފުތަކެއް ކުރިން ޤާނޫނުއަސާސީގައި، އަޅުގަނޑަށް އެއްވެސް އުނދަގުލެއް ނުވީސް އެކަން އެގޮތަށް ކުރާކަށް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ވަރަށް އަރައްޕަވިކާމާއި އަޅުގަނޑު އެދުން، އަޅުގަނޑަށް ކުރަން އަރައިގަތުމުގެ ޖާގައެއް ނުދެއްވައި މިކަމުން އަޅުގަނޑު ސަލާމަތްކޮށްދެއްވުމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރު، އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ހިތުން އޭގެ ވާހަކަ ނުން އައި، އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރުގެ ފޮނުވާލައި ހިނގަމުންދާ ޕްރޮގްރާމްތަކާއި އަދި ކުރިއަށް ވިސްނިފައި ނުވަތަ ތަރުހީބުދޭނެ ހަރުކަތްތަކެއް ކުރި މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މަޢުލޫމާތު ދެއްވައިދެއްވި، އާދެ ހަނި ދާއިރާއެއްގައި ޕާރލަމެންޓް ކަމުގެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑެއް ނުދެކެން. އަދި މި ވާހަކަ ފެށި އަޅުގަނޑެއް ނުދެކެން، ވަޒީރުން ފެށި އަދި އެހެން ބާރުތަކުން ފެށި އާދެ ހަނި ދާއިރާއެއްގައި ބަނދުވިލަގައި ވާހަކަތައް ގެނައުމަށް އަޅުގަނޑަށް ބާރުވާލައި ނުކުރެވޭނެ. ކަނޑައެޅިގެން ބާރުބާރަށް މި ޖެހޭ، ވިދާޅުވުމުގައި އަދި އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން ފުރުޞަތުގައި ދޭނެކަމަށް ތަކުރާރުވެ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިހާރު ޕީއެސްއައި 8 ނުވަ 9 މެގަވޮޓު އިންސްޓޯލްކުރެވިފައި. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ މަސައްކަތްކުރަނީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އިންސްޓޯލްކޮށްފައި އޮތް 20 މެގަވޮޓު ޕްރޮޖެކްޓްގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން 11 މެގަވޮޓު ސޯލަރއިން އަދި ބާކީ ބޭނުންކުރާނެ ޑީޒަލް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ޖުމުލަ ކަރަންޓްގެ ތެރެއިން އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސޯލަރއިން ގެނެވުނު ކަމުގައިވާނަމަ. ދެން ކުރިން ވިސްނުން ހުރީ ހަމައެކަނި ރައްކާކުރުމުގެ ނޫނީ ސަރުކާރުގެ އިތުރު މަސައްކަތްތަކުގައި، ސްޓޯރޭޖް ބެޓަރީތަކުގެ ތެރޭގައި ޖަހައިގެން އެކަމަށް ފުރުޞަތު ކަމަން. މި ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާފައި އޮތް ސްޓްރެޓެޖިކް އެކްޝަން ޕްލޭނުގައި އެބައޮތް 2023 ވަނަ އަހަރު ނިމުނުއިރުސަބަބު އަޅުގަނޑުމެން ގްރީންހައުސް ގޭސް ބޭސިކް މަސައްކަތް، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކުރާ ޖުމުލަ ކަރަންޓްގެ، އިންސްޓޯލްކޮށްފައިވާ 24% ސޯލަރއިން ގެނައުމާ ރިނިއުއަބަލް އެނަރޖީން ހޯދައިދޭން. އެހެންވީމާ، އެ ޖާގަ ގްރީންހައުސް ބަދަލު މިފަދަ ގަބޫލުވެ ނުކުރެވޭ، ހަމައެކަނި ގޭގޭގެ ފުރާޅުގައި ގެނައުމާ އިމާރާތްތަކުގެ ފުރާޅުގައި ޖަހައިގެން އެކަން ކުރެވޭނެ ކަމަކަށް. އެއީ ގްރިޑްއާގެ ކަރަންޓް ޖަހަން ބޭނުންވާ، ގޯތިގެދޮރުގެ ބޭރަށް ޖެހޭ ބައިވަރު ޖާގަ، އެއް މެގަވޮޓު ޖަހަން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިދެންނެވި 11 މެގަވޮޓު ޖަހައިލު އާގަލުގައިވެސް ދެހާ މެގަވޮޓު އަޅުގަނޑުމެން މި ޖަހަނީ އަޅުގަނޑުގެ ފެންގަނޑުގައި. އެއީ ދިރާގުގެ ފެންވަރުގައި ވެސް އެނދު ބޭނުން މިކަން ކުރާނެ ކަމަކު އެއް ކުރަނީ ވާން. މިފައިދާތަކަށް އަޅުގަނޑުގެ ވަޒީރުގެ ޑިޕާރޓްމަންޓް،

މިދެންނެވި ރަށްތައް ފިޔަވައި، މީދޫއާއި ހުޅުދޫ ސަރަހައްދުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް ސަމާލު ޖެހުމަށް ވަނީ ޖެހޭ. ދެން ސަމާލު ޖެހޭނެ ތަންތަން މި ފާހަގަކުރަނީ އެ ކަމަށް ސަރވޭލަންސްގެ، އެންމެ އެކަހެރިވެފާ ތަންތަން ކަމަށް ސިޓީ ކައުންސިލުން ފާހަގަކުރާ ތަންތަނުގައި. އަދި ވަގުތީ ވިސްނުން ވަރަށް ނުވާ އިންނާނެ، މިފަދަ ތަފާތު ޖަނަވާރީ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭގޮތުގައި އެންމެ ރަނގަޅު ވެސް ވާނީ، ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުންނާއި ސުލްޙަބާރުގެ ޒަރީޢާގެ ގޮތުގައި ބޭނުން ކުރުން، ޢަދި ސިޓީ ކައުންސިލާ ވެސް ހިލުން ގޮތުން މަޝްވަރާކޮށްގެން އެކަން ކުރުން. ދެން އިޤްތިޞާދީ ފުންބަރަށް އެ ބޭރުގެ ދިރުމާއި ކުރުމާގައި އަޅުގަނޑު އެބަކޮތް ސަޕޯޓްކުރައްވައިދެއްވި. އެކަމަށް މި ސަޕޯޓް އަޅުގަނޑު މިޒާޖުގައި އެއްކޮޅުން އަނބުރާ ލިބުނު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ދާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ.

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

އިޤްތިޞާދީ ވަޞީލަތު؛ އަޅުގަނޑު ހިތުން އިޤްތިޞާދީ ފުންބަރު އެ އިސްޓްރެޓަޖިކް އެއް ކަމަކީ، އިއްޔެގައި އަޅުގަނޑު އަޖެއުރިން އަރުޒު އަމާޒުގެ އިޤްތިޞާދީ އެހެން ފުންބަރުގެ ވެސް މިކަން ފާހަގަކުރައްވަނިކޮށް ކުރިން ވަގުތުގައި. ޖަނަރަލް، އިތުރު ޖަނަރަލް، ޖީ-ސަވަން ޖަނަރަލްއާއި އަދި އެހެން ވެސް އިޤްތިޞާދީ ބޭނުންވާ އާރާމު ޖަނަރަލް ގަސްތުކޮށްފައި ދެން ސަމާލު ޖެހޭނެ ބިލިއަނާ ބޮޑު ބަޖެޓުން މިކަން ބަލަހައްޓަވާ ޤާނޫނުން ޖަނަވަރީއެވެ. އަޅުގަނޑު ވެސް އަބަދުވެސް ކުރިއަށްގެންދާ ސަމާލު ޖެހޭން އެބަ؛ އެ ދި ކުރުގެ ދުވާލުތަކުގައި އެބަ ކުރިއްގެ ފާހަގަ އެ އަޅުގަނޑުމެން. ހަމަ އެއްޗެހިގައި އަޅުގަނޑު ހިތުން އިޤްތިޞާދީ ފުންބަރު އިސްތިރާތީޖީ އެބަ ކުރިއަށް، ސަރުކާރު ބާރުއަޅާ ސަރުކާރުން ނަހަމަވެސް، ކަންތައްވެސް ތަކާހަ ގުޅިގެން އޮތުމަ ވިސްނުން ފެށުމުގެ ޕޮލިސީތަކުގެ ވާހަކަ. އިޤްތިޞާދީ ވަޞީލަތު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

އެއް ކަމަކީ، ސަމާލު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ހިތާމަވެރިކަމާއި އެންމެން، ސަމާލު އެނދިރިއަށް ހަމަ ދުވާލުގެ އަދިވެސް 12 ގަޑިއިރުގައި ވެސް ބޮޑުބޮޑު ކުރުވާ އެއްގޮތް ކަމަށް. އިތުރުކޮށްދިނީ ސަރުކާރުން އަމަލު، ނުހި އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ރިޕޯޓު އަދި ތިބޭކަމަށް މި ބަލަދި މި ސަރަހައްދުގައި ރަށްޖެހުން ބަލަދި 4.5 ގަޑިއިރު ދުވާލަށް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ 4.5 ގަޑީގެ ވިންޑްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަމާލު ކުރަންޖެ ބޮޑުބޮޑު ކުރުވީ. އެކަމަށް، ސަމާލުކަމާ ރިޕޯޓު އަދިވެސް ކުރިއަށް އެއްމެ ދާނެ އިންޖިނިއަރިން ސަރަހައްދު. އެއްގޮތަށްގައި ހަމަޖެހޭ ނުކުތާ ބަލަހައްޓާ އެއްބާރު އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ރިޕޯޓު އަދި ބޮޑުބޮޑުކުރުގެން ކަނޑަށް ދުވާލުގެ އެހާއަކަށް ބަޖެޓު ބޮޑުކުރުމަށްގެ. މިހާރު އެއް ގަޑިއަށް ޖަހަން ދާ ފާހަގަ ކާޑުގަނޑުތަކަށް ދެ ބަލަދި އެއްބަލި ދީ، އެދުރު ސަމާލުކަން ބޮޑުކުރާ ބަޖެޓަށް. އަދި އެ

ބޭބޭރި، ސޮފްޓްވެއަރގައި ޖަހާ އެތިގެ މުއްދަތުގެ ތޯރިގައި ދެވަނަ ފަހަރު ބަދަލުކުރަންޖެހޭ އިންގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މި ދަންނަވަން އުޅޭ އެއްޗަކީ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމްޕިއުޓަރުގެ ނަންނަވާ ހަމައެކަނި މި ދުނިޔޭގެ 4.5 އަމަރިކާގެ ވިންޑޯގައި ޑިފޯލްޓުކޮށް އެއްކޮށް ކަމަށް. އޭގެ މާނައަކީ، ކޮމްޕިއުޓަރު ބޭބެރިއެއް ނުޖެހޭ ސޮފްޓްވެއަރިން ރިޕޯޓުގެ ކަރަންޓެއް އުފްއަދު ގޮތަށް އިންޓިގްރޭޓުކުރިޔަސް އެކަމެއް ނުވާނެ އިންގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ރަނގަޅު ބޭނުންވާ ޕީލް ޕްލޭންތަކަށް އިތުރަށް ޖަހައިގެން ދުވާލު ގަޑިގައި ބޭބެރި ޓާޖެޓްކޮށްގެން، ބާރަށް ތި ގޮތެއް ބަލަން. މިހާރު އޮފީހުގެ ބަޔެއް ރަށްރަށުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބައުޅޭ އިންޓަރނެޓްކޮމްޕަނީތަކާ އިންޓިގްރޭޓްކުރެވިފައި، ދުވާލު ގަޑިގައި ހަމަ މި ބޮޑު ޖަނަރޭޓަރުތަކުން ނިވާވެއިގެން އެކަން ކުރަން ވެސް އިންގޭތޯ. ދެން އޭރު، ކޮއްލެވިގެން ޑީސަލް ޖަނަރޭޓަރު ގެންނަނީ؟ ޑީސަލް ޖަނަރޭޓަރު މި ދުވާލު ރަށްރަށް ބޭނުމަކީ ބޭސް ކަރަންޓް އިންގޭތޯ، އެކަމަކު ފޮޓޯވޯލްޓެއިކުން ބަޔަކު ޑީސަލުން ނުނިމޭނެ އެއީ، މި ބޮޑު ސޯލާބަލް އެއްކަލުން ކަރަންޓު އުފެއްދުމަށް ދިނުން ރަނގަޅަށް ކަރަންޓުގެ ޕްރޮޑަކްޝަންގެން. ސަބަބަކީ، އެހެންނޫނިއްޔާ ބޭބެރި ހޮވައިގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ޖެހުނީ ބޭބެރި ޗާޖްކޮށްލައި ބަހައްޓަން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސްތުވާތަށް ފެންނި މިހެން ބޭނުން އިންގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ޑީސަލުން އަދި އަޅުގަނޑުމެން ސަލާމަތުވުމަށް ވަރަށް މަސައްކަތްކޮށް ރަށްރަށުގައި ވެސް، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ރިނިއުބަލް އެހެން ސޮލިއުޝަންތަކުން، ބޭސް ކަރަންޓް، އިންޓަރނޭޝަނަލް ލެވެލްއަށް ބޭނުން ކަމަކަށް ޖައްސަން. އެހެންވީމާ، މި ވަގުތު މި ދުނިޔޭ ސޯލަރ ޖެނުގެ ޕްރޮޖެކްޓު ހިންގައިގަތުމަށް ވެސް މި ދުނިޔޭ މިހާރު ހަމަޖެހިވަޑައި ހެދި އަހަރު ފަހަރު ފަސްމަސްދުގެ ޖަނަރޭޓަރުތައް ރިޕްލޭސްކުރަނީ. ސަބަބަކީ، އަހަރެމެން އަޅުގަނޑުމެން ފަހުން ސްކޫލުތައް ގެނުވުން 40% އޮފްޝޯރ ސީގައި މަސައްކަތްކުރާ ޖަނަރޭޓަރު ވެސް އެބައުޅި. 18 ވަރަކަށް ޖަނަރޭޓަރުން ކަރަންޓު ދޭން އަހަރެމެން ބޭނުންވާ ހަމައެކަނި ޑިފިއަލްވާ ރަސްމީކަމަށް ވެސް. އެކަން، އިތުރަށް ރިސާރޗްކުރަން އަޅުގަނޑުމެން މި ޖެހޭ ޑިފިއަލްވާ ނޮޖުމެންގެ ބޮޑެތި ރަރަން ބޭނުންވާ ކަރަންޓު ނުހުއްޓި ފިޔަވަޅު ގެއްލި ހަމަޖެއްސެން. އެއްގޮތަކީ މި ވަގުތު ހަމައެކަނި އެއްޗެހި ރާއްޖެވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކުރާ އެއްގޮތް، ޖެހޭ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ހަދާން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނަށް ވެސް ވަރަށް ސާފުކޮށް މިކަން އެއްބަސްވާނީ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތު އަރުވަނީ މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދަށް.

މާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަޒީރު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުގެ ދެ ސުވާލެއް މި އޮތީ އިނގޭތޯ. އެއް ސުވާލަކީ، ސިނާއީ ބޮޑު ރަށެއް މާލެ ކައިރީ އޮތުމާ ގުޅުވުމާއި ބަނދަރުގެ މަޝްރޫޢުގައި ވަރަށް ބޮޑު ގޮތުގައި، ތިރީ ގޮތުފުޅުގެ ވާހަކަ އެބަ އަޑުއިވޭ. އެއީ ތެދެއްތޯ؟ ތިރީ ގޮތުން ގޮއްވަނުޖެހުނީ ކަނޑައެން؟ ގޯއްވަނުޖެހެނީ އޭގެ ސަރަހައްދުން މާލޭގެ އަރި ވިލިނގިލީގެ އިމާރާތްތަކަށް ވާނެ ގެއްލުމެއް ބެލިފައި އެބައޮތޯ؟ މިކަން ކުރުމުގެ ކުރިން ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުން އެބައުޅޭ. މިގޭ ސަރަހައްދުން ތިލަފުށިބަރު އަންނަނީ ނުކުތުމާއި އަދި ކުރީން ނުކުތުމާއި އަސަރުކުރާ ގޮތުން ފިކުރު ގިނަ އަހަރުތަކެއް ރައްޔިތުން، ހާލުބަޔާން މި ދެ ސުވާލު އަޅުގަނޑު ކުރީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ފުރަތަމަ ދަންނަވަން އޮތީ، ކޮންޓެއިނަރ ހިންގުމުގެ ދަށުން، މި ދެންނެވި ސިނާއީ ބޮޑު ރަށް އޮތުމާއި ގުޅުވުމާއި، މި ދެންނެވި އެކަން ކުރަން ނިންމީ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮންޓެއިނަރ ގަބޫލުކޮށް، އެއީ މިވަގުތަށް އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތް ކަމަށް ފެނުނީ އިނގޭތޯ. ދެން އޮތީ ގުޅިފަޅުގައި ބަނދަރު ހެދުމުގައި ތިލަކޮށް ގޮވުންޖެހޭ ކަމަކާ ހިނގާތޯ؟ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަރިހުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާން ބޭނުންވަނީ، އަޅުގަނޑާ ގުޅިފަޅުގައި އީ.އައި.އޭ އެކަން ކުރި ނަމަވެސް، އީ.އައި.އޭ ހަދާ އީ.އައި.އޭގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ ކަމެއް މި ގުޅިފަޅު ފަސްދިޔާ ފަރުމަތިގައި އަޅުގަނޑު ދިރާސާކޮށް ނިމުނީ ބަލަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް ފެނިފައި އޮތް މަޝްވަރާތައް ކުރުމުގައި ނުވާނަމަ، އަދި އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައިވާ ގޮތުގައި ތިރީ ގޮތުގެ އެއްވެސް ކަމެއް، މި ގުޅިފަޅު އެ ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހިނގާކަން މި ވަގުތު އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައެއް ނެތް. އެކަން، ކުރީން މި ގުޅިފަޅުގެ މަސައްކަތުގައި އެނގިގެން ދިޔައީ ކުދިކަމަށް ކޮންމެވެސް ކަމަކަށް ވާން ނުޖެހޭ އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވާނަން. އަޅުގަނޑު ބަލާފައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އެ ވާހަކަ ދަންނަވައިލާނަން. އަދި އެކަން އާންމު ވެސް އަޅުގަނޑު ކުރާނަން ޖެހިޖެހޭޕްރޮގެން އިނގޭތޯ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

{7.2}- އަޑުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރުގެ ދެވަނަ ސުވާލަށް އިނބުރާނަން. އެހެންނަމަވެސް، ފުރުޞަތު އެދިވަޑައިގަތީ ލިސްޓު ތަރުތީބުން އަޑުގަނޑު ކުރިއަށް ގެންދަނީ. އަޑުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ޒަކީ ޝަރީފް، މިނިސްޓަރު އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޗޭ. ބުނަމުން ޝަރީފް ބަހަނާ ކުރައްވާ ސުވާލު ކުރެއްވުމަށް. ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ޒަކީ ޝަރީފް ވަޒީރަށް ކުރެއްވި ސުވާލު:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޑުގަނޑުގެ ދެ ސުވާލެއް އެބަ މިނިސްޓަރ. ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ އަޑުގަނޑު ފުރަތަމަ ޖެހިލުމަށް. އެއީ ވ. ފުލިދޫގައި ގާއިމުކޮށްދިނުމާ ކުނިނައްތާލުމުގެ ބޭނުން ކުރުމުގެ ހަމަޖެހިލުމާ އިތުރުފުޅުތަކެއް މިއަހަރުގެ ފުރަތަމަ ކުއްޖަބަރ ތަރައްޤީގެ ބަޖެޓުގައި ގެނެސްދޭނެ ހަމަ މިނިސްޓަރު މިއީ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ވިލާގަރުގައިވާ. އަދިވެސް މި ތަނުގެ ގެނުވެވުމުގެ މި ތަނުގެ ގެނެވުން ބަދަލުވުން އަދި އަންނަނީ އިނާޔަތްކުރުމަށް ބަޖެޓުގައި، އަޑުގަނޑަށް އަދި ކުނިކޮށި ބޭނުންކުރެވެން ފެންނަ ބަދަލުވުން އަޑުގަނޑަށް ދަންނަވައިދެއްވުން މިނިސްޓަރު؟ އެއީ އަޑުގަނޑުގެ ފުލިދޫއާ ގުޅޭ ސުވާލުގެ 3 ސުވާލެއް. އަދި ފުލިދޫއާ ގުޅޭ ސުވާލެއް، އެއީ އަޑުގަނޑު 4 ވަނަ ސުވާލު. އެއީ ވ. ފުލިދޫގައި ގާއިމުކޮށްދޭން ހަމަޖެހިފައިވާ ކުނިނައްތާލުމުގެ މަސައްކަތް ނިމުނީ ވަކިވަނީ ކިހާވަގުތުކަމެއް، މި އަހަރު މި މަސައްކަތް ފުރިހަމަކުރަން ކަނޑައެޅި ހިސާބަކީ ކޮބައިތޯ؟ ކޮންތާރީޚެއްގައި މި މަސައްކަތް ހަމަޖެހުނުކަމެއް ބަލައިލެއް ދަންނަވާލަދޭތޯ އެދެން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވާހަކަފުޅުދެއްވުން:

އިއްޒަތްތެރި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ފިސްވަނަ ސުވާލު ފިޔަ ކުރެއްވީ. އެއީ ސުވާލު ކުރެއްވުމައި: މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު އެގޮތަށް ބުނަނީ. އެއީ ސުވާލު ކުރެއްވުމައި އަޑުގަނޑުމެން ޖެހިލި އެއަށް، އެ ސުވާލަށް 20 މިނެޓު ދެއްވުމައި، ދެން 2 ވަނަ ސުވާލު ކުރެއްވީން. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު މިހާ އިންނަވަން އެބަ ޖެހިވަޑައިގަންނަވާ މިއަދު 60 މިނެޓު. އެހެންވީމާ، އަޑުގަނޑު؛ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު، މެންބަރުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލުގެ ޖަވާބު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޗޭ. ބުނަމުން ޝަރީފް ބަހަނާ ވާހަކަފުޅުދެއްވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްދެއްވި އެ ވިލާގަރު ވަގުތަށް، ތިންބައި ހިމެނޭ. ފުރަތަމަ ބަޔަކީ، ވ. ފުލިދޫގެ ކުނިނައްތާލުމުގެ ހަމަޖެހިލުން އެއީ އިތުރުފުޅުތަކުގެ

ގެނައުމަށް ކޮންއިރަކުންތޯ؟ އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، ވ. ފުލިދޫގެ ކުނިކޮށިގައި ބެހެއްޓުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އިންސިނަރޭޓަރުގެ ގެނައުމަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ މިނިސްޓްރީން ހިންގާ ސަރަހައްދީ ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ މަޝްރޫޢުއް ކަމަށާ ގްރޭޓަރ މާލެ އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އިމްޕްރޫވްމަންޓް އެންޑް ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފުރަތަމަ ފިޔަވަޅުގެ ދަށުން. އެގޮތުން އިންސިނަރޭޓަރ ގަތުމަށްޓަކައި އާގެ ބިޑްގަ ޓެކްނިކަލްކޮށް މިހާރު ވަނީ އެކުލަވައިލައިފައި ނިމިފަ. މި މަޝްރޫއަކީ ކ. ، އއ. ، އދ. އަދި ވ. އަތޮޅު ހިމެނޭ ޒޯން ދިރިއުޅޭ 32 ރަށަކަށް ހިދުމަތްދޭން ކުރިއަށްގެންދާ މަޝްރޫއެއް ކަމުން މި މަޝްރޫއުގެ ބޭނުން ކުރިއަށްދާނީ މި 32 ރަށަށް އެއްކޮށް ކަމަށް ވެފައި އަދި މަޝްރޫއަށް ފައިނޭންސްކުރާ ފަރާތަކީ އޭ.ޑީ.ބީ ކަމަށް ވާތީ، މި ބިޑްކަރާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮމްޕެޓިޓިވް ބިޑިންގ އުސޫލުން ކުރިއަށްދާން ބޭނުމެވެ. މަޝްރޫއުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕްލޭން 2018 ވަނަ އަހަރުގެ ކުރީކޮޅު އެކުލަވައިލިއިރު، ކުނި މެނޭޖްކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިންސިނަރޭޓަރ ގަތުމަށް ހިމަނާފައިވަނީ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ 3 ވަނަ ކުއާޓަރުގައި. ނަމަވެސް، މި ތަކެތި އަވަހަށް ލިބުމަށް ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުން ނުހަނު އެދޭ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭތީ، މި އަހަރުގެ ފަހު ކުއާޓަރުގައި މި ބިޑްކުރުމަށް މަސައްކަތް ފެށުމަށް ބަލައި މިނިސްޓްރީން މިހާރު ދަނީ މަޝްރޫއަށް ފަންޑްކުރާ ފަރާތާ، އޭ.ޑީ.ބީއާ ވާހަކަދައްކައި އެކަން ކުރަމުން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިކަން އެގޮތަށް ހަމަޖެހުނު. ފުލިދޫގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ ކުނިކޮށިގައި ބޭނުންކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އިންސިނަރޭޓަރުގެ މި އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ކުއާޓަރުގެ ތެރޭގައި ގެންނަން ނިންމައިފައިވީ، މިކަމަށް ޖާއްބަ ބަޖެޓް މިނިސްޓްރީގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައި މި އަހަރު ނުވާތީ. ދެން ކުރައްވާފައިވާ އޮތް ސުވާލުގެ ދެވަނަ ބައި، ކުނިކޮށިގައި ބެހެއްޓުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ކޮން ބާވަތެއްގެ އިންސިނަރޭޓަރެއްތޯ؟ ފުލިދޫގައި ވެސް އަދި އަޅުގަނޑު މި ދާއިރާގެ 32 ރަށުގައި ވެސް ގާއިމުކުރާ ކުނިކޮށިގައި ބެހެއްޓުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އިންސިނަރޭޓަރެއް، ކޮންމެ ރަށަކަށް ބޭލަރެއް؛ އެއީ ޕްލާސްޓިކާއި އަދި މެޓަލް ބޭލިންގ، ބަލްކް ޝްރެޑިންގ ވައްތަރުގެ އެއްޗެހި. އަދި ޝްރެޑަރ، ސިލާ، އެއީ އެއްޗެހި ކުޑަކުރާ ފުނޑާ ވައްތަރުގެ މެޝިނެއް. ދެން ގްލާސް ކްރަޝަރެއް. އެއީ ބިއްލޫރި ފުނޑާލާ މެޝިނެއް. ދެން ގެސްބިން، އަދި ޖަމްބޯ ބެގް. އެއީ ޕިކަޕެއް. އަދި ކޮމްޕެކްޓް ވީލް ލޯޑަރެއް. އެއީ ބަކެޓް ކަރަޓު އެއްކޮށް ހަރުކޮށްފައި ކުނިނަގައި، އުފުލާ ފުޅޮށް. އިލެކްޓްރިކް ޓަރަކް؛ ކުނިއުފުލި ސުވާލުގެ ތިންވަނަ ބައިގައި އިސްލާޙް. އެއީ އިންސިނަރޭޓަރުން ބަހައްޓާ ކުނިކޮށި ބިންގަނޑުތަކަށް ފުދޭނީ ކޮންއިރަކުންތޯ؟ މި އަހަރު ފަހު؛ އެއީ 4 ވަނަ ކުއާޓަރުގައި ބިންގަނޑުތައް ފޯރުކޮށްދޭނަމަ، ކުނިކޮށިގައި އިންސިނަރޭޓަރުން ބަހައްޓައި ކުނިކޮށި ބިންގަނޑުތަކުން ކަމަށް ލަފާކުރެވޭ 2021ވަނަ އަހަރުގެ 2 ވަނަ ކުއާޓަރުގައި. މިގޮތުން ދިމާވެސް، މި ބިޑަކީ އިންޓަރނޭޝަނަލް ބިޑެއް ކަމުން، ހަމައެކަނި ބިޑްކުރަން ވެސް މަދުވެގެން 3 މަހެއްހާ ދުވަސް ހަމަކުރަން ބޭނުވާ. އަދި ބިޑްކުރެވޭ ޕްރޮކިއުމަންޓު ކޮންޓްރެކްޓް ދެއްވާ އިންސިނަރޭޓަރުން ޑެލިވަރީކުރަން ވެސް އިތުރު 3 މަސް ނަގާނެ ކަމަށް ބޭނުވޭ. މިގޮތުން މިކަން

އޮތްކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ފެލިދޫގައި ކުރި ޕްރޮޖެކްޓް ގާއިމުކުރެވި، މިހާރު ހަރު ކައުންސިލާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާތީ، މިހާރުވެސް އެހެން ބަނދަރުގައި ވެސް މިފަދަ ކުންފުނިތަކުން ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުން، އެ ކުންފުނި ބޭނުންކުރުމަކަށް ވެސް އެއްވެސް ހުރަހެއް އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ވަޒީރާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މާފުކުރައްވާ! ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު އަރުވާނަން ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސްލޫ ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައީސް، ފެލިދޫ އިނގޭތޯ، ފެލިދޫ ދާއިރާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސްލޫ ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ މިދިޔަ އަހަރުގައި މިނިސްޓަރު ފާހަގަކުރެއްވި ބަޖެޓު ނަންބަރު ވާހަކައެއް. މި އަހަރު އައިސްފައި މި ވިދާޅުވަނީ، ބަޖެޓު ނަންބަރު ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކާ ވާހަކަ ބަޖެޓުގައި ދަރައިވަރު ނުޖެއްސާ. ރައްޔިތުންނަށް ދަންނަވާ ރިޕޯޓުތަކުން ދަށުން އެބަ ވަގުތުން ވަގުތަށް ވަގުތުން ވަގުތަށް އިނގޭތޯ. ވަގުތުން ވަގުތަށް އެބަ ދަންނަވާ އިނގޭތޯ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވާ ގޮތަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިނިސްޓަރު މި ވިދާޅުވާ؛ ދެން މި ވިދާޅުވީ ކުންފުނި ބޭނުންކުރާނެ. ކުންފުނި ހުރި ތަނުގައި. މިއީ ހަމައެކަނި އިނގޭތޯ.

ޓޫރިސްޓުންނާއި ހުރިހާ އެއްޗެއް ރަނގަޅުތަކުގައި އެ އުޅެނީ. މުޅިދައި އެހެނީ. އެހެންވީމާ، މިކަމަށް އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު ބައްލަވައި ވިޔަވަޅު އަޅުއްވަން ބޭނުންވޭ. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓުގައި ޖަހައިގެން މިކަން ނުކުރެ ވާނެ ގޮތެއް އޮތީތޯ އަޅުގަނޑު ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުން؟ މި ވިޔަފާރި ޓޫރިޒަމްގެ އިތުރުން މިއަހަރު ތެރޭގައި ވިއަސް ވީމާ އަވަހަކަށް ފަށާނެ ގޮތެއް؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިންވައިރަމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ކުރިން ދަންނަވައިފިން މިހާރު އެއްޗެހި ގޮތުގައި ފައިސާ ބޭނުންވޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓޫރިޒަމްސެކްޓަރ ހުރި ގޮތުން މި ދަންނަވާ ބަޖެޓުގައި ޖަހައިގެން ފައިސާ ލިބޭނީ އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުގައި ޖަހައިގެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރެވޭނީ. ދެން ބަޖެޓުން ބޭރުން ކަންތައްތައް ކުރަންޖެ އަޅުގަނޑު ކުރިން ދަންނަވާ ތަރުތީބުން އެކަން ކުރެވޭނީ. އެއީ މުޅި ސަރަހައްދުގެ މީހުންނަށް އެ އެއްޗެހި ހެދިގެންދާނެ، އެކަން ކުރެވޭނީ؛ ވަކި ހިސާބަކުން ރަނގަޅަށް ބަޖެޓު ނުހުރެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ރަނގަޅުކުރުމަށް ބެހޭ އެހީ އެއްކޮށް ދިޔަ ފައިސާ ހިމަނައިގެން އެކަން ކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، މި ދަންނަވާ ވ. ، ކ. ، ހއ. ، ހދ. އަދި ވ. އަތޮޅުގެ ހުރިހާ ރަށްރަށް ތެރެއިން ގޮތުގައި ޒަމާނީ ހިމެނޭ އޮތް ތަރުތީބު އަޅުގަނޑު ރަނގަޅުކުރަމުން. ދެން އެ ރަށް ހިމެނޭނެ ތަރައްޤީކުރުމުގައި ޒަމާނީ ރަށްރަށުގައި ބަޔަކު ބައިވެރިކުރުމުގެ ސަބަބުން ބައިވެރިވުމަށް ފޮނުވާލަން. ސަބަބަކީ، އެއީ ހަމަ ރަށް ކުރިއަށްދާ ތަރައްޤީކުރުމުގައި ރަށް ކުރިއަށްދާނީ ބޭފުޅުން ދެކޮޅުގައި ހުރި މަސައްކަތް. އަދި ތަރައްޤީކުރުމުގެ އުސޫލުން ދިރިއުޅުމުގެ ހިސާބުގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅައިގައި ޒަމާން ރަށްރަށުގެ ކުރި ފެންނަ ކުރުމުގެ އަސާސީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލުމުގެ ދައުރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތުގައި، އެ ރަށްރަށް ކުރި ފެންނަ ކުރުމުގެ ކަމަށް ބަލާފައި. އަދި ތަރައްޤީކޮށް ބަދަލުކުރުމުގެ ތަރައްޤީކުރަން ރަށްރަށް ބޭނުންވާ، ފައިސާ ފެންނަ ކަމުގެ އިދާރީގޮތުން އިންވެސްޓްމަންޓްގެ މަސައްކަތް ހިންގައި، އެ ކަންކަން ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ ގޮތް ވ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކުރިން ދަންނަވާފައި އެ ރަށަށް ކުރިއަށް، އެހެން ރަށްރަށުގެ ކުރިއަށް ބޭނުންކުރާ ބިނާކުރުމުގެ މަސައްކަތް. އަޅުގަނޑު ވެސް ގޮތުގެ ތަރައްޤީކުރަން، އެއްވެސް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި އެކަން ބޭނުންކުރަނީ ރަށް އިދާރީގޮތުން ބޭނުންވާގޮތަށް. އެކަމަކު، އެ ތަރައްޤީ ގޮތުގައި

އަޅުގަނޑު އަޑުގައި ހާއްބަވަ ބަޖެޓެއް ނެތީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭގެ ކުރިން ގެންދާނެ އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތް ވާހަކަ ހަމަ ހިތާމަޔާއެކު އަނެއްކާވެސް ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުން؛ އިނގުރައިދޫ، އިންނަމާދޫ، ރަސްމާދޫ، ފައިނު، ކިނޮޅަހުގެ ކުނި، އެ ރަށްރަށުން ވަރަށް ކަންބޮޑުވެފައިވާ ކަމެއް. މިކަމުން، މި ކުނީގެ މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގައި ކޮންސަލްޓެންސީއެއްގައި، ކޮން މުއްދަތެއްގައިކަން ވަޒީރު ވިދާޅުވެދެއްވާނަންތޯ؟ އަދި މި ވިދާޅުވާނަން ބޯޓުގެ އިރުގައި މި އިންސިނަރޭޓަރު ހަދައިދެއްވާނަންތޯ؟ އަދި ކުނީގެ މަސައްކަތްކުރާ ކޮންޓްރެކްޓަރުން މި ރަށްރަށުގައި ވަޒަންކުރަމުން ގެންދާ ބައެއް ކުނި ހިންގާ ކަމުގައި ވާކަމުން، ކިހިނެއް މިކަންތައް ހުރީ. އަޅުގަނޑުމެން ގެތަކުން ޖަމާކުރާ ކުނި ބައެއް ރަށްރަށުގައި އަނދާ ކަމަށް ވަނީ. އާދެ، މިއަދު ބައެއް ފަހަރު ރަށްރަށުގައި ކުނި ގިނަވެ، މިގޮތަށް ކުނި އުކާލާ ކަމަށް ވާތީ، ކިހިނެއް ހައްލުކުރެވޭނީ މި ކުނީގެ މައްސަލަ؟ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި ސުވާލަކީ، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ހިންގާ ރީޖަނަލް ވޭސްޓްމެނޭޖްމަންޓް ކަމަށްވާ ރ. ވަނދޫ ހިމެނޭ ސަރަހައްދުގައި ހިމެނޭ ރަށްރަށެވެ. އެ ރަށްރަށުގެ ބޭނުންވާ ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސިސްޓަމުގައި މިހާރު ގައިޑްލައިންތަކުގައިވާ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާކޮށް ރިޕޯޓެއް އާދެ. ދެން، އެކަމަކު ހަމަ އެ ރަށްރަށުގައި ބޭނުންވާ އިންސިނަރޭޓަރ އަދި ފޯރުކޮށްދެވިފައި ނެތް، އެ ހުރިހާ ރަށަކަށް. މި ބައެއް ރަށްރަށުގައި ބައެއް ތަކެތި ހަދަންޖެހޭ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން އިނދެ ރ. އަލިފުށީގެ ބައެއް ރަށްރަށުގައި ހަދަ އިންސިނަރޭޓަރުން. މިހާރަކަށް ބައެއް ރަށްރަށުގައި ޖާގަ ކުނި ބޭނުންކުރަމުން ދާ ބައެއް ރަށްރަށުގައި ހުރި ތަކެތީގެ ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން އުޅޭނީ ހުސް އެ އުޅޭ ގޮތަށް ކުރަން ރަށްރަށުގެ ތެރެއިން ކުނި ނަގާ ހިނގާނެ ގޮތެއް.

ހަމަ ބަރާބަރަށް އެ މުޝްކިލް ހިނގާ ވާނެ މީ. އެ ތަޖުރިބާ ކުރަމުންދާއިރު ވާނެ އެބަހުރި. އާގެތުރާއަށް ފުރި ޗީޒާ ހަމަ ބަރާބަރަށް ފުރި މުޅިން ވާނެ މީ. އަދި ކުރިއަށްވެސް އެ އެއްޗެހި ކޮމްޕްލީޓް ވާނެ ކުރާ ވާނެ މީ. ދެން، އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވަން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވި ރަނގަޅުކަމެއް އެ ކަންތައްތައް އެގޮތަށް ހުރި ކަމެއް. މިހާރު އެ ދާއިރާގައި ހިމެނޭ ރަށްރަށަށް ކޮލިޖުވެސް ކުރިން އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދަށުން ބިލްޑިންގުގައި ޕްރޮގްރާމްތަކެއް ޤާއިމުކުރެވުނު ބަޔަކަށް އެ ރަނގަޅުކުރުން ވަރަށް ބޮޑު ޕްރޮގްރާމް ކޮށްދެވިފައިވާ މަސައްކަތެއް ކުރެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވަނީ އިސްލާހެއް ނެތިވަނީ ކުރިން ބަދަލުގެ މަދު ދިމާވި ޚިދުމަތްތަކުގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތްކުރުމަށް ހިނގަމުންދާ މި ވަނީ، އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް ދިއުން ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލެއް ތިބޭ. އަދި އެކަން ކުރިއަށް ގެންދަން ކުރުކޮށް މިނިސްޓްރީ ގޮތުން ދިއުމަކީ މި ޚިދުމަތް ދޭން. އެ ކަމަށް ކުރިން ދެއްވާ މަސައްކަތަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަންތައްތަކެއް ކަމަށް ދެކެން ދެން. ނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދަންނަވާލާނީ، ހަމަ މި ސަރަޙައްދުގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ ރަށްރަށަކީ ކުރިއަރާފައިވާ އިޤްތިޞާދީ ބިނާކުރުމުގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ ގުޅުމާއި މަސައްކަތް ފުރިހަމަ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު.

<u>ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު އަރިހުން އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރަން ބޭނުންވަނީ، އަހުރެމެގެ ކުރި މުސްތަޤްބަލްގެ ޕްރޮޖެކްޓް، ވެސްޓް މުސްތަޤްބަލްގެ ޕްރޮޖެކްޓް މިހާރު އޮތީ ކިހާހިސާބަކަށްތޯ؟ އެ ޕްރޮޖެކްޓަކަށް އަޅުގަނޑު ދައުލަތުގެ ލިޔެކިޔުން ގޮތުގައި ބޭރުގެ އެހީއެއް ވާނެ ލިބޭ، އަދި އާދޭ އެއްބައި ސަރުކާރު ކުރެއްވި ބަރާބަރު ހަމަޖެއްސެވި، މި އަހަރުގެ ފުރަތަމަ މަދު ދަސައްކަތް ފެށޭ ކަމަށް ވާނެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މުސްތަޤްބަލްގެ ކުންފުނިވެސް ރިސާބަކުން ލިބުން. އެކަމަށްވެސް، އަދި އާދޭ މުސްތަޤްބަލްއަށް ފުރިޔާއަށް ނުވި. އާދޭ ތަފްސީލުއަށް ވާނެ އެހާ ބޭނުކަން ސާފުއަށް ނުވޭ. އަދި އެއީ ދިނުމުގެ އުސޫލީ؛ އެއިން ހަކަތަ އުފެއްދުން ގޮތަށް ޖެހިލުންކުރުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮޖެކްޓުގެ ގޮތުގައި އެކަން ކިހިނެއްތޯ ގޮތަށް އެންމެންގެ ޕްރޮޖެކްޓުގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެހިފައިވަނީ. އެކަން ކިހާ ކިހިސާބަކުން ލިބުމުކަނުމަށްތޯ؟ އެ މަސައްކަތް އެއްވެސް ބަދަލެއް އެއްވެސް ވަގުތެއް ހަމަޖެހިފައިވާ ކުރިއާއި، މިހާރު އެހެންމެ ފެށިގެން ދިއުމަށް، އެއްވެސް ފެށިގެން ދިޔައީތޯ؟ ކިހިނެއްތޯ؟ ވާނެ ކުރެވޭތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު އަޅުގަނޑު ކުރީގައި ވެސް މި ސުވާލަށް އަމާޒުކޮށް ހިޔާލު ބޭނުން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ފުރުސަތަށް އެދިވަޑައިގެން އެ ތިއްބެވީ. އެ ބޭފުޅުން އެ ސުވާލު އެ ކުރައްވަނީ. މިއީ ވަރަށް ސާފު ޖަވާބެއް ލިބެމުން އަޅުގަނޑުމެން ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން އެދޭ ސުވާލެއް. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދައްކަވަން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ސިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި އެދިވަޑައިގެންނެވި، އަޅުގަނޑު ކުރި ފާހަގަކުރި މަރުކަޒު، ސަރަހައްދީ މަރުކަޒާ ބެހޭ ޕްރޮޖެކްޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު. މި ޕްރޮޖެކްޓަކީ އަޅުގަނޑު ސިޓީގައި، ހުވަދު އަތޮޅުގެ ދެ ބައިއަތޮޅާއި ފުވައްމުލަކާއި އަދި އައްޑޫ ސިޓީގެ ހުރި ރަށްރަށުން ކަލެކްޓްކުރަން އެ ޒޯނުގައި އެކުލެވޭ ކުނި އައްޑޫ ސިޓީގެ ހިތަދޫގައި ހުންނަ ސަރަހައްދީ މަރުކަޒަކަށް ޖަމާކޮށް، އެތަނުގައި ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ ކަންތައް ހިންގުން. ދެން މި ހުރިހާ ރަށްރަށުން ވެސް އައްޑޫ ސިޓީއަށް ގެންނަން ހަމަ އިންތިޒާމުތަކެއް، މި ދެންނެވީ އާ ބާޖެއްގައި ފޮނުވާ، ކޮމްޕެކްޓަރ އެންޑް ޑަމްޕަރތައް، ނުނީ އިންސިނަރޭޓަރ ބިނާކުރުމުގެ ކަމާއި ކުނި. ދެން އެ ބަރުޖެއްގައި މި ދޫކުރުން، ގާއިމުކުރެވޭ 1.5 މެގަވޮޓް ކަރަންޓް ކުނި އަންދައިގެން އުފައްދާ ކަރަންޓް، ގުރިޑްއަށް ވަސްލުކުރުމުގެ އިންސްޓޯލްކުރުން. އޭގެ ތެރެއިން މަސައްކަތް މިހާރު ގޮއްސަ އޮތީ ހިސާބަކަށް، އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ތެރިވާ ގޮތް ދިމާވި، ކުރުވުމަށް އެކި އެކި ފޯރުތަކުގައި އެކި ގޮތުން ބެލުމާއި އެކަމަށް ބަލާއިރު ޖަމާކުރެވޭނެ ކުރިން. ދެން، މި އަހަރުގެ ކުރީކޮޅުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވާލުމުގެ ކުރިއަށް ޕްރީލޯޑިންގ އެއްވަރަކަށް އެއާ ފަހުގެ؛ އެއްވަރަކަށް 12 މިލިއަން މިދަނޑުވި ޖަމާކުރެވިދާނެ އަޅުގަނޑުމެން ދަތި ކަމަކަށް ވެސް އިނގޭތޯ. އެކަމު އެގޮތަށް ވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަރުކާރުން އެދިވަޑައިގެން އެ މިހުންނާ ނުގެ ހިސާބުތަކަށް ޖެހުނީ، މި ބޭނީ އިންސިނަރޭޓަރކަށް، އެކިއެކި ބައިބަޔަށް ބަހައިގެން އެކަން ކުރަން. ދެން، އެގޮތަށް ނުގެ ހިސާބުތަކަށް މިހާރު އެދޭ ހަމަޖެހޭ. މިހާރު ފުރުސަތުގެ ކަންތައްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް ނޫނީ ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކަނަވަރުކަން ލިބިފައި އެބަ. މިހާރު ބޭނުންވާ އެކުލަވާލެއް މަނުފައިދާކަރުކޮށްގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްނުދާ ކަމަށް، އެ އެކުލަވާލާ ޖެހިފައިވާކަމުގެ ތައްޔާރުކުރުމަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެބަ އެކަމަށް ދެން، އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެކަމަށް ދަތި ކަމެއް އެބަހުރޭ. އެއީ ސަރުކާރު ބަޖެޓުގެ މިހާރު ބަދަލު އަރައިސް އެ ކަންކަމަށް ގާއިމުވެގެން ޖަހައި މިހާރު މި އަހަރު، މި ދެންނެވީ މި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ހަރަކާތްތަކަށް އާދައިގެ ކުރުމަށް ދަތިތަކެއް އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް މި ދެންނެވީ، މި ޕްރޮޖެކްޓް ކުރިއަށް ގެންދެވިއްޖެ ކަމަކަށް ފެނިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަތިތަކެއް ނެތް. ފެށިސާގެ ދަތިކަމެއް ނެތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެބަ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ސިޓީ ކުރިއަށް ފައިނޭންސިންގ ވަރަކަށް ގެންދަވައިގެން ސަރަހައްދީ ކުނި ޖެހިފައިވާކަމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ނިޒާމާ ވާހަކަ ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމް ވަރަށް ހަރުދަނާކުރުން،

އައްޑޫ ސިޓީ ކައުންސިލުން ހަމަ އިސްނަގައިގެން އުޅަން ކޯރިނުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހީތެރިވެދެއްވާން ކަމަށް ވިދާޅުވެފައި އޮތުމާއެކު ވެސް ދެ. އިދާރާކުރެއްވިއްޔާ މި ޕްރޮޖެކްޓް ކުރިއަށްދާނެ. އަދި އޭގެ ސަބަބުން، މި ދުނިޔޭ އައްޑޫއާއި ފުވައްމުލަކާއި އަދި ހުވަދޫ އަތޮޅު ދެ ބޮޑީގެ ކުނި މެނޭޖުކުރުމަށް ހުރި ހުރަސްތައް ކަންކޮޅުވެސް ވަރަކަށް ފަސޭހަވެގެންދާނެ. ދެން، މި ވަށްދޮޅުގައި ހިފޭނެ ގޮތަ. ފާޑުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމުކުރަންޖެހޭ ޕްލާންޓްފޯމަ ސްޓޭޝަނުގެ ކަންތައް. މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނޭ ކަމެއް. އެކަމަކު މި އަހަރު ވަކި ރިސޯސަސް އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޓްރެކްޓު އިޢުލާންކޮށްފައި އަލުން އެ ބިޑު ބަދަލުކުރަންޖެހުނު ހާލަތެއް އައީ، އެއީ އާދެ ބޮޑައިން ބަދަލުކުރަންޖެހުނީ. އެކަމަކު އެ މަރުޙަލާގައި ދިމާވި ގޮތަކީ ކޮންޓްރެކްޓްބިޑުކުރިފަރާތް ނިކަމެތިވީ ޕްރޮޖެކްޓް ބޮޑުކަމަށް ނިންމާ ގޮތަށް ފިނޭންސިން ހަމަޖެއްސުމަކަށް ހިމެނިގެން ނުވާ އެއްކޮށް އެ ބައި ވެސް މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތަށް ހަމަޖެއްސި ނުދެވުނު. އިދާރާކުރުއްވިއްޔާ އަންނަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން އެބައި ހިމަނައިގެން ކުރިއަށްދާނަން. އެއީ ކުރުކޮށް މި ޕްރޮޖެކްޓް މިހާރު އޮތް ހާލަތު. ވަރަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އާދެ! ނިޒާމީ މައްސަލައެއް، ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހިތަދޫ ދެކުނު ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައީސް، މިނިސްޓަރު ދެންމެ ޖަވާބު ދެއްވަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ، ފައިސާގެ ދަތިކަމެއް ނެތޭ. އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން، ޚަރަދުގެ ފައިސާއެއް އެޖެންސީ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ގޮތުގައި މިހާރު ދެއްކިފައިވޭތޯ، ސާފުކޮށްދެއްވާނަންތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަދި މުޅި ޖުމްލަ އަދަދަކީ ކޮމްޕެނީތަކާއި އެގްޒެމްޕްޝަންގެ ޓޯޓަލް ގޮތުގައި ދެކެވިފައިވާ ކާމިޔާބުކޮށްދެއްވާށި…

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަތޮޅުތަކުގެ އަދުގަނޑުގެ ހުރި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުން ބިލާތުން އަތޮޅުތަކުން ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅު ގޮތަށް އިނގޭ ގޮތުން މުޅި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ މި ދުވަސްވަރު ބާރު މިހުރިހާ އެއްޗެއް މި ހިނގާ ކޮމްޕެނީތަކުގެ އަދަދު، 15.9 މިލިއަން ޑޮލަރު ޖެހޭ. އޭގެތެރެއިން 10% އެގްޒެމްޕްޝަންގެ ގޮތުގައި އެ މިހާރުވެސް ދޫކޮށްލެވިފައިވާ މިހާރު ރައީސް އިނގޭތޯ. ދުވަސް އެއް ފަހަރާ މި ދުވަސްތަކު، ކަރަން އެއީ އެގްރިމެންޓް އޮތް ގޮތުން އެއްފަހަރާ ދޭތި ދައުލަތަށް ދެއްކީ ޢުސޫލުތަކުން. ސަރުކާރުގެ ރެކޯޑްސްއާ ޖެހޭ ގޮތުން މިހާރު އެކިއެކި ބައިބައިން ދައްކާ ގޮތަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ އެކަން ގޮތަކަށް އޮތް ހިސާބަކީ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަދަދެއް އަތޮޅުތަކުންނެއް ބޭނުން ނުވޭ. މިހާރު ދޫކޮށްލައި އެގްޒެމްޕްޝަން ގޮތުގައި ދޫކޮށްލައި އޮތީ ކިހާވަރެއްތޯ؟ އެ ސާފުވޭތޯ؟

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައީސް، މުޅި ޖުމްލަ އަދަދަކީ ދޫކޮށްލި 15.9 މިލިއަން ކަމަށް. އޭގެ 10% އަށް ވާނެ ވަރު ދޫކޮށް އެއީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އޭގެ 10% މިހާރު ވަނީ އެގްޒެމްޕްޝަންގެ ގޮތުގައި ދޫކޮށްލާފަ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަވާދު ސަލީމް މުޙައްމަދު.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަވާދު ސަލީމް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله. الحمد لله. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަތޮޅުތަކުގެ ސުވާލަކީ، ޑައިރެކްޓަރުގެ މި މަސައްކަތް، އޯގަސްޓު މަހުގެ އާދޭ ޕަބްލިޝްކުރެވޭ ރިޕޯޓާއި އިމްޕޯޓްކޮށްފައި ކުޑަހުވަދޫގައި އިންސްޓިޓިއުޓް ބެހޭ ގޮތުން ހ. މިކުޑަހުވަދޫގައި ބޭނުންކުރެވޭ ހުރި 4 ބައިގެ އިންސްޓިޓިއުޓް ކުޑަހުވަދޫގައި ހިންގަމުންދާ ކުންފުނިތައް އިމްޕޯޓްކުރި މަސައްކަތް ސާފުކުރި. މިއަދާ ހަމައަށް އަދިވެސް ފެށި އޭގެ އެއްވެސް އަސަރެއް ނުފެނޭ. އެއްވެސް

ކަމެއް ނެތް އާއިލާ، އެކަމުގެ ކަންބޮޑުވުން ކުޑުދައުލަތުގެ ރައްޔިތުންނާއި އަދި އެ ސަރަހައްދުގެ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އެބައޮތް. ކުޑުދައުލަތުގެ ކުނިކޮށްޓާ ބެހޭ ހިލޭ އެހީގެ ދަރަޖަ ކުރީގެ ސަރުކާރުކަމުން ގާއިމުކޮށްފައިވާ ކުޑުދައުލަތުގެ ކުނިކޮށްޓެއް. މިއަދު ވަނީ ވީރާނާވެ، މުސްކުޅިވެފައި. އެހެންކަމަށް ވީ ހިނދުގައި ކޮބައިތޯ އެ ކޮށީގެ ނުވަތަ އެ ސައިންޓިސްޓުގެ އުއްމީދަކީ؟ ކުރިމަގަކީ؟ ވިސްނަވަޖެހިގެންވަނީ ކިހިނެއްތޯ؟ ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ހުށަހެޅުން މަޖުބޫރުވެފައިވަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް ކޮންކަހަލަ ދުރަ ބަޔަކު ބުނެވިދާނެތޯ؟ ސަބަބަކީ ވަނީ، މާލޭ ސަރަހައްދު ފިޔަވައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންމެ ގިނަ ކުނި ޖަމާވާ ސަރަހައްދަކީ ކުޑުދައުލަތި ކުނިކޮށި. އެތަނުގެ އިހުމާލު އެހާ ބޮޑުވެފައިވަނީ ކީއްވެގެންތޯ؟ ދެން، އަޅުގަނޑުގެ ދެވަނަ ސުވާލަކަށް މި ވަނީ، ކުނިކޮށި ހިސްކުރުމަށްޓަކައި ފައިބައިގަނެ ވަނީ މިނިސްޓްރީއާއި އަޅުގަނޑުމެންނާ މަޝްވަރާކުރެވި، ކުޑުދައުލަތުގެ ކައުންސިލާ އެއްބާރު ލިބޭ މަޝްވަރާކުރެވިފައި. އަދި މި މަހުގެ ކުރިއާއި ފެށޭނެތޯ މިނިސްޓްރީއާ އެއްބާރު ކުރުވުން މަޝްވަރާއިން ވަނީ ބޭނުން ހަމަޖެހިސަރުކާރުން ކަމަށް ވިދާޅުވެފައި. މި މަސައްކަތް ފެށޭނީ ކޮންއިރަކުތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މިއީ ކުޑުދައުލަތުން ގެންދާ އިންސިނަރޭޓަރގެ ކަންތައްތަކުގައި، އިންސިނަރޭޓަރ ގެންދިއުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ހަދަންޖެހުނު އެކަމަށް އީ.އައި.އޭއެއް. އީ.އައި.އޭ މިހާރު ހަދައި ނިމިފައިވޭ. ދެން، ކޮންޓްރެކްޓަރާ އަޅުގަނޑުމެން އެ މަސައްކަތް ހަވާލުކޮށްފައިވޭ. ވަނީކަން، އެ އަހަރު ނިމިގެންދިޔައިރުގައި ސަރުކާރުން ނިންމީ، ރަނގަޅަށްހުރި ހިނގާ މަޝްރޫޢުތައް ހިންގުމުގެ ފައިސާ ރަނގު ކަނޑުސިފައިކަން ޖަމާކުރަން. އެހެންވީމާ، ފިނޭންސުއިން ނިންމީ، އަޅުގަނޑުމެން މުދަލުގެތަކެއް ނޫން ރަކަން އެ ޕްރޮކިއުމަންޓް އަދަދީ ގޮތުން ރަނގަޅަށް ބަރުޖާތެރި. އެ ރަނގަ ކަނޑުސިފައިން ކަމަށް އިންޑިޔާ. އެހެންވީމާ، އެ ފައިސާ ރަނގު ކަނޑުސިފައިކަން ޖަމާކޮށްފައިވާނީ ކަމަށް ވިދާޅުވި. ދެން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބުނު، ކުޑުދައުލަތު ކަނޑުސިފައިން ސިޓީއެއް. އެ ޕްރޮކިއުމަންޓް، އެހާތަނުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓެއް ބަންޑުކުރެވި ކަން ހިނގުމުގެ ފެބްރުއަރީ އެ ބޮޑުވެރިންގެ އަތުގައި ނެތް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރަމުންދާނެ ކަމަށް. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެކަމަށް ބެޖެޓުގައި ބޭނުންވާ، މި ދެންނެވި ޗެއިންސްލިންކުގެ އެއްޗެހި އެ ބޮޑުވެރިންނާ ހިއްސާކުރިން ވެސް ވ. ދެން، މިހާރު މި ދެންނެވީ، ބޮލޮންސްގެން މި އުޅެނީ 3 ލައްކަ ޑޮއިލަރާ ގާތަށް މިކަން ކުރާއިރުގައި އެކަކުގައި ރަނގަ ކަނޑުސިފައިން ކުރައްވަންޖެހޭ އެތެރޭގެ ގޮތުގައި ސާއިކްލީގެ ކަންތައް.

އަޅުގަނޑުމެން އެ ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވައިގެން މި އުޅެނީ. ދެން، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރައްވާ ގޮތުގައި އެކަން ވަރަށް އަވަހަށް ހަމަ ވެސް ޖެހޭނެ. އެކަމަކު ސޮއިކުރަން އެބަޖެހޭ. ދެވަނަ ކަމަކަށް ދިމާވާނީ، އެ ރަށަށް އިންސްޓިޓިއުޝަނަ ގެންދާއިރުގައި މިހާރު ޓްރެޜަރީގައި ހުރި އެއްޗެއް ޑީސެންޓްރަލައިޒޭޝަން ރިޔާސަތުގެ ބަޖެޓުން ބަހާލައި އެ ރަށަށް ގެންގޮސް، އެ މަސައްކަތް ކުރާއިރުގައި އެކަމަށް ބޭނުންވާ ބަޖެޓުން އެ ރަށަށް ދާންޖެހޭ ކަންތައް. ދެން، ދަތުރުދަތުރުގައި ދަތިތަކެއް އެބަހުރި މިހާރު ދާއިމީ؟ އެހެންވީމާ، އެ ކަމާ ގުޅިގެން އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ސްޓޭޖުގައި ނުދޭ. ދެން، އެއީ އެ އިންސްޓިޓިއުޝަނުގެ ކަންތައްތަކުގައި އޮތް މައްސަލައެކޭ. އަޅުއްވެން އެކަމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ނުލިބިގެން ދޫނުން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ދެން، މިފަދަ އެއްކަލަ ކުރި؛ އެ ރަށްރަށުގައި ޖަމާވެފައި ހުރި ކުނި ހުސްކުރުމުގެ ކަންތައް، އެ މިފަދަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް. އެއީ މިދިޔަ އަހަރު އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން މިއަދު މި ތަނުގައި ވާހަކަދައްކަމުން ވެސް، އެންމެ ގިނައިން ކުނި ޖަމާވެފައި ހުރި ރަށްތަކުން ކުނި ނަގާ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދަން ސަރުކާރުން ނިންމާފައި. އޭގެތެރޭގައި ހިމެނޭ ރަށެއް ކުރިއަށް އުފުލުންތަކާ. ދެން، ކުޅުދުއްފުށީ ކައުންސިލް މެނޭޖްކުރާ އެކަން ކުރަން، މި ދަތިތަކުގެ ބޭނުންތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފެށިގެން ޖަމާކުރާނީ ބޭނުންވާ އެކަމަށް. ދެން، އެކަމުގައި ދިމާވެގެން އުޅޭ މިހާރު ދައްކަނީ، އެކަމަށް ބޭނުންވާ ބަޖެޓު ކައުންސިލުގައި އިންޖީނު. އެއީ ކޮން ފަރާތަކުންތޯ ބޭނުންކުރަނީ؟ އެއީ ކައުންސިލަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ބަޖެޓުން ނޫޅެ އެ ބޭފުޅުން އަމިއްލަފުއްދުން އެކަމަށް ބޭނުންކުރާތީ އަޅުގަނޑަށް މައުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތުން. އެހެންވީމާ، ޕާރލިމެންޓުން ބަޖެޓުފާސްކުރި، ކައުންސިލުތަކަށް ފުދުވެރިކަން ކައުންސިލުތަކަށް ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުގައި އެކަން ކުރަން ނިސްބަތް. އެހެންވީމާ، އެކަން ކައުންސިލުތަކަށް ކަނޑައަޅާ ފުދުވެރިކަން ކުރަން އިތުރު ޖާގަ ހަމަޖެހުން...

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު، ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ. ގަވާއިދުތަކުގެ އުސޫލާ ގުޅިގެން އެ މެންބަރު އިހުސާސްތަކާއި ހިއްސާކުރެއްވީ ވަރަށް ދުރުގައި. އެހެންވީމާ، މިހާރު ކުޅުދުއްފުށީގެ ދެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަރަށް ގާތުގައި އެކަމަކު އެ ވާނީ.

<u>ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙާސިރު ޢަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް؛ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދާއިމީ ޖީބީގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް ހަމަ އެނގޭ ގޮތަށް މި ވާހަކަ ދައްކަމުންދާއިރުގައި އެއް ޕަންޑެމިކެއް ސާފުކޮށްލަން. ކުޅުދުއްފުށި ކައުންސިލުން އެއްވެސް ގަރާރެއްގައި އިޖާބަދެއްވުމަކާ ނުލާ. އަޅުގަނޑަށް ވެސް އެ ވާހަކަ ދައްކާލަމުންދާން.

މިދިޔައަހަރުވެސް މަތީ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ކުރުމުއްދަތީ ކައުންސިލަކަށް އިއުލާންކޮށްގެން ނުގެންދެވޭ. އެއީ އަދިވެސް ކުރުމުއްދަތީ ކައުންސިލަކީ ރަށު ކައުންސިލްތަކުގެ ގޮތުގައި އޮތީމަ. އެހެންވީމާ، އެކަން އެގޮތަށް އޮތީ. ޕްރޮޕޯސަލް އެދިގެންވެސް އިއުލާންކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންގޮސްދިނުމަށް. އެއީ ކުރުމުއްދަތީ ކައުންސިލުން އެކަން ބޭނުންނުވެގެންނެއް ނޫން އެއްވެސް ހާލަތުގައި. އެކަން ކުރުމުއްދަތީ ކައުންސިލަކަށް ނުކުރެވޭނެތީވެ. އެހެންވީމާ، އެކަން ހަމަ ސާފުކޮށްލަދީން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަސްލުގައި މި ދެންނެވީ، ކުރިން ދެންނެވިހެން ފައިސާ ރަށު ކައުންސިލުތަކަށް ޖަމާކޮށްގެން އެކަން ކުރަން ނިންމީ، މި ދެންނެވީ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން. ދެން މި މަޝްރޫޢުގައި، މި ދެންނެވީ ރަށު ކައުންސިލުން ރަސްމީކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސިޓީއެއް ނާރާ ތިމަންނަމެންނަކަށް ނުކުރެވޭނެ އެކަމެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަސްމީކޮށް އެ ބޭފުޅުންނަށް ނުކުރެވޭނެ ކަމެއް ވީމާ ފިނޭންސަށް ދަންނަވާކަށް ނޫނޭ، އެ ބޭފުޅުންނަށް ނުކުރެވޭނެކަން އެންގިވިއްޖެ އިނގޭތޯ. ދެން ކޮންމެއަކަސް ބޮޑުނިކަމެތިކަމެއްގައި މި މައްސަލަ މި އުޅެނީ. އަޅުގަނޑުމެން މިއީ އެ ހުރިހާ ފައިސާތަކެއް ގެނެގެން ވެސް މި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދަން. އެކަމަކު ފިނޭންސްއިން ނިންމާފައި އޮތީ ނިންމުމެއް، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ގާނޫނަށް ގެނައި ބަދަލާ ގުޅިގެންނެން، ވަކި އަދަދެއްގެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް މިދެންނެވީ ރަށު ކައުންސިލްތަކާއި ސިޓީ ކައުންސިލްތަކާ ހަވާލުކުރުވިގެން ކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑަށް އިނގޭ ގޮތުން ކުރުމުއްދަތީ ރަށު ކައުންސިލު، ސިޓީ ކައުންސިލްތަކުން ބަދަލުވުމުގެ މަރުޙަލާގައި އުޅެނީ ވެސް. އެހެންވީމާ، މިކަން ހަމަ އެއްވެސް ތަރުތީބަކުން ނުވާނެ އަޅުގަނޑު އެނގޭ. ދެން އެކަން ބައްލަވާލައްވަން އެދެން އިނގޭތޯ. ދެން މިގޮތަށް ހަމަ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިކަމާ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ. ދެން އެކަން އަދި ފުރިހަމަކޮށް ޙައްލުކުރެވޭނެ ގޮތް ހޯދަން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު.

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު އަރިހުން ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ 3 ރަށް ކަމުގައިވާ؛ ބުރުނި، ވިލުފުށި، މަޑިފުށި، މި 3 ރަށުން ކުރެ އެއްވެސް ރަށެއްގައި އެންމެ ކުޑަމިނުން ކުނިކޮށްޓެއް ވެސް ގާއިމުކުރެވިފައެއް މިހާރު ނެތް. ބުރުނީގައި ވެސް ކުނި ވަކި ތަނަކަށް ޖަމާކުރަނީ. މިހާރު އެތާގައި ވަރަށް ބޮޑު؛ ގޮތަކަށްބުނާނަމަ ކުޑަކުޑަ ފަރުބަދައެއްހާ ވަރަށް އެތާ އޮބެނިލި މިހާރު ކުނި ޖަމާވެފަ. ދެން އެކުނި އަލިފާން އަޅުއްވާފައި އެހެން ތަނަކަށް ގެންދެވޭކަމެއް ވެސް ނެތް. މި ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރުގެ މިނިސްޓްރީގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ހިފައި އެރަށުގެ ރަށު ކައުންސިލުން ވާނީ ދަންނަވާފައިވަނީ. ދެން މިހާރަކަށް ބަލާއިރު މޯލްޑިވްސް ކްލީން އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދަށުން މި ސަރަހައްދުގައި އެއްވެސް ސޮއްޓަރެއް ގާއިމުކުރުމުގެ ވިސްނުމެއް އެބަ ގެންގުޅުއްވަނީތޯ؟ ނޫނިއްޔާ މި ސަރަހައްދަކީ މި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުން ބާކީވެފައި އޮތް ރަށެއްތޯ؟ ވިދާޅުވެދެއްވާނީތޯ؟

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ދާއިރާ؛ ބުރުނި، ވިލުފުށި އަދި މަޑިފުށި ވަނީ މޯލްޑިވްސް ކްލީން އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓްގައި ހިމެނޭ ތަނެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ސުވާލު ސީރިއަލް މެންބަރުން ސުވާލުކުރެއްވީމާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރުގެ ޝަރުޙު ދެއްވުމަށްފަހު ބޭނުންވާކަން ޖަވާބުދެއްވުމަށް. އެހެންވީމާ، އަދި ރިޔާސަތުގެ އިޝާރާތަކާ ނުލާ ވެސް އެކަން ކުރިއަށްގެންދަވާނެ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މޯލްޑިވްސް ކްލީން އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓްގައި ހިމެނޭ އެ 3 ރަށް. އެ ރަށްރަށުގައި ކުނިކޮށި ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު އޮކްޓޯބަރުގައި ފަހަރެ، ޖެނުއަރީގައި ބަދަލު މަސައްކަތް ފެށޭ ގޮތަށް ވާން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓައިމްލައިންގައި އޮތީ. އެހެން މިދެންނެވި، އެ ރަށްރަށުގައި ހަދަންޖެހޭ އީ.އައި.އޭ.ތައް ހަދަން އެބަޖެހޭ. މިހާރު އެކަން ހިނގަމުން އެ ދަނީ. ދެން އޭގެފަހުން ބޭނުންވާނީ ކޮންޓްރެކްޓަރު ހޯދުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ ކޮންޓްރެކްޓަރު ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ސެޕްޓެންބަރުގެ ތެރޭގައި ނިންމައި،

އޮކްޓޫބަރުގައި އެ މީހުންނާ ހަވާލުކުރެވި، އަދި ޖެނުއަރީގައި އިޢުލާނުކުރެއްވިއްޔާ އަމަލީ ގޮތުން މަސައްކަތް ކުރިގެންދާން ކަމަށް. އަދި މިގޮތުންގައި ހަމަ އެކަނި ކުނިކޮށި ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ކުރިން ދެންނެވިހެން، އޮކްޓޫބަރުގެ ތެރޭގައި އެތެރެކުރަން ބޭނުންވާ އިކުއިޕްމަންޓް ހަމަ މިހާރު އެ އިންސްޓޯލްކުރެވޭ ޕްރޮޖެކްޓްގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ ތަރަކާތް އިކުއިޕްމަންޓް ހުރުމުގެ ކަންތައް ވެސް އޮކްޓޫބަރުގައި އިޢުލާނުކުރެއްވިއްޔާ ފުރިން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

{7.3}- އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި އަޖެންޑާގެ އައިޓަމް 7.3 އަށް. އެއީ ފުޑިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް ރަޝީދު، މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަނާ ކުރައްވާ ސުވާލު. ފުޑިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

<u>ފުޑިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. ވަޒީރު! އަޅުގަނޑުގެ 2 ވަނަ ސުވާލަކީ، ފުޑިދޫގައި ގާއިމުކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ ކުނިކޮށީގެ މަސައްކަތް ނުފެށި ތަސްވީރު ޕްރޮޖެކްޓްތަކާއި، މިހާރު މި މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާ ހިސާބަކީ ކޮބައިތޯ. އަދި ކޮންޓްރެކްޓަރު ހަވާލުކުރެވުނު މަސައްކަތަކީ ފެށުން ކަމަށް ވަކިކުރާ މިނިސްޓަރު ވިދާޅުދެއްވާނެތޯ؟

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފުޑިދޫގައި، ފުޑިދޫގައި ގާއިމުކުރާ ކުނިކޮށީގެ ބޭސް ގޮތުން ކުރެއްވި ސުވާލު 3 ބައިވަރު ބައިގައި އޮތީމާ. އޭގެ ފުރަތަމަ ބައިގަ ވެ. ފުޑިދޫގައި ގާއިމުކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ކުނިކޮށީގެ މަސައްކަތް ނުފެށި ތަސްވީރު ޕްރޮޖެކްޓްތަކާއި؟ ދެން އަޅުގަނޑު ކުރީގެ ސުވާލުގެ ޖަވާބުދެއްވި ވެސް މިދެންނެވި ދެންނެވިހެން، މި ޕްރޮޖެކްޓް ހަމަޖެހިފައި އޮތީ އެ ޕްރޮޖެކްޓް ޖައިކާ ގްރާންޓެއް. ދެން އެ ޕްރޮޖެކްޓް ވެސް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ އަޅުގަނޑު ބަޖެޓުކުރެވިފައިވަނީ މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ނުފެށި އޮތީ. ނަމަވެސް، މިނިސްޓްރީން ހިންގުމަށް

ސަރަހައްދީ ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ މަޝްރޫއު، އެއީ ގްރޭޓަރ މާލެ އެންވަޔަރަމަންޓަލް އިމްޕްރޫވްމަންޓް އެންޑް ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓްގެ ދަށުން ވ. އަތޮޅު މީހުން އުޅޭ ހުރިހާ ރަށްރަށުގައި، ކ. ، އއ. އަދި އދ. އަތޮޅުގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ ރަށްރަށުގައި ވެސް ޖުމުލަ 32 ރަށެއްގައި ރަށު ފެންވަރުގައި ކުނި މެނޭޖްކުރާނެ ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރުމަށް ވަނީ ހިމަނާފަ. އެހެންކަމުން މި މަޝްރޫއުގެ ދަށުން ވ. ފުލިދޫގައި ވެސް މިފަދަ ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރެވިގެންދާނެ. ދެން ދެވަނަ ބައިގައި ވިދާޅުވެފައި މި އޮތީ، މިހާރު މި މަސައްކަތް ގޯސްފައިވާ ކާރިސާތަކަށޯ. ރަށްރަށުގައި ގާއިމުކުރަމުން ހަމަޖެހިފައިވާ ރަށު ފެންވަރުގެ ކުނި މެނޭޖްކުރާ ނިޒާމު ފުރިހަމަކުރަމަށް ބަލައި މަޝްރޫއުގެ ކޮންސަލްޓެންޓުން ވަނީ ފުލިދޫއަށް ގޮސް، އެ ރަށަށް ޖިއޯޓެކްނިކަލް ކަން ހުރި ގޮތް ބަލާފަ. އެ ރަށުގެ އެސެސްމަންޓް މިހާރު ވަނީ ހަދާފަ. އަދި މި އެސެސްމަންޓަށް ބިނާކޮށް، މިހާރު ރަށުގެ ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސޮލިއުޝަނުގެ ކޮންސެޕްޓް ޑިޒައިން ވަނީ ހަދައި ނިމިފަ. އަދި މިގޮތުން ކުނި މެނޭޖްކުރާ މަރުކަޒުގެ ޑިޒައިން ގެންނަންޖެހޭ އިކުއިޕްމަންޓްތައް ކަނޑައަޅައި، އޭގެ ސަޕްލައި އަދި ސްޕެސިފިކޭޝަން ހަދައި، ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓްސް ވެސް ތައްޔާރުކޮށްފަ. 3 ވަނަ ބައިގައި އެއްސަވަނީ، ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ ބައިއަތުން ކުރުވާ މަސައްކަތެއް ފުރުސަތު ކަމަށް ތޯއްޖެހުނު ރަށްރަށުގެ ކޮށްފިތޯ؟ މި މަޝްރޫއާ ގުޅިގެން ދެންނެވިހެން 32 ރަށެއްގައި އަމާޒުކޮށްގެން ހިންގާ މަޝްރޫއުގައި ހިމެނޭ މަސައްކަތްތައް. މަޝްރޫއުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕްލޭން 2018 ވަނަ އަހަރު ކުރިއަށް ރޭވިފައިވަނީ ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ މަޝްރޫއުތަކުގެ މަސައްކަތް ހިމަނާފައިވާ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ކުއާޓަރގައި ފުރިހަމަކުރަން. ނަމަވެސް، ރަށްރަށުގައި ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ މަސައްކަތް އަވަހަށް ގާއިމުކުރުމަށް ރައްޔިތުން ނުހަނު ބޭނުންތެރި ކަމަކަށް ވާތީ، މި އަހަރު؛ އާދެ! 2020 ވަނަ އަހަރުގެ 4 ވަނަ ކުއާޓަރގައި މިކަމަށް ކޮންޓްރެކްޓް އެވޯޑްކޮށް މަސައްކަތް ފުރަތަމަ އެވޯޑްކުރެވުން މި ދަނީ މި މަސައްކަތަށް ފަންޑުކުރާ ފަރާތާ ވާހަކަދައްކަމުން. އެވޯޑްކުރުމުގެ އުއްމީދުކުރަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް އެ ބޭފުޅުންގެ އެޕްރޫވަލާއެކު މި އަހަރުގެ ފަހު ކުއާޓަރގައި މިކަން ފުރިހަމަކުރަން. އަދި މަޝްރޫއުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕްލޭން 2018ވަނަ އަހަރު ކުރިއަށް އެކުލަވައިލައިފި ކުނިމެނޭޖްކުރާ، މަރުކަޒުތަކަށް ބޭނުންވާ އިކުއިޕްމަންޓް ގަތުމަށް ހިމަނާފައި އޮތީ 2021ވަނަ އަހަރުގެ 3 ވަނަ ކުއާޓަރގައި. ނަމަވެސް، މި ތަކެތި ވެސް އަވަހަށް ލިބެމުން ރައްޔިތުން ނުހަނު އެދޭ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގަބޫލުކުރެވޭތީ މި އަހަރުގެ ފަހު ކުއާޓަރގައި ބިޑްއެޅުމުގެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަ ވެސް މިނިސްޓްރީން މިހާރު މި ދަނީ މަސައްކަތްކުރަމުން. އަދި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، އޭ.ޑީ.ބީއާ ގުޅިގެން މަޝްވަރާގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އެކަން ވެސް އެކޮޅަށް ހަމަޖެހިގެންދާނެ ކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު އިތުރު ސުވާލު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު މި އަރުވަނީ ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

<u>ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސްލޫ ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރު ޢިލްމާއި މައުލޫމާތަށް ޓަކައި. މިއަދު ރައްޔިތުން ބަޔާނުތަކުގައި ފެނޭ މި ވިޔަފާރި މައުލޫމާތު އެކީގައި ހިތްހަމަޖެހޭނެ. އެއްވެރިޔަކަށް ވާނީ، މި މަސައްކަތްތަކަށް ވިޔަވެސް އަވަހަށް މި ވިޔަފާރި ގެނަސް ކުރިއަށްގެންދިޔުން. ދެން އަޅުގަނޑުގެ އިތުރު 2 ސުވާލެއް އެބައޮތް މިނިސްޓަރާ ކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. އެއް ކަމަކީ، ފޮނަދޫގެ ގިރާ ސަރަހައްދާއި އަދި ފޮނަދޫގެ ގިރާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ކުރެވޭ މަސައްކަތްތަކުގެ މައުލޫމާތެއް ދެވެން އޮތިއްޔާ އެ މައުލޫމާތެއް ދެއްވުން ވަރަށް ބޭނުން އެދެމު. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގަބޫލުކުރެވިފައި އޮތީ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ރަނގަޅުކުރުމުގެ ސުވާލުތަކަށް ފެސް އަންނާނެ ކަމަށް. އެހެންވީ އަޅުގަނޑުމެން ކުޑަކޮށް ނޯޓްކުރީން. ފުރަތަމަ ލ. ފޮނަދޫ، 2015 ވަނަ އަހަރު ރަށުގެ އިރުދެކުނުން ގިރާކަމުގެ ޝަކުވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބުނު. 22 މޭ 2019 ގައި ރަށުގެ އިރުދެކުނުން ފަރާތުން ގިރުމުންދާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ރާވާފައިވާ މަސައްކަތެއް ފެށުމުގެ ކުރީގައި އެކަމާ ގުޅޭ ފަންނީ ރަށާ ލިބޭ ގޮތް ހަމަޖެއްސައިދީފައިވޭ. ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން މިނިސްޓްރީން އަދި އީ.ޕީ.އޭ ގުޅުވިރިކޮށް ދޭން ކަމަށް ބުނެ، 12 ޖޫން 2019 ގައި ސިޓީއެއް ފޮނުވާފައިވާނެ އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ކުރާ ގޮތަކީ، އަޅުގަނޑުމެން ތަންތަން ހިމާޔަތްކުރުމަށް މިހާރު އެންމެ ފުރިހަމައަކީ، އަޅުގަނޑުމެން ޖެހިއްޖެ ނޫނީ ފަރުމާއާއި ކުރުކޮށް ފަރުމާ ކުރީގައި ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެކަމުގެ ސިވިލް އިންޖިނިއަރިން ސްޓަޑީތައް އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވަން ޖެހޭނީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ކޮންސްޓްރަކްޝަނުގައި އެ ކަންކަން ކުރިއަށްގެންދަން އިނގޭތޯ. ދެން ލ. ފޮނަދޫއަށް ބަލާއިރު. ފޮނަދޫގެ އިރުދެކުނުން؛ އިރުވައިކޮޅުން ގިރުމުގެ މަސައްކަތް 2014 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅިފައިވޭ. އަދި 2019 ވަނަ އަހަރު ވެސް ހުށަހެޅިފައިވޭ. 27 މޭ 2019ގެ ސިޓީގައި ސަރވޭ ޖީލީ ޓެކްނިކަލް ޓީމަށް ބާރުވެފައިވާ. ނަމަވެސް 24 ފެބްރުއަރީ 2020 ގައި ކައުންސިލުގެ ފަރާތުން ޒަރޫރީވެފައިވާ ސިޓީގައި ސަރވޭ ކުރުވުމަށް ފާހަގަކޮށް ފޯނުތަކެއް ދޭ. 3 މާރިޗް 2020 ގައި އަލަށް ޕީއޯވެ އެދުމަށް

ޕްރޮގްރާމިންގެ މިނިސްޓްރީއަށް ޓްރޭންވި ރަނގަޅުކަމުގެ ޤާބިލުވާ ހަމަހަމަ ދަރަޖަ، އެއީ ރަނގަޅުކުރުމުގެ އަސްލު ސިވިލްއަރ ތަނުތަނުގެ ގޮތުގައި އެ ރަށް ހިމަނާފައިވާން. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ އެއާ ގުޅިގެން ހަމަ ޕްރޮގްރާމްގެ މިނިސްޓްރީން އަޅުއަޅަންގާގޮތް ފުރިހަމަކޮށް އަޅުއަޅަމުން ގެންދަވާނެ ކަމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތުއަރުވަން މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ޣަފޫރަށް. މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ޣަފޫރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުޙްތަރަމް މިނިސްޓަރ. މިނިސްޓަރުގެ ވާހަކައިގައި ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް އީ.އައި.އޭގެ ވާހަކަ އެބަ ދެއްކެވުނު. އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިގެން ވެއްޖެއްޔާ ރާއްޖޭގައި އީ.އައި.އޭ ހަދަމުންދާއިރު އަސްލު ރަޖިސްޓަރީގައި އެކުލެވޭ ރަނގަޅަށް ނޫން ކުރެވުމުންދަނީ. އަދި އެކުލެވޭ ރަނގަޅަށް ނޫން ގޮތުގައި އީ.އައި.އޭ ހެދުމުންދާއިރު، އެ އީ.އައި.އޭތަކާ ހެދޭއިރު ވެސް ވަރަށް ބައިވަރު ކަންކަން ކުރެވިގެން އެބަދޯ. ކޮންސަލްޓަންޓް ހެދޭއިރު ކުރެވިގެން އެ ބައިކަ ދަރުބާރުގައި އެލިގެންދާނެ ފިޔަވަޅެއް؟ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް، ހަރުކަށި ފިޔަވަޅެއް އެއާ ގުޅޭ އަޅުގަނޑަށް ހިއްސާކޮށް ދެއްވަފާނަންތޯ. ދެން އަނެއް ކަމަކީ، ކުރީގެ ވާހަކަ ދައްކައިދީ، ފްލޯރަކަންތަތް ބައިވަރު ކަންކަން ކުރިއަށް، ވަރަށް ގޮތްތަކަށް ކަނޑާއި ޑެވަލޮޕް ގުޅޭގޮތުން ކުރިއަށް އޮބެއޭ. އެ ބައި، ކުރިއަށް މިހެން ދެކޭ ހަރުކަށި ފިޔަވަޅުތަކެއް މިއަދު ހަމައެކަނި އައިއިރު ކިޔަވައިދިނުމުގެ އެލިފައިނުމެ؟ ދެން ސަލާމް އެންޓަނާރޭކަ ޑިވިޒާއިން ކާޑުވާކަމަށް ގޭސް (އެލް.އެން.ޖީ)، ވިސްނަވަސްދޭ ކުރިޔަށް ގެންދާނު އެ އިތުރަށް ހިމަނަން؟ ދެން ފަސޭހަކަމާ އެއްކޮށް ރާއްޖެއިން ބޭރުން އެބަ ހުރޭ. މާރާދޭގައި ކުރި ނުގޮތް ވާހަކަ، ކުރި ގޮތް ވާހަކަވާ ސަރުކާރާ ފަސޭހަކަމާ އެއްކޮށް ހޯދިދާނެތޯ؟ އެހެންނުނީ ރާއްޖޭގައި ކުރި ގޮތް ވާހަކަ ބޭރު ގާނޫނުތަކުގައި ދައުލަތަކީ މިނިސްޓްރީ ދިރާސާއާ ގޮތް އެއީ ރާއްޖޭގެ އަޅުގަނޑުމެން، އެހެންނުނީ ރާއްޖޭ ޕްރޮޑަކްޓެއްތަކު ނޫން ގޮތަކަށް މަސައްކަތްކުރާން ކަމުގައި ދިރާސާކުރެވޭތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު؛ މެންބަރުގެ ސުވާލުން ބައެއް ނޫސްވެރިއާ މިޔާރުތަކުގައި، ހޯއްދަވާނެ ބޭރުގެ ބައެއް މިޔާރުތަކުގައި ދައުރުތަކާ މަޖުލީހެއް އޮބޭ. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގަނޑުދޮރުތަކުގައި ޕްރޮސެސްކު

ގިނަ ވާހަކަ ބާރަންޓަން ޝާއިޢުކުރެވުމުން މަޖުމޫނުން. އެ މަޖުމޫނުގައި އެބަ ޤާނޫނުތަކުވެ އެންމެ ގިނަ ކަމަކަށް.
އަޅުގަނޑު ހިތެން އެއީ މުޅިއަށްކަން ރައީސްގެ ސަރުކާރު މައުލޫމާތުތަކާއި ނުވާނެ، ސަރުކާރުންވެސް ޖެހޭ ބަހައްޓައިދޭ ނަމަ.
އެހެންވީމާ، އޭގެ ސަރުކާރުންވެސް ޖަވާބެއް އަޅުގަނޑު ހިތެން ބޭނުންތެރިވާނެ. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން
މައުލޫމާތު ދެކުން ދައުރުގެ އިޖްތިމާޢީ ފުރުޞަތު އެ އަރުވަނީ ސަރުކާރު، އެކަމުގެ ސަރުކާރުގެ ޖަވާބު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފުރަތަމަ ކުރީގެ ސަރުކާރު ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. ރައްޔިތުންގެ އެމް.ޑީ.ޕީ ހުރިހާ އެމް.ޑީ.ޕީ ބޭފުޅުން ދެކޭ ގޮތުން ދެން މި ގޮތުގައި ހުރިހާ ކަންތައްތަކުގައި ޒަމާނާ ދިން އިސްލާހުކުރުމަށް. ދެން އެމް.ޑީ.ޕީ ހުރިހާ ޕާޓީތަކުގެ، މިފަދަ ތަރައްޤީކުރުމުގައި ވަސީލަތްތަކާއި އަދި އެނވަޔަރަންމަންޓް ކުރުމުގެ ބޭނުންތެރިކަން ދެކޭ އެވި ފަހަރުތަކުގެ ތަފާތުކަމަކާ ވާހަކަފުޅުތަކަށް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ދަ ދެކޭ ހުރިހާ ކުރީގެ ގޮތުގައި ރިވެސްޓްކުރުން. އިންސްޓިޓިއުޝަނަލް ރިފޯމްސް އޮފް ޕާރޓިސިޕޭޝަން އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޝާއިޢުކުރެވިފައިވާ މިފަދަ ތަރައްޤީކުރުމުގެ އެއިރު ހުރިހާ ކޮމިއުނިޓީ ބަޖެޓު މިހާރު ދަރުސް ޕްރޮގްރާމް ހިމެނޭ ރާއްޖޭގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ސަރަހައްދުތަކުގެ ޕްރޮޖެކްޓުތައް ހޯދުމަށް ކުރިއަށް ދާނަމަ. ކެޕެސިޓީ ބިލްޑިންގއާ ސަރަހައްދުގެ ހުރިހާ ކުރީގެ، ޒިންމާ ކަނޑައަޅާފައި ސަރަހައްދުތަކުގެ އެންވަޔަރަންމަންޓް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް ކަރާމަތް ބައްޓަންކުރުން.
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަރިވަރުންނަށް. އެމް.ޑީ.ޕީ ހުރިހާ ޕާޓީތަކުގެ ތަރައްޤީކުރުމުގެ ސަރަހައްދު ހޯދުމަށް ބައްޓަން ކުރުމުގެ ޢަމަލުތައް މުސްކުޅިން މެޝިނަރީ އިންތިޒާމުކުރުމަށް. ބައިނަލްއަޤްވާމީ ރިސާލަތު ކަނޑައަޅާ ޒިޔާރަތްކުރުން. އެކަމަކު ދި
ރައީސްގެ މި ވަގުތު ބޭނުންކުރެވިފައިވާ އެމް.ޑީ.ޕީ ފްރެސް ޕާޓީ، އުފެދުނު އެކަން ކުރިއަށް، ޚިދުމަތް
ކަނޑައަޅާ ޒިޔާރަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ޕާޓީ ދ. އެހެންވީމާ، ދެންބަޔަކު އެ ތިމާވެށި ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ބަލައިގަތް، އެކަން
އެއްވެސް ރަނގަޅު ކުރުމަށް މުނިފޫހި ކަމެއްކަން ފާހަގަކޮށް، އެކަން ކުރުމުގެ އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރުމުގެ ވާހަކަ
މި ފުރުޞަތުގައި ދެންނެވީ. ދެން އާދޭ އެމް.ޑީ.ޕީ ހިތްވަރު ކަމެއް ކުރުމަށްފަހު ހުށަހަޅައި ޕްރޮޖެކްޓް އަޅާފަ އިންޓަރ.
މިހާރު ހުށަހަޅައި ޕްރޮޖެކްޓް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނަތީޖާގެ ބޭނުންތެރި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައި ވިސްނަ ކަމެއް
އެގޮތަށް ތަފާތު ކުރުން އެއީ އިންޓަރ. ދެން ކަންކުރުމުގައި މިހާރު ދުވަހު ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ދުވަހުގައި އެކަން ކުރަނީ
ގާނޫނުގައި ނޫނީ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައި އޮތީ ފަރާތުގެ، އެ ހުށަހަޅަން. އެކަމުގެ ނިސްބަތުން.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އިންޓަ ބޭރުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ ރުކުރުން އަޅާނުލާ ޕްރޮޖެކްޓަށް އެންވަޔަރަންމަންޓަލް
ޕްރޮޖެކްޓް އެއްބަސްވުން އަޅުގަނޑު. އަދި އާބާދީއަށް ބައްޓަން ޕްރޮޖެކްޓަށް ވަރަށް ހުށަހަޅައި ކަމަކު ގަވާއިދުން ކަނޑައަޅާފައި

ބައެއް ފަރާތްތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަން އިސްލާމްދީނާފަރު ވެސް ހުރަހާ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެއީ އެކަމުގައި ދަންނަވަން އޮތް ވާހަކައަކީ. ކުރިއަށާ މިހެންނާ ގުޅޭ ޕާޓީތަކުއަށޯ؟ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށާ މިހެންނާ ގުޅޭ ޕާޓީތަކުއެތެރޭގައި އުބަހުރި. އަޔުމްނަތު. ނަމަވެސް، އެއީ މި ބޭނުންފުޅުވާ ކަހަލަ ހަރުކަށި ޕާޓީވަރު ކަމަށް ނުވެހިނގައިދާން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޭނުމެއް ނޫން، ކޮންމެހެން މިހެންނާ ގުޅޭ ހަރުކަށި ޕާޓީވެރިކަމެއް އޮތީކީ. އެކަމަކު ދީ ގެއްލުމަކީ ނިސްބަތްވާ ގޮތަށް އެކަން ޖެހިސާބުގައިދެކޭ ނޫނީ އެކަން ކުރިމަތިލާ ގޮތަށް ބަލައި އަޅުގަނޑު ޕާޓީތަކުގެ އެކަން. ދީން މިކަން ވެސް މިދެންނެވި، މިހާރުގެންގުޅޭ ބޭނުން އިސްލާމްދީނުގެ ނަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ތަޢާރުފުކުރި ވެސް މިދީނުގައި އެކަން ކަނޑައެޅިފައި ބައެއް ފަރާތަކުން ފާޑުކިޔުން ބޭނުން، ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، ޤަވާޢިދުން ތަކެއް ބޭނުންކުރެވޭނެ. އަދަދަށް އަޅުގަނޑުމެން ގެންދަން؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެންމެ ފަހުގެ އޮތް ގޮތުގައި ގޮތްތަކުގެ ނޫނީ ގޮވާލުމުގައި ވަކި ގޮތަކަށް ވަކި ކަމެއް ކުރަން ކަނޑައެޅުނު އިޖްތިމާޢީ، އެއްޗެހި ގޮތަކަށް އެކަން ކޮންމެއްސާ ޖެހޭ ކުރަކަށް ވެސް ވޭ. އިނގޭތޯ. އަދި އެގޮތަށް މިދެންނެވި ފާޑުކިޔުމުގެ ފުރުޞަތު ދެކެނބަ އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާ ވެސް ދިރިއުޅޭ. އެހެންވީމާ، މިދެންނެވި އެހެންވީމަ ފާޑުކިޔުން އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށްބޮޑަށް އެބަދަން ހަމަ މިކަން ތަންފީޒުކުރުން ބަޔަކު އެ މިހާރުގެ ތަފާސްހިސާބު ތަފާތުގައި ހިމަނައިގެން، މިދެންނެވި މިކަން ކުރަން ވެސް. އިނގޭތޯ. ދީން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ގަސްތުކުރަން ހަމަ ސިޔާސީ ބޭނުން ގޮތުން މިއުޅުއްވާ ދިރިއުޅުމަށް ފާޑުކިޔުމުގެ ވަކި ފުރަތަމަ ތަފާސްހިސާބު ދެކެނީ ވިސްނުން އަދި ސިޔާސީ ގޮތުން ބޭނުންކުރެވޭ ކަމެއް ދެކެނީ. އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި ހިތްހަމަޖެހުން ވެސް ޤާނޫނީ ގޮތުގައި ގޮތަށްކުރެވޭ އެ މިހާރު، ފާޑުކިޔުމަށް ޤާނޫނު ބޭނުމެއް ގެ މިހާރު ފުރުޞަތު ވެސް ބޭނުންކުރަން ބަހުން ފުރިހަމަ ތަފާސްހިސާބު ދެކެނީ، ވިސްނުމަށް. ދީން އަޅުގަނޑު ވެސް ހިސާބުން؛ އެމް.ޑީ.ޕީ ގޮތު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަނީ. އާދެ! އެމް.ޑީ.ޕީ އަދި އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރިމާ މިހާރުކޮށްފައި ބަޔަކު، ޖަމާޢަތް ފުރަ ބަޔަކު ފަހުން ވިޔަފާރި އޮތުމުގެ ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވަޒީފާތަކެއް. އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތުތަކުގެ ހުރިހާ ފަރާތަކުން. އަދި އަދި ސިޔާސަތުތަކާ ވިސްނާފައި 200 ދުވަހުގެ އިދާރީ ސިޔާސީ ގޮތުގައި ރަނގަޅު މާލީ ސަރަޙައްދުގައި ގޮތަށްވެސް އެމް.ޑީ.ޕީން އުފެއްދުމަށް. ދީން މިދެންނެވި ބޮޑު އެކަމުގެ ވާހަކައެއް ދެކެވޭ. އެކަމުގެ ބޭނުންތެރިކަން އެބައޮތް. އަޅުގަނޑުމެން އާ ގޮތް ވެސް މިދެންނެވި އެއްބާރުލުމާއި، އަދި މާލޭގައި މިދެންނެވި އެކި އިންތިޚާބުގެ، މިދެންނެވި ހުށަހެޅުން ޤާނޫނީ ގޮތަށް، ގޮތުގައި ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ހިއްސާކުރުމަށް މިހާރު ބޭރުގެ ނިޒާމުން އެބަދަނީ. ދީން މާލެ ކަހަލަ ބަޔަކު ވިސްނާލި އިންތިޚާބުގެ، ފަހަރަކު އިންތިޚާބުގެ އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ އިދާރާ ގޮތުން ކަމަށް ގޮތުގެ ނުކުތާ. އެހެންކަމުން، މިދެންނެވިފަދަ މާލޭ ސަރަޙައްދުގެ ބާރުގައި، މިސާލަކަށް ރައްޔިތުންގެ އަދި ހުށަހެޅުމާ ކަނޑައެޅި އުފެއްދުމަށް މާލެއަށް ފުރުޞަތުދިނުމުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ ދެކިގެން ޤާނޫނު ކަމުގެ ކަނޑަ، ކަމަށް،

ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކަމަށް. އަދި އެއީ ކަރަންޓުގެ އަގު މިހާރަށްވުރެ 20% ކުޑަވެގެންދާނެ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. ދެން ވިދާޅުވީ؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ މި ވިދާޅުވާ އާޓިކަލް އަޅުގަނޑު ވެސް ކިޔީން. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކަންބޮޑުވޭ. އެކަމަކީ ސަރުކާރުގެ ހަމަ ވުޒާރާއަކުން ހުއްދަނަގައިގެން އާންމުކޮށް މިދަންނަވާ ދިރާސާއެއް ކުރަން އޮތް އުސޫލު ތެރޭގައި ކުރައްވާފައި އޮތް ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެކަން ކޮށްފައި އޮތީ އެއްވެސް ގާނޫނަކާ ޚިލާފަށް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑެއް ދެކޮޅުވާކަށް ނޫނޭ. އެކަމަކު އަނެއްކާ ސައިންޓިފިކް އުސޫލުން ބަލަންވާ ސިޔާސީ ވިސްނުމަކުން ކޮންމެވެސް އޮތް ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. ވަކި ރަށެއްގެ އަތިރިމަތިގައި ނޫނީ ގޮނޑުދޮށުގެ ވަކި ތަންކޮޅެއްގައި ޕްރޮޖެކްޓު ޖަހާފައިވާއިރު އޮތް ތަންކީތަކެއް ސްޓޯރޭޖް ހަރުކުރުމުގައި ދެން އެއީ ވަރަށް ބައިވަރު ކުރި ކަމަށް ހަދާފައި، ދެކި ރައްޔިތުން ހުރި އެކްސްޕޯޓްކުރުމުގެ މިދަނޑިވަޅު ސަރުކާރުގެ އުސޫލުން ވެސް ކުރުން ރަނގަޅު ކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލެއް ނުކުރަން. އަދި އެއީ މިދެންނެވި، އެކަހަލަ ވެސް އާއި ރަނގަޅު ކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލެއް ނުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ކަސްބޮޑުވެ ނުވޭ ބަޔަކު ހާޑްކަރަންސީގެ ބާރުގެ ކުރިމަތިވާ މައްސަލައަކަށް ބޮޑު މައްސަލަތަކެއް. އެ މައްސަލަ ބައްލަވާލައްވާ އަޅުގަނޑުމެން ސީރިއަސްކޮށް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަދައްކާއިރުގައި ސިސްޓަމު ޔޫސް ޕްލާސްޓިކާ ގުޅޭ ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ވެސް މި ދަނީ ތަޖުރިބާކުރަމުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ އަސްލުގައި ރާއްޖޭގެ ކުރިން ވަރަށް ސަރުކާރަކުން، ޕްލާސްޓިކުގެ މައްސަލައަށް ބަލައިލީމާ ހުރަސް. ތާއީދުކުރައްވައި އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ޝުކުރުވެރިވާ ފާހަގަކުރަން، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން އިސްނަންގަވައިގެން ވެސް ސިންގަލް ޔޫސް ޕްލާސްޓިކު މިދެންނެވި މަދުކުރުމާ ގުޅޭ ހިތްވަރުދިނުމާ އެއްބާރުލުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަންގަވާފައި އަދި އެގޮތަށް އިރުޝާދުދެއްވުމަށް ގެންދަވާތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ސާފުކުރުމުގެ ސުވާލާއި އަދި ސުވާލުތަކާއި، ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގައި އަޅުގަނޑު ހަނދާންކުރަމާ ގޮތުގައި ކަންކުރަން ވެއްޖެއްގައި އޭގެ އިސްތިހާރު ސަރުކާރު ސަރަހައްދު ގޮތް ގޮތުން. އަޅުގަނޑު އެއްފަހަރުން، މިނިސްޓްރީން ނުކުތާގައި ސަރުކާރު ނުކުތާތައް ނަގަން ވަކި ވަޒީރު މިހާރުވާ ފުރިހަމަ ނުކުތާގައި އެ ވަޒީރު، އަދި ނުކުތާގެ ސަރުކާރު ސަރަހައްދުނަކާ ގޮތް ގޮތުން މިނިސްޓްރީން އެއްބަސް ވިދާޅުވުން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ؛ މަޢުލޫމާތު ދުރުކުރާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއަށް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ޣަފޫރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެންމެއަކު ވިދާޅުވި އާބިކަލެގެ ވާހަކައެއް ދެއްކީ. އަސްލު އަޅުގަނޑު އާބިކަލެގެ ވާހަކައެއް ނޫން. ތިމަގުޅިގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވި ވާހަކައަކީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ސަލީމަށް. ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އުޅުނު ސުވާލަށް ވުރެ މާ ސީރިއަސް އެހެން އިޝޫއެއް އަޅުގަނޑަށް މި ފެނިގެން މިދަނީ. ދެންމެ އަޅުގަނޑުގެ ސަރުކާރުން އައިސް، އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީން އާންމު ފަރާތަކަށް ދެއްވާފައި އޮތް، ސުވާލަކަށް ދެއްވާފައި އޮތް ޖަވާބެއް. އެގައި ވިދާޅުވެފައި މި އޮންނަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކޮމިޓީއިން އިމަޖެންސީ އިއުލާންކުރިއިރުގައި އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީއަކަށް އެއްވެސް ބޭވަޒިކަން މަޝްވަރާކޮށްފައިނުވާ ކަމަށް. The Ministry was not consulted regarding this issue. އަޅުގަނޑެކަން ނޫނގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިއަދުގެ މި ބައްދަލުވުން ފެށުމުގެ ކުރިން ވަރަށް ގިނަ ގޮތްތަކާ ހަވާލާދީފައި. މި ޖަވާބު މިއީ މިނިސްޓްރީން ދީފައި ޖަވާބެއް ކަމުގައި ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ސީރިއަސް ގޮތެއްގައި ބަލަންޖެހޭނެ ކަމެއް ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ކޮވިޑް ރިލީފްގެ ޖަދުވަލު 3 ގައި އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީގެ ވަރަށް ސީރިއަސް ބޮޑު ރޯލް ހިމެނޭ ބައިވެރިވެވޭގޮތް، މަޝްވަރާކުރަންޖެހޭ ތަފާތު އިރުޝާދު ދެއްވާފައިވާކަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރެކޮމެންޑޭޝަން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގެން އޮންނަނީ، އަޅުގަނޑު އެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ ސަމާލުކަމަށް ދަންނަވަން މި ފުރުސަތުގެ ބޭނުންކޮށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދައްކަވުން:

އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ މައްސަލައަކަށް މިކަން ވީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ އެނގުމުގެ ތެރޭގައި ހަމަގައިމު ވެސް މިދެންނެވި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ރަސްމީކޮށް އެފަދަ ޖަވާބެއް އަޅުގަނޑުމެން ދީފައެއް ނުވާނެ. ދެން އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު އެ ނަންގަވާ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު ޖާނީ ހަމަ މިއަދު އެކަން ތަޙްޤީޤުކޮށް ބަލާނަން. އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެ ވިދާޅުވާ ކަހަލަ އިބާރާތަކުން އެއްވެސް ކަހަލަ އެންގުމެއް އަޅުގަނޑުމެން އަންގައި، ނޫނީ ޖަވާބެއް ދީފައިވާތީ. އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު ވަޒީރު. ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ޢަބްދުﷲ.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދައްކަވުން:

ނޮޅިވަރަންފުށު ކުނިކޮށި ވަރަށް ދުވަސް ވެއްޖެ ހަދައި ނިމިފައި ހުންނަތާ. ކޮން ދުވަހަކުތޯ ނޮޅިވަރަންފުށު ކުނިކޮށި ބޭނުންކުރެވޭނީ؟ ދެން ނަރުދަމާގެ މަސައްކަތް ވެސް މިހާރު ވަނީ ނިމިފަ. މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވެފައިވޭ، ނޮޅިވަރަންފުށު ޖެން ސެޓް ކުޑަވެއްޖެއޭ ޖެން ސެޓެއް ދިނުން ވެސް ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް ފަށައިދޭނަމަ. އެކަން ވެސް އަދި ބަލަހައްޓަން ފުރިހަމަކުރެވޭތޯ. ދެން ޔުނިވަރސަލް ސަރވިސް، ޔޫއެސްއޯއެފްގެ ކަންތައް ބެލެހެއްޓުމަށް މިނިސްޓަރު ނިންމަވާފައި ވަނީ ކޮން ގޮތަކަށްތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު. އިޙްތިރާމްފުޅު ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދައްކަވުން:

އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް. ނޮޅިވަރަންފުށު ކުނިކޮށީގެ ކަންތަކުގައި ދިމާވެފައި އޮތް ގޮތަކީ، އަޅުގަނޑުމެން މި އަހަރުގައި ހަމަ ކުރިން ދެންނެވިހެން ހަމަޖެހިގެން އައީ، ރަށްރަށުގެ ކުނިކޮށީގެ ފަރާސާ، މިދެންނެވި ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލުތަކާ ހަވާލުކުރަން. ދެން އެ ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލުތަކާ އެގްރީމެންޓްކުރުމުގެ ކުރިން އިނގޭތޯ. އެގްރީމެންޓްކުރުމުގެ ކުރިން އާމްދަނީ އެގްރީމެންޓުކުރުމަށް ކުރި ކުރީގާ މިދެންނެވި ރަށްރަށުގެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަވަސް ނުކުރެވޭނެ

ކަމަށް ފިނޭންސްއިން ނިންމާލީ. ދެން އެކަން އޮތީ އެގޮތަށް. އަޅުގަނޑު މަސައްކަތެއް އެބަ ކުރަން، މިދެންނެވި އެއްޗެސް ގޮތަކަށް މިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އަހަރު ތެރޭ ކުރެވިދާނެތޯ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމާވީ، މި ދެންނެވި ޖޫން‌މަހުގެ ހާލަތާ ގުޅިގެން ސަރުކާރުން ހިތާމަވެރިކަމާއެކު ނިންމަންޖެހުނު އެއް ނިންމުން؛ އަޅުގަނޑުމެން އާމްދަނީ އެގްރީމެންޓުތަކާއި ބެހޭ މަޝްވަރާތައް ހިންގުން ފުރަތަމަ ނާގަން. އެގޮތަށް އެކަން ދިޔަފަދައިން އެއީ. ދެން ނޫރޭވަރަންތަރުގެ މައްސަލަތަކުގެ ކަރަންޓުގެ މައްސަލައެއް ދޭ ކަމެއް އަޅުގަނޑަކަށް ނުވާނެ އިސްލާހު. އަޅުގަނޑު ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މިކަން ބަލާފައި އަޅުގަނޑަށް އެއްކޮށް ދެންނެވީ. ދެން ނަތީޖާ ހަމަޖެހުނުކުރީގެން އޮޅިން އެ ވަން އިންސާފުކޮށްދުރުގެ ކަމެއް ކުރުކަން ވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅަން ދެފުރުވެގެން ދެކިވަން މި ވަގުތު އެބައެއް. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ހަމަޖެހިފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަނޑައަޅަން ޖީއާރްޕީކޮށް ސަރުކާރާއި ދޮގުވެފައި އޮތް މަޢްލޫމާތު ދޭތެރޭ، ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރައްޔިތުން ވެސް އަހަރުގެ ތެރޭގައި ވެސް އިނގޭނެ ކަމެއް މަސައްކަތްކުރާނަން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް، ނޯޅިވަރަމް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ނޯޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނޯޅިވަރަންފުށުގެ ފުރުގެ މަސްދުއު ފެއްޓަން މިނިސްޓަރު ވެސް ވަޑައިގެންނެވި ނޯޅިވަރަންފުށަށް. އެ ދުވަހު ޖެޓީގެ ވާހަކަ މިނިސްޓަރާ އަދި ޕާޓީއެއްގެ އެމް.ޕީއާ ހިއްސާކުރައްވާފައިވާން ނޯޅިވަރަންފުށު ކައުންސިލާއި ޕާޓީއެއްގެ މެންބަރުން. އެ ދުވަހު މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވި، ޖެޓީ ސަރުކާރުގެ ވަކަ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މިނިސްޓަރާއި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާ ދެ ބޭފުޅުން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ރަށުގައި ނުވަތަ ދާއިރާގެ ރަށުތެރޭގައި މަޝްވަރާކުރެވިފައި ހިންގަވާފައި ވަކިއެއްނިންމުމެއް ނުވަތަ ކުރީގެ ދެބޭފުޅުން ދެމެދުގައި ދެކެވިފައި އޮތް ވާހަކައެއް އެއީ، ދައުލަތުގެ ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ ފަރާތުން ވަޒީރު ހިންގަވާ ޕްރޮޖެކްޓުގައި ގޮތް ނިންމަވާފައި ކަމަށް ވަކަށް އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ. ވެސް ދެން އިންނާނެ. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހުޅުހެންވޭރުގެ މިދެންނެވި މިހާރު ނަރުދަމާ ދިމާވެފައި ނިޒާމަށް އޮތް މައްސަލަތަކަށް ބޮޑުމަސް، މިދެންނެވި އަޅުގަނޑުމެން ދަތުރުފަތުރުކުރުމަށް ދަތިތަކެއް އެބަހުރި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތަކާ ގުޅިގެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މަސައްކަތް ނިމިފައި ހުރި ކަމަށް ބުނެވޭ ތަންތަން ވެސް ކޮމިޝަން ނުކުރެވިފައި އެބަހުރި. އެކަމަކު ދާދި ފަހުން އަޅުގަނޑުމެން ގއ. ، ގދ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ ފޮނުވިން. ހަމަ އެގޮތަށް ދެން ހުރި ތަންތަނަށް ފޮނުވައިގެން ހުރި މަސައްކަތްތައް ބައިލެޓެރަލީ، މިހާތަނަށް ނިމިފައި ހުރި ހުރިހާ ތަނެއް ބަދަލު ގޮތެއް، މިދެންނެވި ހަމަ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޒާމުކޮށްލެވިއްޖާ މި އަހަރު ތެރޭ ތަރުތީބުކުރެވުނު މަސައްކަތްކުރަމުން އިނގޭތޯ. ދެން އެއީ އެ ތަނަށް، މިދެންނެވި ކަރަންޓު ދިނުމުގެ މައްސަލައާއި އެ މައްސަލައަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފުރިހަމަ ވާހަކަދައްކައިގެން ބައްދަލުކުރަން. ދެން ކުރެއްވި ހިދުމަތާ ގުޅޭ ވާހަކައެއް. ހަމަ ހިދުމަތްތަކާ، މިދެންނެވި ކާނީގެ ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް. ދެން މި އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން މި ފަރުނީ ސިންގަޕޫރު ކޯސް ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ، މިދެންނެވި ގަދުރުކުރުމުގެ ފައިދާ މަސައްކަތް. ދެން ހަމަ އެއާޕޯޓް ރަނގަޅުކުރުމަށް ޖަމާވެފައި ހުރި ކުނިތަކުގެ ނެގުމުގެ މަސައްކަތް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން، މިދެންނެވި ކުރުމަށް ރާވަމުން މި ދަނީ. އޭގެތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ މަސައްކަތްކުރަން ހުޅުހެންވޭރާ ވެސް ހިފޭ ހއ. ، ހދ. ގައި ގާއިމުކުރާ، ކުނިބެހެއްޓުމުގައި ގާއިމުކުރާ ޓްރާންސްފަރ ސްޓޭޝަން ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތް؛ ގާއިމުކުރެވުނީމާ އެ ސަރަޙައްދުގެ ރަށްރަށުން ކުރި، މިދެންނެވި ޓްރާންސްފަރ ސްޓޭޝަނަށް އަވަހަށް ޖަމާކުރުމަށް، ޕްރޮސެސްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ވެސް ހިނގާނީ. މިދެންނެވި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައެއް މަސައްކަތް ކުރިއަށް ހުރި ގޮތް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެންމެ ފަހު ސުވާލު؛ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ހާލެއްގައި ނުދަންނަވަން ނޫނީވަރަށްފަހަރު މިނިސްޓަރު ޑޮކްޓަރއެއްގައި ދިރާސާކުރުމުގައި ބޭފުޅުގައި އޮތުމާ އެ ވާހަކަ ދައްކާފައި ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، ހަޤީޤީ ދަތިތަކެއްގައި ނޫނީވަރަށްފަހަރު ޖާގައަށްބިނާކުރީމު އެ ވާހަކަދައްކާފައި ވާހަކަ. ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު އެންމެ ފަހު ފުރުޞަތު؛ އެންމެ ފަހު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ، ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމަށް. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ބޮޑަށް މަޝްކޫރު ވަޒީރަށް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް މުހިންމު ސުވާލެއް ކުރަން. މި އަހަރު ދުވަސް ސުވާލެއް. ސަރުކާރުން އަހަރު ދެ ޖަޕާނު އެންވަޔަރަންމަންޓުގައި 2 އޮގަސްޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމުގައި އަމުރު ދިރާސާކޮށް އެއީ ނުޝަރީޢަތް ޖޫރީކަރާރުގައި 7 އޮގަސްޓުގައި ތަޢުލީމާ ކުލާސް ކިޔާ މީހުނަށް އަމުރު އެ އާޚިރުކޮށް ދީފައި. އެގައި މި އަމުރު ވަރަށް ބޮޑަށް ނައިފަރަށް، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާއަށް މި އަމުރު އަދިއަޅުވައިލާފައި. ދާއިރާ މި އަމުރު ނަމޫނާއެއްގެ ގޮތުގައި އިންނަގޮތް. އެހެމަހު ވަރަށް ބޮޑު އިމްޕޯޓްސަރުކާރު ދިފާޢީ ކަންތައްތަކުގައި މި ދުވަސް. ނައިފަރުގެ 22 ސަރަޙައްދުހުން މައިކްރޯ ކުރެސްޓިބަލް ކަރަންޓުކާރު ކަރުދާސްތަކުގައި މޫދު ފެސް ހިލޭ ގޮތަށް، 71 ރަށެއްގެ ބަނޑު ފެސް އެބަހުރި ބަލާފަ. ދުން މީހަކު މި ބަނދަރު ގެންސް ރަށްޓަކައިކޮޅު ކުންސުލުންތަކުގެ ސަރަޙައްދު، ނައިފަރު ނަގާފައި މި ބަނދަރު، ރަށްތަކުގެ ހުރިހާ ހިސާބުތަކުގައި ފެސް ކަންތައްތައް އޮތީ މިގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީން ދެން އަސްލުގައި މިކަމަށް ކަންތައްފެސް އިންޖީނުސަރަހަ ރައްޔިތުން ދެންވެސް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. މިހާރުވެސް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް މިކަމުގައި ކުރައްވާފައިވާނީ މިކަމަށް ރައްޔިތުންވަނީ؟ އެއީ ހަމަ އަޅުގަނޑު ކަންތައްތަށް ބައްލަވާ ސުވާލެއް. އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ އިމާރާތު ފެސް ވަރަށް ބޮޑަށް މީގައި އެބަހުރި. ދާއިރާގައި ހަމަ ފުރަތަމަ ކަރުދާސް ހަމަ ރަނގަޅަށް ހަމަ ތިލަފުށި ހިމާޔަތްކުރުމަށް ޖަހައި މަސައްކަތްކުރައްވާ ކުރުވާ އެން.ޖީ.އޯސްތަކުން ދެމުން ގެނެސްދޭން. އެހެންވީމާ، މިކަމުގައި މިނިސްޓަރު ކަންފެސް އެއްކޮށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އިންޖީނުސަރަހަ ވިޔަފާރިވެރިން. އެއްވެސް ކަމެއް މިކަމުގައި ކުރުމުގައި ވަގުތު އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރަން ބޭނުންވަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އެހެންނަމަވެސް، ނައިފަރުން އެކަނި 22 ސާލްފަހުން ނެގިފައި އޮތީ. މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކަންޏެއް ނޫން، ނައިފަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ފާހަގަކުރައްވާ ހައިޖެންސް ރަނގަޅު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޑރ. ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ދެންމެ ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ހިމެނޭ ކަންބޮޑުވުންތައް ހަމަ އެ މަނިކުފާނުގެ އަމިއްލަ ހިއްސާކުރެއްވީ. އަސްލު އޮތީ ޖަރީމާ ބަލަހައްޓާ، އެ އާޚިކަލް ބޭސްކުރާ ސްޓޭޝަނާ ސިފައިކުޅަ ސާލްފަހުން ކަމެއް. ދެން އޭރު އެކަހަލަ، ހަމަ މިދެންނެވި ސިންގަލް ސާލްފަހުން ނޫނީ ސިފައިކުޅަ ސަރަޖަހަކުގެ މައްސަލަ ބިނާކުރި އެއް މުޅި ރާއްޖެގައި އެކަން އޮތް ގޮތް ކަމަށް ބުނުން، ނޫނިއްޔާ އަދި ނައިފަރު ސަރަހައްދުގައި އެކަން އޮތް ކަމަށް ބުނުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަމެއް. ދެން އެކަމާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ޕޮލިސް ކުރަނީ؟ އަޅުގަނޑުމެން ރައްދުދޭން އެބަ ތައްޔާރުވެގެންތޯ؟ ފުރަތަމަ ކަމަކީ، މިއިން ކޮންމެ ކަމެއް ވަރަށް ރަނގަޅަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓަން. އެއް ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް މި ޒޯނިންގ ޖެނެރޭޓަރޒް މިޝަނަށް، މިދެންނެވި އެހެން އަޅުގަނޑުމެންނާ ގުޅުން ހަމަ މި ބޯނީ ނުބައިކޮށް ދޫކަމަކަށް ވާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ބޮޑު، ރިހަށް ކުރިން ހިންގުމެއް މި ސްޓޭޖް ނުކުރި. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ ގޮތުގައި އެކު ގޮތުގައި އެއީ ޗެލެންޖަސްތަކެއް ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން ޗެލެންޖަސްގައިގެން އެޖަހަން ގޮސް ހަދާފައި އެކު ސްޓޭޖްއެއް ހިނގައްޖޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އެ ސްޓޭޖްގެ ދުވަހުގެ ބާވަތްތަކެއް އާދެ ސަރުކާރާ ދެކޮ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ދަރަނި އެކަން ބަދަލުވުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބޭންކުގެ ޕްރޮއެކްޓުތަކެއް ހަމަ ރައީސަކަށް، މިދެންނެވި ސްޓޭޖް ހުއްޓުވި ފަރާތްތަކަށް ފާހަގަކުރެވޭ އެ ވާހަކަ ޖެހުނު. ޖެހުމެއް އެކަން އެއް ގޮތް އެ ފަރާތަކަށް އެތެރެވާނެ ގެއް؟ ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ އެދޭ ގޮތަކީ، އެކަން ހަމަ އެ ޗެނަލްތަކުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުން ހިނގައްޖޭ. އާދެން އެ ކަންތައްތަކުގައި އެހަރު އެއްބަޔާ ޖެހިގެންވާ، ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުން ބޭނުމާ އެ ކަންކަން ހުއްޓާ ޖަމާވި ވެސް އެއީ. އެހެންވީމާ، ރަސްމީގޮތުން މިކަން ތަރުޖަމާކޮށް ބެލުމަށް ގުޅުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަސްތުކުރަނީ ހަމަ އެ އިތުރުއަރާއި އެ ޖަރީމާތަކުން ޖެހިގެން އެކަން ފާހަގަކުރަމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑަށް ހަމަޖެހޭ ކަހަލަ، ވަޒީރު ޖަރީމާތަކަށް ޖެހުމާއިރުގައި ވަޒީރުގެ އަމިއްލަ ފުރު ސަރަހައްދުގެ އެންމެންނަށް. އެ ސަރުކާރު ރައްޔިތުންގެ ހަމަ ކަމުގައިވާނެއަސް ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ދަންނަ ވަޒީރު

ޖިހުއްވާލިހުއްވުމަލީ. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން އުޅުއްވީ، އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވާނަން.

<u>ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ މި އިތުރު މަޢުލޫމާތެއް ހިއްސާކޮށްލަންބޭނުން. އެއީ އަސްލުގައި ދެކުނު ސައިންޓިސްޓުންނަކީ، ފްލިންޑަރ ޔުނިވަރސިޓީ، އޮސްޓްރޭލިއާގެ ދެމީހުން ސައިންޓިސްޓުންނާ ނައިފަރުގައި ތިބެގެން ހަދާފައި އޮތް ދިރާސާއެއްކަން އަޅުގަނޑަށް ވެސް އިނގޭ. އެކަމަކު އާދައި އަޅުގަނޑުމެން މިދަންނަވާހެން، މި ވިދާޅުވިހެން އަސްލުގައި އިތުރު ދިރާސާއެއް އަޅުގަނޑުމެން ހަދާލައި ނަމަވެސް، އޭގެ އެނަލިސިސްތަކެއް ބޭނުންކުރެވުން ހަދާލައި ނަމަވެސް، އެހެން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ތަސައްވުރު ވަރަށް ގޮސްކުރު ބަދަލުތަކެއް ގެނައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެހެން ރައްދެއް ދުނިޔޭގެ ހަމަ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަދި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ތަހުނިޔާކުރަން އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު، ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާ އެކުގައި މި މަޝްވަރާ އަދި ކުރިއަށްގެންދަވައި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާ ޚިޔާލުކުރައްވާފައިވަނީ ހަމައެކަނި ނައިފަރުގެ ވާހަކައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަނީ ގޮސްވަކަން މި ވާހަކަ ފާހަގަކުރެވިއްޖެ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެއީ ވަރަށް ބޮޑުންނޮތި މަސައްކަތްކޮށް. އަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ނުކުތާ ވިސްނާލަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފާހަގަކޮށްދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނަށް ވެސް ހަނދާންވޭ. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު އަޅުގަނޑުމެންނާ އެކުގައި ޝަރީކުވެވަޑައިގެން ތަހުލީލުކުރައްވައިދީ. ގަޔާވާގެ އިތުރު ތަފްސީލުކުރައްވައިދީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ދަނީ ހުސްވަގުތަށް. އަޅުގަނޑު އެހެންވީމާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ސަލާމް އަރުވާލަން. މި ޖަލްސާގައި އަޅުގަނޑު ހުސްވަގުތު ގެނެސްދެން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

{ހުސްވަގުތު: 10:35 އިން 11:05 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު)

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

بسم الله الرحمن الرحيم. ހުސްވަގުތުކޮޅަށްފަހު ޖަލްސާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑު މި ފަށަނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ދަނީ، މިއަދު އެބައޮތް ކުއްލި މައްސަލަ ދެ ފަރާތަކުން ހުށަހަޅުއްވާފަ. އެއީ ކާށިދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައަކާއި އަދި މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައެއް. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު އޮންނަ ގޮތުން އަޖެންޑާކުރުން ޖެހޭނީ ވޯޓަކަށް ދާން. ގެނަން. އާދެ! މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ އާޒިމް ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ އާޒިމް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 174 ވަނަ މާއްދާގައި، ކުއްލި މައްސަލައިގެ ނަތީޖާ. ކުއްލި މައްސަލައެއްގައި ވޯޓަށް ނުގޮސް ނުވަތަ ގަބޫލުކުރުމުގެ ނުވަތަ އެންމެ ވޯޓު ނިންމުމަކަށް ނުނިންމޭނެ އިނގޭތޯ. ނިންމުމަކަށް ނިންމުމަކަށް ނުނިންމޭނެ. އެ މައްސަލައިގައި ބަހުސްއިން ދުރާލައި ފެންނަންތެރި ޒާތީގައި މައްސަލަ ހުރި ގޮތެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ދަންނަވަން މި އޮތީ ވަކިކަމަކީ، އަޅުގަނޑަށް ކަން ދިމާލުކުރި ގޮތުން ދެ ކުއްލި މައްސަލަ ބަހައްޓައިގެން ފުރުޞަތު ދިނުން. ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައިގައި، ކާށިދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައިގައި މި އޮންނަނީ ނިންމާލައިފައި، އެމް.އެމް.އޭގެ ގަވަރުނަރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ވިދާޅުވަމުން؛ އެ ބޭފުޅަކު ނިންމުމުން. ނިންމުމަކަށް ނުނިންމި ނިންމުމަކަށް ހުށަހެޅުން ކުރަން ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުން މަޖިލީހަށް ދެ ކުއްލި އެއްވާ އެއްގޮތް އެއްޗެހި ނިމުނީމަ އެ މަޖިލީހަށް މި މަޖިލީހުން ހުށަހެޅުން ކަމަކަށް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

މަރަދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދި މި ފުރުޞަތު ދެއްވީތީ ޝުކުރު. އެހެންވީމާ، އިރާދީ ކުއްލި ރައްޔިތުން ހަމަހަމަ މަޖިލިސްތަކުން އަދި ޤާނޫނީ ފިޔަވައި މީހުން ކަމެއް ހިއްސާކުރާ ...

އުޅޭ އަދި މި ނިޒާމު ހިންގަންވީ ގޮތުގެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ މައްސަލައަށް ހައްލުވާ؛ އެއްގޮތަކީ މައްސަލަ ހައްލުވާ އިދާރީ ގޮތުން އަމީންޢާންމު ނިންމުމުން އެ މައްސަލަ ހައްލުކުރެވޭނެތޯ، ނޫންތޯ؟ ނުވަތަ މިޖަލިސްގައި ހައްލުކުރާ ދެން އިތުރަށް ނިޒާމުގެ މައްސަލައެއް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ފަލާހު. މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ތި ނަންގަވަނީ؟ އާދެ، އަޅުގަނޑު މިހާރު އަޅުގަނޑު ކުރިންވެސް ޖެނެރަލް އަދިވެސް އަޅުގަނޑު އަހައިލާނަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލާނަން މި މައްސަލަ ހައްލުކުރެވޭނެތޯ ނޫންތޯ؟ އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑު ގޮތެއް ނިންމާނަން. އާދެ، މާލަދު ދާއިރާގެ އިބްރާހީމް ފަލާހު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސައީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު އިބްރާހީމް މެންބަރު، ކެނދޫ ދާއިރާގެ އިބްރާހީމް މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝަހީދު، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ގަވަރނަރުގެ ނޮމިނޭޝަން، އެ މަނިކުފާނު ދެކެވަޑައިގެން އިތުބާރު ނެތްކަމަށް އެ ވިދާޅުވާ ވިދާޅުވުމަކީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ހުށަހަ އެބަ އެދޭތޯ މުޒާހިރީ ލީޑަރުގެ ވާހަކަފުޅު އަދި ގޮތުން އިނގޭތޯ. ހައްލުކުރީމަ ދެއްތޯ އިނގޭތޯ އެއީ ކޮންކަހަލަ ކަމެއްކަން ފެނޭ މި އުޅޭނީ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިބްރާހީމް މެންބަރު؛ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަން މި އުޅޭ ވާހަކައަކީ، މި މައްސަލަ ހައްލުކުރާނެ ގޮތަކާ ނުނިމޭ އަޅުގަނޑު ގާނޫނީ ގޮތުން، ނޫނީ ގަވާއިދުގައި ހުރިހާ ގޮތެއް އަޅުގަނޑު މިކަން ސާފުކޮށްލައި ދަންނަވާނަމޭ. އަދި އޭގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ކެނދޫ ދާއިރާގެ އިބްރާހީމް މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝަހީދަށް ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކެނދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝަހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ރައީސް. ފުރަތަމަ ކަމަކީ ކޮބާ މައްސަލައަކީ ކޮންކަމެއްތޯ؟ ކޮންމެ ހާލަތެއްގައި ވެސް ކޮބާ މައްސަލައަކީ ޖެނެރަލް ކަމަކުން ކަމަށް މި ދަށުފުރާގެ ގަވާއިދުގައި ހުންނާނެ. އަޅުގަނޑު މި ބުނަނީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ

ގަވަރުނަރު ވަގުތީން ވަގުތަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ޖަވާބުދާރީވާނީ. އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އިނގޭ އެމް.އެމް.އޭގެ ގަވަރުނަރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަންޏާ އޮންނަނީ ރިޢާޔަތްކޮށްގެން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް ކޮމިޓީ ދާއިރާގެ މެންބަރަކު ގޮވާނަން. މި މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑަށް އެ އިޢުލާނު ކުރެވިއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! އަޅުގަނޑު މަޖިލީހުގެ ކައުންސިލް ޖަލްސާގަ މަޝްވަރާކޮށްފައިވީން. އެ މަޝްވަރާގެ މަތިން، އަޅުގަނޑު ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ އޮތް ކަމަކަށް ކައުންސިލް ޖަލްސާގަ ވިދާޅުވި، ހުށަހެޅުއްވުން ކަމަކަށް. އެހެންވީމާ، ގަވާއިދު އޮންނަ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ކުރިއަށްގެންދަނީ.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެންވިޔަސް، ޖުމްލަން ގަވާއިދުގެ ކޮން މާއްދާއަކުންތޯ ހުށަހަޅާ އޮތީ ނިންމީ، ހަމަ މިހާރު ދިވެހިން މަޖިލިސް ކުރިއަށްގެންދަވަނީ އެކަން ނިންމާފައި ކަމަށް ފެންނާތީވެ. ވަގުތު ސަސްޕެންޑްކުރެއްވީ، ދިވެހިން ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ. އަޅުގަނޑުގެ ގޮތުގައި ވަކިވުން ޖެހޭނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިނދެވަޑައިގަންނަވާ! އިނދެވަޑައިގަންނަވާ! (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިނދެވަޑައިގަންނަވާ! އާދެ، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ގަވާއިދުގެ އެ މާއްދާ. އާދެ! ކުރީ މަޖިލީހަކުން ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 174- ކުރީ މަޖިލިސްތަކެއްގައި ފާސްނުވުމުން ނުވަތަ ގަރާރެއް ފާސްކުރުމަށް ނުވަތަ އިއްތިފާޤު ނިންމުމެއް ނުނިމިއްޖެ. އާދެ! ކުރީ މަޖިލީހެއްގައި އެއްފަސް ނިންމުމެއް ނުނިމިއްޖެ. އެ މަޖިލީހަކަށް ބަދަލުވުމުން ދަންނަވަނީ މެންބަރުންގެ ޒާތީ އެ މަޖިލިސްގައި ހުރި ގޮތް އިނގޭތޯ. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އެއް މަޖިލީހެއްގައި މި އޮންނަނީ، ގަވަރުނަރު، އެމް.އެމް.އޭގެ ގަވަރުނަރު ވަކިކުރުމަށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިނދެވަޑައިގަންނަވާ އިނގޭތޯ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިނދެވަޑައިގަންނަވާ!

އިރިސްދުވަޖެހިގެންނަވާ! (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އާދެ، ގަވާއިދު އޮތް ގޮތުން އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވުން ނުވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހާރު މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް ކުއްލި މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވުމަށް ދަންނަވަން. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮރަޕްޝަން މަދުކުރުމާއި އެފަދަ ހިޔާނާތްތަކަކާ ޖިނާއީ ފަސާދަތަކާ ދެކޮޅު އަވަހަށް ފިޔަވަޅުއެޅުމަށް ގޮވާލައިލައި ހުށަހަޅާ ކުއްލި މައްސަލަ. ކޮވިޑު-19އާ ގުޅިގެން ރާއްޖޭގައި ސިއްހީ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު އިޢުލާންކުރުމާއެކު ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ވަރަށް ބޮޑަށް ދަށަށް ގޮސް، ބަލިމަޑުކަމާއި ތަފާތުމަޖެހުމުގެ ތެރޭގައި ރައްޔިތުން ނުހަނު ހާލުގައި ޖެހިފައިވަނިކޮށް ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތާ ބައެއް ވެރިޔާއާއި ފެށުނުފިރިކަމާ ބޮޑު ވާރުތަކުގެ މެންބަރުކޮށް ކޮރަޕްޝަންގެ އަމަލުތަކަށް ހިންގައި، އާޖެބަރ ޖެންނަފުގެ ބިލިއަން ހުރި ރިޕޯޓުން އެ ވެރިކަމުން ހިންގާފައިވާ ބޮޑެތި ޚިޔާނާތްތަކުގެ މައްސަލަތައް ފުރުސަތުދީފައި، ރައްޔިތުންގެ ކަންބޮޑުވުން އިންތިހާއަށް އިތުރުވެފައިވާއިރު، ކޮވިޑު-19ގެ ކަންކަން އިންތިޒާމުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފަންޑު އެހީއާއި، ބަޖެޓުގެ ދަށުން ބޭނުންވާ ހިލޭއަށްމަތި، ވެންޓިލޭޓަރ މާސްކު ފަދަ ތަކެތި ހޯދުމުގެ ސަރުކާރުގެ ޚަރަދުތަކުން ހިންގާފައިވާ ކޮށް މިވައިން ބުރަފާގެ ޚިޔާނާތްތަކާ ދޭތެރޭގައި މަސްއަލަ އިތުރަށް ހިންގާފައިވާ މާލީ ޚިޔާނާތްތަކާއި، ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއަށް ވެއްޖަ ޚިޔާނާތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ ހިސާބެއްގައި ނުހިމަނައި ބެޖެޓް އަދަދުތަކުން މާލީ ވާޖިބުތަކަށް ފައިސާ ދަތިކުރުމާއި، އެ މުއާމަލާތްތަކުން ކުރުމުގެ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަނޑުއަޅާ ގަވާއިދު އެއްގަވާއިދެއް ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގެ ފައިސާ ބާއްވާ ޕްލޭންތަކެއް، ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމަށް މަސައްކަތް ފެށިފައިނުވާތީއާއި، އަދި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން ކޮރަޕްޝަން ހިނގުމުން މަޖިލިސް ބަލައިގަތުމަށް، ކޮވިޑު-19ގެ ފިތުނަތަކުގައި ކޮރަޕްޝަން ހިނގި ދެފަރާތުގެ ފައިސާ ބައްޓަން އެ ވިސްނާ އަދި ބަލައި ނުހިނގާނެ ގޮތަށް ހަރުދަނާ، ފިޔަވަޅުއެޅުން އަވަސްކޮށް، ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމަށް މިސާލުދައްކާ ހަރުކަށި ފިޔަވަޅުތަކެއް އަޅުއްވަން ސަރުކާރަށް ގޮވާލުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުއްލި މައްސަލަ ހުށަހަޅަމެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު އިދާރީ ބާޖުގައި ދަންނަވަން، ވޯޓުގެ ރަނގަބީލު ޖެއްސުމަށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމާ ގުޅޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހުށަހެޅިގެންނަވާ ގޮތަށް ވޯޓަށް އެހުން.

[ވޯޓަށްއެހުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:   މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	26
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	21
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	01
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	22
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	12
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލައަކަށް މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމާ ގުޅޭ ނިންމުން ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 87. ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 26. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 21. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 1. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓު ދޭން ބޭނުންނުވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 22. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 12. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލަ މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމަށް ފާސްވެއްޖެ. އާދެ! އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވުމަށް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒުވާނުންގެ ހާލަތު ކޮންމެ ގޮތަކަށް ބަދަލުވެގެން ގޮއްސަ އުސޫލުތަކުގައި ވިޔަސް، މިއަދު އަޅުގަނޑު މި ހުށަހަޅާ ކުއްލި މައްސަލަ، މި މަޖިލީހުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސަކުން ބަލައިގަތުމުން ހަމަ ދަށުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއް ކަމެއް ސާބިތުވެގެން ހިނގައްޖެ. އެއީ ޓޫރިޒަމް ދާއިރާގެ މަސައްކަތްތަކުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މި އިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅުންނަށް ވަރަށް ސާބިތުކުރާ ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަކީ. އަދި މި މައްސަލަ މަޖިލީހަށް ބަލައިގަތުމަށް ހަމަޖެހުން އަޅުގަނޑު ރައީސަކަށް ހަމަ ޝުކުރު ދަންނަވަމުން، މި މަޖިލީހުގައި ތަމްސީލުކުރައްވާ ޕާޓީތަކުގައި ވިޔަސް، އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަން ބޭނުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ނަންބަރު. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސާ މި ބޮޑު ކޮށްގެ ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރުގެ މަސައްކަތްތެރިޔާ ދެކޮޅަށް ވަކިކުރުމުގެ އަދި މިކަހަލަ، ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރ ތަކުގެ ނުބައިކަމުގެ ފަދަ ހުރިހާ ގޮތްގޮތަށް ހިމާޔަތްކުރުމަށް ޤާނޫނުތަކެއް ހެދުމަށް މަޖިލީހަށް ފާސްކުރެވިފައި ނުވާތީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެ މަސްއޫލިއްޔަތު މި ދުވަސްވަރުގައި ޝުކުރު ދަންނަވަމުން، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން ބޭބޭން، އަޅުގަނޑުމެން ގެއްލުނު ރަށްރަށުގައި މި މަސައްކަތަށް މިއީ ވަރަށް ސީރިއަސް މައްސަލައެއް. ކޮވިޑް ގެ ވަގުތުގައި އިތުރު ޤާނޫނެއް ހަދާ ރައީސް ގޮތްތެރި ވެރިންނަށް ބޭފުޅުން މި ހުށަހަޅާ ހަމަޖެހިފައި ހަމަހަމަކަމާއި އަޅުގަނޑުމެން އުނިކަމެއް ނެތިނަމަ، ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރ ދާއިރާގެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ވަޒީފާއަށް ދިމާވާ ގޮތްތަކެއް ވިޔަސް، މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮންމެ ހެއްދެވުމަށް ހުރި ގޮތަކީ، މާލީ އަހަރު ގެއްލުނު ގޮތުގައި އެންމެ ބަދަލު، އަދިވެސް ހަމަ ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރުގެ ހަމަހަމަކަން ހިންގުމުގެ ފުރުސަތު އުފެއްދުމަކީ. މިހާރު އެ ތަނބާތަކީ ދިމާވާ ބޭފުޅުން ވެސް ވަރަށް ފަސޭހައިން ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރުގެ ނުރައްކާތެރި ވަޒީރު ބަރުވެރިކަމުން އެކަށީގެންވާ ފަރާތެއް، އަނެއްކާވެސް ދަރުމަ ހަމަ މިހާރުހަރު ފުރުސަތު ދިނުން ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރުގެ ހަމަހަމަކަން ހިންގުމުގެ މަގު އަދިވެސް މުއައްސަސާތަކުގައި އިތުރަށް ފަހިވެފައި އުފެއްދުމަކީ. އެހެންކަމަށް، އަޅުގަނޑުމެން އުފެދޭ ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރ މަސައްކަތްތަކަށް ކަމަކަށް ވެއްޖެއްޔާ ވަރަށް ބޮޑު މި ކަންކަމާ ދިމާވާ ގައި އިތުރަށް ވިސްނައި ފުލުހުންނަށް، އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލައިގެ ބަދަލުކުރާނެ ގޮތަށް ދިމާވާ ގޮތްތަކާއި ވިސްނަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިއްތިހާދު އެނގިގެން ދިޔައީ، މާލެ ފުޅާދާގެ މާ ބޮޑު މައްސަލައެއް ނުވި ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ ކަމަކީ، މާލެ ފުޅާދުގެ އެ ޕަރކުތަކުން ބަނދަރު ފުރަބަލާ، ގޮސްދަނީ ޕޯޓަގެ ކަހަން 237 މިލިއަން ރުފިޔާ މިކަމަށް ހަރަދުކުރެވެން ހުރިއިރު، މާލެ ފުޅާދު ވިޔަފާރިތަކަށް އެކިކަހަލަ މިހާ ބޮޑު ގޮތުގައި ފަހަރެއް މި ގެއްސަ ހަރަދުކުރެވެނީ ހަރަދުކުރަނީ ކޮޅަށް. ބަދަލުވުމާ ބޭނުމާ ބަދަލު ގެއްލުން ކުރަނީ ފަހަރު ގެއްސަތަކެއް ނުހުންނަކަމުން، މިހާ ފައިދާ ގެއްސަތަކެއް ހަރަދުކުރާ އަޅުގަނޑުމެން ހަރަދުކުރެވޭ ގެއްސަތަކުން ފަހަރެއް ނުލިބި ދާއިރާގެ ކަނޑައެޅުމާ ހަރަދުކުރާ މިހާރު ރަށު ފެށުން ބޭނުމަކާ ދާއިރާ

ވިސްނާވަޑައިގަންނަވަންޖެހޭ. އެއަށްވުރެ ބޮޑަށް ހަމައެކަނި ފައިނޭންސް އެކްޗޭންޖުވަކަށް މި ހުރިހާ ކަމެއް ދޫކޮށްލައިގެން އިންނުވުމަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިއީ ޒިންމާދާރު ގޮތަކަށް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނިގެންދޭ ހުރިހާ މުނިސިޕަލިޓީތަކުގައި ބައިވަރު ކޮރަޕްޝަންގެ މައްސަލަތަކެއް ހިނގައިގެން ހިނގައްޖެކަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެނުނީ، ދުވަހަކު ވެސް ހިންގުމުގެ ނިޒާމުގައި ނުފެންނަ މޮޅުވެއްގެ ދަރުން، އަމިއްލަ ފުޅަކުން؛ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވެސް އިސްލާހެއް ނެތި އަމިއްލަފުޅަށް މަސައްކަތްކުރަން ތަންޖެހުވުމަވާއިގެން ހުށަހަޅާފައި ދިން މިއީ މުހިންމު މިކަން ހުރުވާން ގޮތެއްކަމަށް މަޖިލިހުގެންދާ ގޮތަކަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ މިއިއްތިހާ ތަރުޖަމާ ޖަމާކުރުމަށް ފޮރިކަން ހިންގަވަންވާނެ ގޮތެއް ކަމަކަށް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކަށަވަރުވޭ، މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތައް، ހާއްސަކޮށް އެމް.ޑީ.ޕީއަކީ ކޮރަޕްޝަން ދެކޮޅަށް ވާހަކަދައްކަމުން އައި ޕާޓީއަކަށް ވީމާ، އެމް.ޑީ.ޕީ ވެސް ނިސްބަތްވާ ސަރުކާރަކުން މިކަން ހިނގަމުންދާއިރުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިސްތިއުނާފުވަމުންގެން މިހާ ބޮޑު ކަންތައްތަކެއް މި ދައުރުގައި ހިނގައިދިޔައިރު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެއްކޮށް ވިދާޅުވާނޭ ހުންނެވުން އެއީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކޮށްގެންނުހިރި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ކާބޯގައި ކޮރަޕްޝަންގެ މައްސަލަތައް މިހާ ބޮޑަށް ފެންމަތިވެގެން ދިޔައިމާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވާން ކަމަށް އެ ފަޅުރުންގެ އަރިހުގައި، ދެން މި ބޭފުޅުންނަށް މިހާރު ފުރިހަމަ ބާރުގައި މަޑުކުރައްވާނޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އެ މަސައްކަތް ފެނިގެންއެއް ނުދިޔަ. އިއްޔަމްޕަރި ރައީސް، މި މަޖިލީހުގެ ވަރަށް ގިނަ ވާހަކަތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެކެވިއްޖެ. މި މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސްގެ ވަގުތު އަޅުގަނޑު އެބަހުރި ވާހަކަދައްކާ ވަގުތެއް ކަމަށް ވާތީ، އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރިއަށް ދާނީ ޤާނޫނުގެ ތަފްސީލު ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ހާލަތްތަކުގައި ބައެއް ކަންތައްތައް ބަލާފައި ފާސްކުރެވިފައި ވެއްޖެ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އަދިވެސް ފެނޭ ސަރުކާރުގެ ނުކުތާ، ރާއްޖޭގައި ކޮރަޕްޝަން މަދުވެފައެއް ނުވޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެނުނީ މައްސަލަތައް ދިމާވާއިރު އެތެރޭގައި ހަޤީޤަތް މައްސަލަތަކަށް ޖިނާއީ ގޮތަށް، ގާނޫނީ ގޮތުން ހަމަ އަދިވެސް ސަރުކާރުގެ އިސްލާހު މިއީ ޖާގަތަކަށް މި ދަނީ ކޮރަޕްޝަންގެ މައްސަލަތަކުގެ ތަހުގީގު ވަކިކުރުން. ރައްޔިތުން ބިނާގޮތުގައި ޖެހިފައި ތިބެނީ، ވަކިކުރެވޭ ގޮތަށް ވަގުތު ބޭނުންކޮށްގެން ރައްޔިތުންނަށް ހުރި ފައިދާތަކަށް ސަރުކާރުގެ ބަޔަކު އަދި ބޭނުން ކަމެއް ނުލިބި އެއް ބަޔަކަށް ބޭނުންކުރުމުގެ ފުރުސަތު ގިނަ ސަރުކާރުތަކެއް ވެސް އަދި މި ކަންތައް ވެސް ވާހަކަދެއްކި މިއީ މައްސަލަތަކާ ދިމާވެފައި ތިބި ރައްޔިތުން ކަމަށް، މިހާރު މާބޮޑު މައްސަލަތައް ނިމި ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާ ކަމަށް ވުރެއް އަޅުގަނޑުމެން މި މިހާ ވަރަށް ކޮރަޕްޝަން ބޮޑު. އަޅުގަނޑުމެން އެއީ ވިސްނަންޖެހޭ، މި މައްސަލަތަކުގައި މާލީ ޒިންމާގެ ގާނޫނާއި ގަވާއިދު ބަލަހައްޓާނެ ނިހާޔަތް، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ދައުލަތުގެ ކޮރަޕްޝަން މަސްއޫލު ގޮތަކަށް ކަމަށް. ހާއްސަ ގޮތެއްގައި މަސައްކަތްކުރަން. ރައްޔިތުން މިހާ ބާރާތުގައި ޖެހިފައިވާ ބައިގައި

އަޅުގަނޑުފެންނަނީ މި މަޢުލޫމާތުގާ ދެކޭގޮތް މަސައްކަތްކުރުވުން އޮތް ގޮތަކީ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މި މަޖިލީހުން މިހާރުވެސް ވެސް ބޭނުން މިހާރު ހުރި ގާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާ ދެމެހެއްޓުމުގައި ވިސްނާވަޑައިގަތުމަށްފަހު ބަދަލުގެންނަވުން. އަދި ހަމަ އެއާއެކީގައި ކޮންމެ މީހަކު ކަމަށް ވިޔަސް، ކަރަންޓްޝޮކުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ޝާމިލުވާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މި މަޖިލީހުން އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ގޮތެއް ނިންމަން. އަޅުގަނޑު ތަޢުރީފުކުރަން، އަޅުގަނޑަށް އުއްމީދު އެބައޮތް ކޮންމެ ހާލަތެއްގައި ކޮންމެ ކަމެއް ކޮންމެ ގޮތަކަށް ދިޔަ ނަމަވެސް، މި މަޖިލީހުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި މި ޒަމާނު ސަރުކާރުތަކުގެ ޒާތީ ފައިދާއަކާ ހުރި، އެ ޖިންސާ އުފެއްދުމާ ބޭފުޅުން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން. އެ ޖިންސާ އުފުލުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި...

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

__މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:__

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އެބަ އަހައިލަން މި މަޖިލީހުގައި، މިއަދު 19 ވަނަ މަޖިލީހުގައި މި ތިއްބެވި މެންބަރުންނަކީ ވަރަށް ރަނގަޅު، ކުރިން ކުރެވުނު ކަންކަމާ މެންބަރުންތަކެއް ތިބި ކަމަށް ވިދާޅުވާއިރުގައި، 18 ވަނަ މަޖިލީހުގައި ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ ރަނގަޅު ދެއްވާފައިވަނީ އެ ވާހަކަ ތަކުރާރުކޮށް ދެއްކި މެންބަރުން، މިއަދު ތިބިފަ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ...

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ) މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރިއަށް ގެންދަވާ!

__މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެމެރިކާގެ ސާބިގު ފޮރިން ފާރުގައި އުޅުއްވި، އަދި އެމެރިކާގެ ރިޕަބްލިކަން ކުރުއްވި ޓްރަމްޕްގެ އަނިޔާވެރިކަމުން ފައިދާ ހޯދާ ފަރާތްތައް، ޑިމޮކްރެޓް ޕާޓީގެ ވައިސް ޕްރެސިޑެންޓް ބަރާކް އޮބާމާ، ޕްރެސިޑެންޓް ވައިސް ޕްރެސިޑެންޓް ކަމަލާ ހެރިސް، ޕްރެސިޑެންޓް ވައިސް ޖޯ ބައިޑަން. އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި

ދެން ވާހަކަދެއްކެވި ކަމަށް ފެށިއްޖެއްސާ މިދިޔަ މަޖިލީހުގައި ދަތުރުކުރި ދުއްވައިލާ ވާހަކަދައްކަމުންދާނަމް މި މައްސަލަ ބަހައްޓައި ނުވޭ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު އެބަޖެހޭ މިއަދުވެސް ޖިންސާރާކުރަން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު އެބަޖެހޭ، އެމް.ޑީ.ޕީއަކީ ކަރަޕްޝަން ދެކޮޅަށް މަސައްކަތްކުރާކަން އަދި ޕާޓީއެއްކަން ވައިރުގައި މިއަދު ވެސް ވޯޓުދެއްވާ ހަމައެކަނި އިންސާފު ބޭރުގައި އަދުލުއިންސާފު ހާސިލުކުރުމާ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު. މި ކަރަޕްޝަނުގެ ހިއްސާ ވަރުގަދަތަކާއި ކޮން ދިމާއަކަށް ކަމަށް، މި އެކަމުން ބޮޑުވަމުންދާ ހިސާބަށް ކޮން ހިސާބަކަށް ދިމާއަކަށް މިއަދު އެބަޖެހޭ މި ބަނޑުގައި ބައްލަވަން. އަޅުގަނޑަކީ އަހަރެމެން ވަރަށް ރަނގަޅަށް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރެ ވާހަކަ ކަރަޕްޝަނުގެ މަސައްކަތްކުރިއަށް ބާރުވެރިކަން. އެހެންނަމަވެސް، އެ މަނިކުފާނަށް މިއަދު ވެގެންދިޔަ ގޮތްވެ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޫނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވާ ވާހަކައަކީ، މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ ބާރުވެން މިއަދު އެބަޖެހޭ މާލިއްޔަތުގެ ގޮތުންނާއި، ހުރިހާ ގޮތުންނުވެސް ގޮތްތަކަށް ބަދަލުއް ގޮސްގޮސް ނަހަމަވެސް ރައީސްތަކުގެ މުއައްސަސާއަށް ދަންނަވަން، މިހެން ތިޔަބޭފުޅުން އެ ވަޒީރުންނަކަށް ދަށުގައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގައި ތިއްބަވާ ބަދަލުތަކުގެ ދުރުގަ ބައިމީހާ ނޫނީ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެ ބާރުވެން އިސްތިއުފާދީފައިވާން އެބަޖެހޭ މިއަދު. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! މިއީ މައްސަލައިގައި ބަހުސްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއް ގަޑިއިރު. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު އެދިވަޑައިގަތުމަށް ހުޅުވާލަން. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަޤުބޫލު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް މިއަދު މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައިގައި ކޮށްފައިވާ ބައެއް ކަންތައްތަކާއި ބެހޭގޮތުން. ވަރަށް ބޮޑު ވާހަކަތަކެއް އެކުލެވޭ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު ވަރަށް ބޮޑު ކުޑަކަމާ ގުޅޭ ޕީ.ޖީ ވަރަށް ބާރުގަދަ މައްސަލައެއް އަޅުގަނޑު ދޭ މި މައްސަލައިގައި. އަދި އޭގެ ކުރިން މި މަޖިލީހުގެ ބާރުގަދަކޮށްދިނުމަށް މައްސަލަ ކާރިތު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި މައްސަލައަކީ ވެސް ކޮންމެވެސް ދުވަހަކުން މި މަޖިލީހަށް އައިސް އަޅުގަނޑުމެން ބަރުސާތުކުރަންޖެހޭ މައްސަލައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު ސަރުކާރު ހިނގާ ޚިޔާލު މި ވިދާޅުވެސް، ސަރުކާރު އެބަޖެހޭހާ

ތިމަންނަމެންނާ އެއްކޮށް މަސައްކަތްކުރަން. އެމް.ޑީ.ޕީއާ އެއްކޮށް ސަރުކާރު އެބަޖެހޭނެ މަސައްކަތްކުރަން. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ވާހަކައެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެމް.ޑީ.ޕީއާ އެކީގައި ސަރުކާރު އެބަޖެހޭނެ މަސައްކަތްކުރަން. ވަރަށް ބޮޑު ވާހަކައެއް މިއީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިހާރު އަހަރެމެންގެ އުޅޭ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތަކެއް، އެއީ ޗެއަރމަން މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި އަދި ހެލްތު މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓާ ވަރަށް އެބަ ދެކޭ މި ވާހަކަ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބޭފުޅުން ވަކިވަކި ފަރާތްތަކުން ވިދާޅުވާތީ، ތިމަންނަމެން ކޮރަޕްޝަނަށް ދިނީ ޖެހޭ ބޮޑުކަމެއް ނުވޭ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވާތީ. އަނެއްކާ، ރިޔާސީ ކެބިނެޓު، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މި ސަރުކާރު؛ އެމް.ޑީ.ޕީއާއެކު މި ސަރުކާރުގެ ނުފެއް ހިޔާލެއް. މިއީ އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރެއް. އެމް.ޑީ.ޕީގެ މި ސަރުކާރުގެ އަދި ދެ އަހަރު މި ކުރެވޭ. ދެ ވަނަ އަހަރުގެ އިންތިޚާބުގައި އެ ދުވަސް އެކަނިވެސް ވަރަށް މުހިއްމު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް މުހިއްމު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް، ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް، ހުށަހެޅުއްވުމަށް ހުޅުމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަޠީފް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހުޅުމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ލަޠީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނާއިބު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކަނޑައެޅިގެން އިޖުތިމާޢީ އެކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރުމުގެ ގޮތުން ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް ނެގީ. މި ސަރުކާރުގެ ދެ އަހަރުގެ ތެރޭގައި އެކަމާ ކަމަށާއި އަދި ދެ އަހަރުގައި ބަޖެޓު ކޮރަޕްޝަނާ ހުރި ކަމަކަށް އަދި ވިދާޅުވަނީ ބޭނުންވާ ކަމަށް ހުރި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިނިވަން މުއައްސަސާތަކެއް އަދި އެފަދަ މިނިސްޓްރީގެ އެހީ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ރިޕޯޓުގައި އެ ވަނީ އެ ސަރުކާރަށް. އޮޑިޓް ކޮރަޕްޝަނުގެ ކަމެއް ހިނގާފައިވާ ކަމަށް އެ އަރަ ސަރުކާރުގެ ބަލާނަމަ، ދެ ފުރަތަމަ މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި. އެ މިނިސްޓްރީ ހިންގުމުގައި ވަރަށް ބޮޑު އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޙުކޫމަތުގެ މަސްއޫލު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު އެ ނިޒާމީ މައްސަލަ ބަލައިގަންނަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅުދައްކަވާއިރުގައި ރަނގަޅަށް ކަންތައް ކުރައްވާފައި ހުރި ޢާއްމުން ރަނގަޅަށް ކަންތައް ކުރައްވައި ހުރި ވާހަކަ ވެސް ފާހަގަކޮށްލަދެއްވާ!

<u>ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވުނީ، ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓު އެއީ ދެ ސަފުހާގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓެއް ވީމަ އަޅުގަނޑު ހަނދާންނެތީ އަސްލު. އެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓު އައިއިރުގައި އޮތީ އެންމެ ދެ ސަފުހާ. ދެން މިހިރަ އޮޑިޓް ރިޕޯޓަށް އައިއިރުގައި ވަރަށް ބައިވަރު ސަފުހާތަކަކަށް އޮބްޒަރވޭޝަންތަކައި ހުރި، އެއީ ބައިވަރު ކޮރަޕްޝަން އޮބްޒަރވޭޝަންތަކައި ހިމެނޭތީވެ. ރަނގަޅު ވާހަކަފުޅެއް! ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓު އެއީ ނިމިފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެކިއެކި މަސްދަރުތަކުން މި ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާތަކަށް، ވަކިން ހޯއްދަވާކަށް ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ރައްޔިތުންނާ ބައްދަލުކުރައްވާފައި އެކި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގައި ވިދާޅުވެފައި، މިހާރު އެއް ބިލިއަނަށްވުރެ ގިނަ ރުފިޔާ މި ކޮވިޑުގައި އެކަނި ހޯދަދެއްވިއްޖެ ކަމަށް. އެއް ބިލިއަނަށްވުރެ ގިނަ ރުފިޔާ ކޮވިޑުގެ ތެރޭގައި ހޯދަދެއްވުނުއިރު، އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ ރައްޔިތުންނާ ހިސާބަކަށް އަދި މާސްކެއް ވެސް ނާދެއް. ރައްޔިތުން ގެއަށް ވަޑައިގަނެބަހައްޓާ ރައްޔިތުންގެ ގާތުގައި ދުވެލި ވާހަކަ. ރައްޔިތުން ކައިރިއަށް އަތްދޮންނާނާ ކިޔާދީފައި ރައްޔިތުންގެ ފާއިދާއާ މި ސަރުކާރުން ދޮވެލި ވާހަކަ، ރިޔާސީ މިނިސްޓަރު އެކުގައި މިއަދު ހުރެގެން. ޕެންޝަން ސިސްޓަމަކާއި މި ކޮވިޑް ރިޕޯޓުގައި އެކަން ހުށަހަޅާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީން ބޮޑު މައްސަލަތަކެއް އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ނުދެއްކެވި. ރަނގަޅު ބޭފުޅަކު، ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވިދާޅުވެދިން، ރަނގަޅު ބޭފުޅަކު، މިއަދުން މިއަދަށް ޕްރޮޖެކްޓް މިނިސްޓަރު ވެސް އިސްތިއުފާދެއްވުން. ކޮބައިތޯ މިނިސްޓަރު ވެސް އިސްތިއުފާދެއްވުން. މިހާރު އެކިއެކި ބޭއަކަށް މިނިސްޓަރު މަސްއޫލުން ދުރުކުރެވޭ. އެކިއެކި، މި ދެ ވުޒާރާ އެބަޖެހޭ ކުރެވެން. ރައްޔިތުންނަށް އެމް.ޑީ.ޕީ ފިރިކަމަން މި އަހަރު މަސްއޫލު ނިޒާމު އެމް.ޑީ.ޕީން އަޅަދުވެސް ތިމަންނަމެންނަށް މިދަންނަވާނީ ކޮރަޕްޝަނާ ދެކޮޅަށް އަޅަދުވެސް ވަޢުދުވެވުނު ބޭރުކުރެއްވި، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފިރިކަމުގައި ސަރުކާރުގައި މިހާރު ވަޢުދުން ތިބޭނެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން ވެސް ގަބޫލުކުރައްވާނެ ކަމުގައި ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން. ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނީ ތިން މިނެޓު. އެހެންވީމާ، ތިން މިނެޓުން ވާހަކަފުޅުން ނިންމާލަދެއްވުން އެދެން. އާދެ! މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކެނދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދަށް.

ކެނދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ހައިރާންވެވެއްޖެ. އަސްތަރީސްވެވެއްޖެ. ވަކި ބަޔަކު؛ މި ސަރުކާރު ހަމަ އެއްކޮށް ފެއިލްވެއްޖެ. އެއީ އެމް.އެމް.އޭ.އާއިން މިހާރު 19 ރުފިޔާއަށް ވެސް ޑޮލަރެއް ގަންނަހަކަން އެނގިހުރެ، އެމް.އެމް.އޭގެ ގަވަރުނަރު އޭނާ ގޮސްއި ހުރީ. އޭނާއެއް ނޫނޭ. މިހާރަކު ވަޒީފާއެއް ދިނުމުގެ ކުރިން އޭނާގެ މުޅި ކޮންޓްރޯލްސް ބަރަންޖަހާން އޭނާއަށް މަޖުބޫރުވަނީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކާޑްތަކުން ޑޮލަރު ނުދޭ ދެވުނު ބޭރުގައި، ސަރަހައްދުގެ ބޭންކުގެ ގަވަރުނަރުކަން ކުރަނީ ކުޅުދަމެދު ވަޒީފާ ގޮވަނީ ބޭރުތަކުގައި ގުޅުން ކަހެން ގާޒީން. މި ރަށްޓަކައި އެއްކޮށް ތެރޭގެ ކަންކަން ބަލާނެ މީހުންނަކީ މިހާރު ބޭނުމުގައިވާ ދިވެހި ސަރުކާރު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަސްލަކީ ރާއްޖޭގެ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރަން ދޭތެރެއިން ދަތިކަމެއް ކުރިމަތިވެފައި ވެސް، ސަރުކާރުގެ ތިޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަސީލަތްތަކާއި ހަރުދަނާ ދެކޮޅު ކުރިއެރުވުމަށް ގެންގޮސް ބަލައިގަތުމަށް އެހެން މީހުން އަންނައިރު މި އަހަރެމެން ކުރެވޭނެ އެހީއެއް ބޭނުމެވެ. ގައިމު އެއްވެސް ކަމަކަށް ހިތްހަމަޖެހުމުގެ ދިރާސާ ހުރި ސަރުކާރެއް ޖެހޭނެ ފަދައިން އަޅުގަނޑު މިޔަ ފެނުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭނުމަށް ނުވެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިޔާގައި ބޭރުމީހާ ހަމަގައިމު ކޮންމެ ދުވަހަކު ވެސް އެކަމަށް ކަމުގެ ރޭވުމެއް ކަނޑައަޅާނެ ނުކުރެވޭ ސިފަ ފަރުވާލުން. ބަރަބަރު ސަރަހައްދު އަދި ހިސާބުތަކުގެ ސިޔާސަތު ކަމުގައި ސަރުކާރުގެ އެހެންވެސް ކުރިއަށް ދިއުމުގެ ކަމަށް ބަދަލުކުރެވޭނެ. ގާނޫނީ ބޭނުންތަކުގައި ވިޔަސް، ގާނޫނު ބަލައި ވަގުތަކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަރަބަރަކަށް ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް ކުރެވޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަރަބަރު ވަގުތުން ވަގުތަށް މި ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް ހަމައެއްނުވާނެ. ވަގުތެއް ވަގުތަށް. ވަރަށް ބޮޑު ފާރަލުމެއް ނުކުރާ ރަސްމީ ސަރުކާރަކަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަސްލު ޤައުމެއްގެ ވަގުތުން ބޭނުންވާ ސިޔާސަތު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރު. ސުބްހާނަﷲ، މިއީ ކޮންކަހަލަ ކަމެއް މި ދިމާވަނީ؟ ގާނޫނީ ކަމެއް ބަލާ މީހުން. ކުރާނެ ވެސް މި ގުދުރަތީ ބަލައިގަތުމަށް. މިދަނީ ދަރީ ވެއްޖެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިވެހިރާއްޖެ ދުވަސްތަކަށް ހިންގާފައި ދިރީ އެންމެ ފެއިލްވެފައި ވަގުތުން ބަލައިގަތުން. ޖެހިގެން ސަރުކާރު ވެރިންތައް ކަމާއި ވަގުތުން ވަގުތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ދެކޮޅަށް ދިވެހި ސަރުކާރުން ބަލާނެ ޖެހިއްޖެއްޔާ ކޮންބައެއް ޖެހޭނާ

އުފުލަނީ؟ އަސްކަރިއްޔާއިން އުފުލަނީ. ދިފާޢީ ބާރުތަކުން އުފުލަނީ. މި ކޮރޯނާ ވައިރަހުގައި ވެސް ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ކުރީ ދިފާޢީ ބާރުތަކުން. ވައްކަންކުރީ އެހެން ބައެއް. މުޅިންހެން ކަމާ ނުގުޅޭ ބަޔަކު ވައްކަންކުރީ. އެހެންވީމާ، މިއަދަކު ނެތް ބޮޑުވާކަށް އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުން މި އޮތީ ވަގުތުން އަހިސާބެވެ. އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުން ވައްކަން ބޮޑުވީ މި ކުރީ. މި ދައުރަށް ގެއްލެއްގައި ވައްކަންކުރީ އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުން. އެމް.ޑީ.ޕީން ޖަވާބު އުފުލަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޫން، ޖުމްހޫރީ ޕާޓީއާ ހިއާ ޕާޓީގައި ތިބި ވަގުން ގެނެސް ފަހުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޫން، މައުމޫން އަބްދުލްގައްޔޫމް ކައިރީގައި ތިބި ވަގުން ގެނެސް ބޭރު. ދި ބަޔަކު ޖިންމާ އުފުލަންޖެހޭނީ. ވާރި ދަނީ އަޅުގަނޑު. ވައްކަންކުރީ އެހެން ބައެއް. މުޅާ ބުރި އެހެން ބައެއް. އެހެންވީމާ، ވަގުންތައް އަބަދުވެސް ތިބޭނީ މި ދައުރުގައި. އެހެންވީމާ، މި ވައްކަންކުރި މީހުންނަކީ އަދަބުދިނުން އެކަށޭނެ ނޫން، ސަރުކާރުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިހާރުން މިހާރު އިސްލާމްދީން ނަގާލަނީ. އަސްކަރިއްޔާއިން ހަމަޖައްސަނީ. އެހެންނަމަ ދުނިޔެ އެހެރިގެ ދޭނީ. އެއް އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ނޫން. ވަގުތެއް ވަގުތަކަށް ބަދަލުވާނީ އިންސާފުވެރި، އެންމެންނަށް ބައިވެރިވާ އިންސާފުވެރި ނިޒާމަކަށް ބާރުވާނީ އަސްކަރިއްޔާ މެދުވެރިވެގެން. ދިފާޢީ ބާރުތަކުގެ ދިފާޢީ ބާރުތަކާ އަޅުގަނޑުމެން އަމާންކަމުގައި އަބަދުވެސް ބައްޕާ. ދިފާޢީ ރައްޔިތުން ހަމަ ކުރީގެ ބޭނުމެއް އަސްކަރިއްޔާއިން ނިކުމެ ޖެހޭނީ ތައްޔާރުވާން. ހަމަ ވަގުތުން...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ބިލެހްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދަށް.

ބިލެހްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ! މިއަދު އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާވެގެން މިހިރީ، ހަޔާތުގައި ފޯސް މި ރާއްޖެއަށް ވަރަށް ހުރި ބަދަލުތައް އަންނަނަމަ ފުރުޞަތު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑަށް ހަނދާންވެގެން މި ދިޔައީ އޯގަސްޓް 19 ތަފާތުވާނެކަން، ކޯރަލްޝަވާ އިދިކޮޅަށް މަސައްކަތްކުރެއްވި ރައީސްކަން. އަދި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރުގެ ސުލްތާނުކަމުގައި ވިއަސް، ކުރިޝަވަން ސަރުކާރުގެ ތަރައްގީ މީހާ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފުޅާ ރަސްމީ ހިނގަމުންދާ ތަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިގޮތުގައި އޯޑަރު ޖަނަވަރު އޯޑި ރިޕޯޓް ނަގައިނާ ވަނީ ބައިވެ ބޮޑަކަން. އަސްލުބައި ފަހަރު ވާ ގޯތި، އޯޑަރު ޖަނަވަރުގެ ގައިދާކަން ހަމަޖެހޭ ހިސާބަށް ދެ. އާދޭގެ އޯޑަރ ގެ ބަހުން. އާގޮތުގައި ދަނޑުވަރު ހާލަތުގައި މަޑުޖެހުން ހުރިހާ ވަރުގަދަ އާދޭގެ އިތުބާރު ނުކުތާގެ ފޮށި ނަގައި، އާދޭ ބޭރުކުރީ. މި ފޯރުވިދާ ތަންތަނުގައި އޯޑަރު ޖަނަވަރު ނުރުން އޯޑަރު ރިޕޯޓްގައި އާދޭގެ ނަމުގައިވާ އެއީ. އިއްޔެގައި މި ތަނުން ފެނުނު އެހެން

މަންޒަރު. ދެ ފަރާތުން؛ އޯޑިޓަރ ޖެނެރަލް މި މަޖިލީހުން ވަކިކުރެއްވީމާ ދެ ފަރާތުން މާއުކަދުން ދިޔައީ.
އަންހެނުންގެ ދެކުރިޖީއްއް އޭވް އަންހެނުން ވެސް ނިސްބަތްވާ ސަރުކާރުން ބޭނު ޚިޔާނާތްތަކުގެ މައްސަލަ
ވަގުތުން ވަގުތަކަށް ނުލާ ހާމަކޮށް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދައްކައިދީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބަޖެޓުގައި ވެސް
އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވަޢުދު ބަދަލު އަދަ ހާސިލުކުރޭ. އުޅެނީމާ 19ގެ ވަޢުދު ބަދަލު އަދަ ހާސިލުކުރޭ. ކޮރަޕްޝަނަކަށް ފުރުސަތެއް ނެތް.
ހަމަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ފުރުސަތެއް ނެތް. މިއަދު އަންހެނުންގެ ނިސްބަތުން ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަކުން ހިންގައިދިޔަ
ފަންޑުތަކުގެ މަސައްކަތެއް މި ވަގުތު ފުރުޞަތުތަކެއް ކުރި ބަދަލު ކުރެވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި އޯޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޭ.ޑީ.އެމްގެ މިއަހަރު ނިސްބަތްވާ ގޮތަށް ބާކީހުރި ދެފަހަރު ދިޔަ ދުވަސްވަރު ވެސް ކުރައިގެން
އަންހެނުން މި މަޖިލީހުން ނިންމުނު ނިންމުމެއް. މި މަޖިލީހުން ނިންމި، ކޮމިޓީ ދިރާސާކުރި ކޮށްފައި ކަންތައްތަކުގެ
ހާއްސަ ރިޕޯޓުގައި އޯޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކޮށްފައި ހުރި ދިރާސާ، ފާހަގަ ކުރެވުނު ތަނުގައި އަންހެނުންނާ ހަވާލު
ގެންދަން. އެ ގެނައިމާ މިއަދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިވަރަކަ ދައުލަތުން ފުރުޞަތު މި ދިޔައީ. މިގޮތުން އެކަމަށް
ނުދިނީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް ސަރުކާރު އެހީގެ، އަންހެނުންގެ މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މިހެން
އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވަނަމަސްތަކުގައި މިކަމަކީ ޖާގަދޭން ބަލައި ނިންމަކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަދި އަންހެނުންގެ މި
ވަގުތު މި ގާނޫނުގެ ވަނަ ބަޔަށް އެ ގެންނަވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ދުވަހަކު ވެސް
ކޮރަޕްޝަނުގެ ހަމައެކަނި ހިންގުން ބާޒާރުން ނޫން. އަދި އެމަނިކުފާނު ފަރަކާތްކޮށް ނުޖެހޭ، އަންހެނުންގެ ނިސްބަތުން
ސަރުކާރުތަކުގައި މިވަރުގެ ކަންކަން ހިނގައިދެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރުވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ،
އަންހެނުން ވަނީ އެކަކަށް ވެސް ނުކުރާ ދާއިރާއެއްގައި މި ސަރުކާރުން ފުރުޞަތުދީފައެވެ. އަދި މި މަޖިލީހުގެ މަޤާމުތަކުގައި
ޝާމިލުވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު އަންހެނުންގެ އެޑިޝަނަލް ނިސްބަތް ބާރުވާ މި މަސައްކަތް ކުރަނީ
ވެސް އަންހެނުން ސަރުކާރު ދާއިރާގެ ބާރުގަދަ އަންހެނުން މި ވާހަކަ މި
ދާއިރާ މިހާ ކުރިއަށް ކުރުމަށްދާއިރާ ނިސްބަތްވެގެން ނޫން. އެކަމަށްޓަކައި، މި ދާއިރާ މަސައްކަތްކުރަނީ، ބަޖެޓުގެ ވެސް
ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އަންހެނުންގެ އެކަ ބަޔަކަށް، އަންހެނުން މި ކާމިޔާ މަސައްކަތްކުރާ ކޮރަޕްޝަން ނިމުނުކަމަށް
ބަލައި ކާމިޔާ މަސައްކަތެއް. އަންހެނުން ސަރުކާރުތަކުގައި އޮތީ މި މަސައްކަތް ދިމާވާ މި މަޖިލީހުގައި ބައިސްކޯޕުކުރުން
މި ގެންދަނީ. އަދި އަންހެނުން ހާމަކޯޓު އޭގެ އަންހެނުންގެ އެއް ފަށައިގެން އެމް.ޑީ.ޕީ.އިން ސީޓުތަކެއް
މިނިސްޓަރު، އަންހެނުންގެ ސީޓުތަކެއް މިނިސްޓަރު މާލިއްޔަ އަނބުރާދިނީ ކުންފުނި ވަޒީފާގެ އޭޝިޔާ ރިޕޯޓް
ނިކުމެއިރުގައި އޭރު ދެ ގަސްދު. އެއްގޮތަށް ކާމިޔާ ނިމި. މިއަދު އެހެން ބަޖެޓު ހަރަކާތްތަކުން އޭރު ދަށުން. 17 މިލިއަން
ހަރަކާތްތަކުގެ ފުރުޞަތު އޭރުވާ ފަސް މިލިއަން ހަރަކާތް ނިސްބަތްވެއްޖެ، ބާކީ 16 މިލިއަން ރުފިޔާ ވަނީ ސަރުކާރަށް
ހަވާލުކޮށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަންހެނުން އަމާނާތްތެރިކަން. އަންހެނުންނަށް ވައްކަމެއް ނުކުރާނެ. އޭޝިޔާ

19 ތަފާތުވާނެ. މި ފުރިހަމަޖެހިގެންނުވާނީ ބަޖެޓުތަކުގައި ވެސް އެޖެންޑާގެ 19ގެ ތަފާތު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުޖާރައުކުން ވައްކަންކުރިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން އެވަރަކަ ދައްކާނަން. އަޅުގަނޑުމެން މިތިބީ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމާ އާޔަގައި ސަރުކާރު ވާގިވެރިވުމަށް. އަޅުގަނޑު ނިންމާލާމުން ވެސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙްގެ ރިޔާސަތަށް އެ މަސައްކަތްކުރާނަން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމް.

ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އައި ކުއްލި މައްސަލަ އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން ހުށަހެޅުމީ ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް އެ ފަރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް މި ބޭނުން ވާހަކައަކީ، މި ރައްޔިތުންގައި އިދިކޮޅު ސިޔާސީ ވަކިވަކި ހަރަކާތްތަކެއް، އިދިކޮޅު ވަކިވަކި ސިޔާސީ ޕާޓީއެއް މި ރައްޔިތުންގައި އެބަ އުޅެނީއޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ އެހެން ދުވަސްވަރެއްގައި ފުރުސަތުތަކެއް ނުދޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ހިތްވަރުދޭ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް މި ވަޒީފާގައި ދައްކަމުން އައި ވާހަކައެއް މިއީ، ވަޒަނަށްޓަކައި މިހާ މިހެން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއަށް ޚިޔާނާތްތެރިވުމަކީ މިހާ މިހެނެއް ދޮގުތަކުގައި ޖެހިވަޑައިގަތަ ކަމަށް ވާނަމަ، މި ރާއްޖެ ހަމަމަގުކަން ނޫޅޭނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ވެސް މި ފެންނަނީ، މިއަދު މި ސަރުކާރުގައި ހިމެނޭ ބައެއް މުޢާމަލާތްތަކުގެ އޮޑިޓު ރިޕޯޓު ނިކުމެއްޖެއްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ކަންބޮޑުވާ މައްސަލަތަކެއް އޮތަ އެބަ ހުއްޓޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަން މިހެން ދިމާވާންޖެހުނީ އެންމެ ބޮޑު އެއް ސަބަބަކީ، ވެރިވެރިޔާ ތަރުގައި މުޤަބިލުން ކަންކަންތައްގައި މިހާ މިހެން ދޮގުތަކުގައި ޚިޔާނާތްތެރިވެ ނަހަމަ. އެއީ މިކަން ގެނެސް މި ދާ އެންމެ ބޮޑު އެއް ސަބަބު. އަޅުގަނޑު މިއަދު ވެސް މި ސަރުކާރަށް ވެސް މި ގޮވާލަން، މީހަކަށް ކަންތަށްމަކަން ނިކަމެތި. ގޮސްކާކަން ކަންކަންތައްގައި އޮޅި ކަމަކަށް ވާނަމަ، ޚިޔާނާތެއްކަމަށްވާނަމަ. އެއީ މި ދިވެހިއަށް އޮޅި އެންމެ ބޮޑު ގޮތެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ފެންނަނީ ކޮރަޕްޝަން އެއްކޮށް ކުރިއަށްދާވަރު މަސްޓަރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ހުރި ވެރިކަމުގެ ކޮންޓްރޯލް ބޭނުންވާ ކަމަށް ވާނަމަ، މިއަދު މި ސަރުކާރުން ވެސް އަދި ރައީސްގެ މުއްސަނދިކުރިއާ ވެސް ހުރި ވެރިކަމުގެ ރައްޔިތުންނަށް ކޮންޓްރޯލް ކަމަށް ވާނަމަ، މިއަދަށް މިއަދަކުން ކޮރަޕްޝަން ދުވަހަކުން އެއީ ތަރަގާ. އުވައިލާފައި އެމް.ޑީ.ޕީން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވެރިކަމުގައި މި ރާއްޖެގައި އެބަ ގާއިމުކުރަންޖެހޭ. އެމް.ޑީ.ޕީން ދިވެހިރާއްޖޭގެ

ރައްޔިތުންނަށް ހުރި ފިޔަވަޅެއް ކަންދާނެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޓޫރިޒަމްގެ ދާއިރާގައި މިތިބި ރައްޔިތުންނަށް ހާއްދިރުގެން ފިޔަވަޅުތަކުގެން އެހީވެ މިބި ބަޔާން ކަލަކަށް އަލުގަނޑު ގަބޫލުވާތީ ނުކުރަން. ކޮމަ ނަތީޖާ މިއަދު ފެނިގެން މި ދަނީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މިއަދު ފެސް އަޅުގަނޑުމެން އަދި ވަގުތު ޤައުމީ، ބަލި އޮތް ދުވަސްތަކުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ގޮތުގައި ނިކުތް ފިޔަވަޅުތަކުން ބޮޑުފިޔަވަޅަކަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިދިޔަ ކޮވިޑް-19ގެ އުނދަގޫ ވަގުތުގައި ފުރުސަތުގައި ސިފައިން ދެއްކި ރީތި ނަމޫނާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް އެ ބަދަލުން ދެއްވި ހިތްވަރު، ކަންތައްތަކުގައި މަސައްކަތް އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ފާހަގަކުރާ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، ހިތާމަޔާއެކު، މި ދުވަސް ދަނޑުވެރިކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނާ ދޮޅަތަކުގައި ބަދަލު އިހުމާލުވެރިވުމާ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކުރަން، އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުގައި ސިފައިން މި ފާހަގަކުރީ، އެއީ ރަނގަޅަށް ފެއް އެ ބޮޑުވެސް ވަރަށް ބޮޑު ފުރުޞަތެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ޖަހައި، މި ދެއްވަން ޖަހައި ކޮވިޑް-19 ގައި އެ ބޮޑުވުން ދައްކަނިކޮށްބާ އެކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަމުގެ ގޮތަކީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަންހޯދުން އެ ދި މުއައްސަސާގެ ސިޔާސީ ދަންނަވަން. އަދި އެ ދި މުއައްސަސާގެ އިސްވެރިންނަށް ފެސް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. ހަމަ އެހެން އެކުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙަށް ވެސް. މި ޙާއްޞަކޮށް ހައިސިއްޔަތު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެއްބާރުލުމުން ނުލިބުނު. އަދި މި ސަރުކާރުން އިޤްތިޞާދީ ކުރިއެރުމުގެ ރައްޔިތުންގެ ބޭނުމާއި ރައްޔިތުންގެ ހިއްސާކުރުން ދެއްވާ ފުރުޞަތު، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު އަބްދުﷲ.

<u>ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދަތިކަމުން އަދި އިސްލާމީ ތާރީޚުގައި އުމަރު ބިން އަބްދުލްޢަޒީޒްގެ ފިޔަވަޅެއް ހޯދި ފިޔަވަޅު މިމަނިކުފާނު މި ފެއްދެވި ކާނދާނަކޮ. އެ ބޮޑު ހަމަހަމަކަން ރައްޔިތުންނަށް ދަރުމަވެރިކަން އަދި ފިޔަވަޅު، ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ ކަމަކީ ވެރިކަން ކުރުމުގައި ވަންނަ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައި ގަނޑު 150 މިލިޔަނަށް ދަނޑި ކުރާ ކަމަށް ޑޮލަރުން ދައުލަތުގެ ހަރަދުތަކުގެ އެއްބަސްވުން ދަނޑުވެރިކަމުގެ. މިހާރު ގައުމުގެ ބޮޑު ފިޔަވަޅަކަށް؟ މިހާރު ޖަރަސިޔާ؟ އެމް.އާރު.އެމް.ގެ، އެމް.ޑީ.އެން، އެމް.އާރު.އެމް ނިސްބަތްވާ، ޕާޓީތަކަށް ގާސްޓް އެމް.ޑީ.

ވެއްކަސްކުރިއާ، ވެއްކަމުގެ މައްސަލައާކާ، ތުހުމަތުތަކާ ކިޔާފައި ސަސްޕެންޑުކުރަން ކުރުން. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ނިސްބަތްވާ އެމް.ޕީއެއް ކިޔާފައި ސަސްޕެންޑުކުރަން ނުކުރެވޭ؟ ތިޔަފުޅު ކޮރަޕްޝަނުގެ އެމް.ޕީ. އިޚްލާޞްތެރިކަމެއް ހުރިއްޔާ ތިޔަފުޅު ކޮރަޕްޝަނުގެ އެމް.ޕީ ވެސް ސަސްޕެންޑުކުރަންވީނުންތޯ. ކިޔާފާ ވަކިބަޔަކު ސަސްޕެންޑުކޮށްފައި، ރިޔާ ނަގައި ލިބޭއިރަކު މިއަދު ތިމަންނަމެންގެ ސަރުކާރު، ކޮލިޝަން ސަރުކާރު، ރައްޔިތުންގެ ސަރުކާރު. ހަމަ ނަގައި؛ އެއީ މައުމޫނުގެ މީހެއް، އެއީ ގާސިމުގެ މީހެއް، އެއީ އިބްރާހީމުގެ މީހެއް. ޔާމީނާ މީހުން މި ވަނީ؟ ވަކި ބައެއްގެ؛ މި ސަރުކާރަކީ އެއް ސަރުކާރެއް. އިބްރާހީމް ވަކި ސަރުކާރެއް، މައުމޫނު ވަކި ސަރުކާރެއް، ގާސިމް ވަކި ސަރުކާރެއް ނޫނޫނޫ. ސަރުކާރުގެ ކޮންމެ ޖިންސާ ނަގަންޖެހޭ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުކުރު ނަން ގެންނަންވީގެން ބަލަހު އަޖާގައި ތިބޭގެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވިޔަސްދޭންވީގެން ބަލަހު ރާވާއިގެން ކުރާ ކަންތައްތަކެއް މިއަދު. މިސަރުކާރު ފުއްދުމަށްފަހުގެން އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެތެރެއިންނާއި ބޮޑުން ރާވާއިގެން، އެއް މިނިސްޓަރުއެއްގެ އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ އެއްޗެހި ދައްކަނީވެގެން މިގޮތަށް ކުރަމުންދާ ކަންތައްތަކެއް. މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީގައި ހުރި އެންމެ އިޚްލާޞްތެރި މިނިސްޓަރު، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބޭކަލެއް އެންމެ ޤާބިލް ބޮޑުވެރިޔާ އެއް މިނިސްޓަރު، އެ މިނިސްޓަރުގެ އިތުބާރު ނެތްކަމަށް ނިންމާ ކަމަށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބަޔަކު އެކުގައި ހުށަހެޅިން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތެއް ވެސް ބަޖެޓުގައި ސަރުކާރު ފުރިހަމައިން ކުރެއްވި މަސައްކަތެއް ނެތް. އެ މިނިސްޓަރަކަށް އިޙްތިރާމް ފުރަތަމަ ހެއްދެވެން ވެސް އެ މަސައްކަތްކުރާނެ ސަރުކާރަށް މަސައްކަތްކުރެއްވި ގޮތުން ދަރުމަވަންތަ ގޮތެއް. ސަރުކާރު މިއަދުވެސް ބަލިކަށިކުރެއްވި ގޮތެއް. މި ކޮވިޑުގެ ހާލަތުގައި އިޤްތިޞާދު ދިރުވުމަށް ގެނެވުނު މަޝްރޫޢުތަކެއް، މި ސަރުކާރު ފުރިހަމަކޮށްދެއްވި، ތިމަންނަމެން ނުކުޅެދިވެސް ފަރާތަށް އޭރުން މިޔަކަށް ވެސް؛ ތިމާގެ އެންމެ ގާތް ބޭފުޅުންތަކުގެ ކިބައިގެން ދަރަދަރުކަމާއިގެން ވެސް އެކަން ނުކުރެވުނީ ދަރުކާރުވެގެން. ބަދަލުވުން މި ދައުލަތަށް ތިމަންނަ ވަރަށް ގާތްވެން. އިޒްހާރުބުއްދިވެވޭ. އެކަމަކު އެއްޗެހިއަށް އާމީ އަސްދަހި އަލިއަށް ވެގެންގޮސް. ދުރު ބަލަހައްޓާ ވެސް ނުކުރެވޭވަރަށް ހަމަވެފައި އާއި އެހެންމެ އެއްޗެހިއަށް މި އާއްމުން. އެހެންވީމާ، މި ކަންތައްތައް ހުރިގޮތުގައި މި ކަންތައްތައް ބޭނުން ގޮތެއް ހަދައިދޭނީ. އިންތިހާބު ވަކި ބަލަބު ކުރީމަ ބަދަލުވުމާ، ވަކި ބަލަބު ކުރީމަ؛ އަދި އެބަލުކުރި އާދޭސް ރިޔާސީ ބޮޑެތިކަމެއް ކުރަނީގައި ނުހިނދު. ހިނގާވުމުގައި ހަމަނުކުރާށް. ޔާމީނާ އެ އެހެނީ ހަމަނުކުރި؟ ޢަރިން މިނިސްޓްރީގެ އޮފީސް ރިޔާސީ ހަމަކުރަން ނުކުރިގެން މި އުޅެނީ؟ އެއީ އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ނިސްބަތްވާ މިނިސްޓްރީއެއްގައި ކޮރަޕްޝަން ހުރިކަމާ ހަމަކުރަން ނުކުރިގެން މި އުޅެނީ؟ އެކަންތައްތައް ވެސް ހަމަކޮށްދެއްވި އެ ތަޙުޤީޤަށް ވެސް ދިފާޢުވެރިއަކުވީ ނުނިމޭ. ވަކި ބަޔަކަށް ދިފާޢުވެރިވާ ގޮތައް ވަކި ބަޔަކު ގެއްލި ބަދަލުކުރަން އަނެކާ ގޮތައް، އަނެއްބަޔަކު މި ތިބޭނީ ފުރި ކޮޓަރިއަށް މަސައްކަތްކުރަން. ކޮރަޕްޝަން ހަމަ ކައި، ކައި، ކައި، ގޮއްސަ ބަނޑު ފުރާއިގެން މި ތިބީނީ. އެ ކަންކަމަކަށް ދިފާޢުވެއް ނޫނޭ. އެހެންވީ ޖޭ.ޕީއަށް ނިސްބަތްވާ މިނިސްޓަރުގެ ވާހަކަ، މަޖިލީހުން ވެސް ޖެހޭ. އެހެން ކަމެއް ވެސް ކުރަން ޖެހޭ. އެމް.ޕީއަށް ނިސްބަތްވާ

މިނިސްޓަރުއް ފެއްޖެއްސާ ނުކުރޭ މި ކަންތައްތަކުގައި ފިޔަވަޅުއަޅާކަށް. ހަމަހަމަކަމާއެކު މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާނޭ. އިންސާފުން މަސައްކަތް ކޮށްދެއްވާނޭ. ވަކި...

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ޝާއިއުކުރާނީ ވެސް، މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާނީ ވެސް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަރިހަށް ހުށަހަޅާނީ ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް. އެއީ އެހެން މިހަކު ކުރާ ކަމެއް ނޫން. އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ނިމިފައި އޮތީއްޔާ ހުށަހަޅާނެ. މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅީމާ ތިޔަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ވެސް އެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ފެނިވަޑައިގަންނަވާނެ. ދެން މިސްޓޭޖާގައި ހުރިހަ ވާހަކަ އެއީ ބަޖެޓުކޮށް ކަމަށް ބައްލަވައިގެން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން އެއީ މާ ރަނގަޅު ކަމަކަށް ނުދެކެން. އާދެ، އަޑުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ، މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދަށް.

<u>މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މައްސަލަ މަޖިލީހުގެ ތަޢުލީމީ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުއްވި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. މިފަދަ މުހިންމު މައްސަލައެއް އެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވީތީ ހުހުރުމަތީ. އަދިގެންނެވި ޤާނޫނަކީ ހުރިހާ ވެސް ރައްޔިތުންނަށް ހަމަހަމަ އުސޫލެއްގެ މަތީން ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ފަރުމާކޮށްފައިވާ ގާނޫނެއް. އަދި ހަމަހަމަކަން ރައްޔިތުންނަށް ޤާއިމުކުރުމަށް ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހަމަ މިއަދުގެ އަދާލަތުގެ ޙައްޤު ވާހަކަ، ސަރުކާރުން މި ވަގުތު މިހާރު މިހިރަ ދުނިޔޭގައި ހުރި އާއްމު ހާލަތުގައި، ހަށިއުނަލެއް ފެތުރިފައި ވާ ދޮށީ ދެރަ ދަތި ތަކެއް ކުރިމަތިވެފައި މި ވަނީ، ރައްޔިތުންގެ ޢާއިލީ ހާލަތު ބަދަލުވެ ބޮޑެތި ސަރުކާރުން ޖަވާބުދާރީ ވާންޖެހޭ ބޭނުންތައް އިގެފަހު ޚަރަދު. މި ޤައުމު ބޮޑު ޖަހަން ދިމާވި މައްސަލަ މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރައީސް، މި ބޯޓުފެންނަން ޤާނޫނީ ކަމަށް އަދިވެސް އެއްމެނުޖެހޭން. ކޮވިޑް 19 ވަބާއާ ގުޅިގެން. ރައްޔިތުންގެ ދިރުން ހުސްވެއްޖެ. ކޮވިޑް 19 ވަބާއާ ގުޅިގެން ރައްޔިތުންގެ ދިރުމަށް ފޮނުވި ގޮތް ވެސް އެއަށް މިއަދު އޭގެ އެއްކޮށް ނެތް. ގޮއްސަ އާމްދަނީ އެބަ ހުއްޓުނީ. ސަރުކާރު ފަރުމާކޮށްދިނީ. ރަސްމީ ބިލުކަން ވަގުތު. ބިލު ސާފުގެ ކުރެވޭ އެބަ ފަރުމާކުރީ. ޖީ ގެއްލުން އެކު މުސާރަ 30% ހުރަސްނުކޮށް އެ ޢަމަލުކުރާ 20 ދުވަހަށް ތަބާވެގެން. މިފަދަ ހިސާބުގައި ވަބާމާލީ ފިނޭންސް. މުސާރަ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރުއްކަރަށް ހަމަހަމަ ޤާނޫނީ މަސައްކަތް ގެއްލުން ކުރީން ރައީސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކުރީއިއަން އަޅުގަނޑު ބޭނުން، މިހާތަ ކޮވިޑް 19 ވަބާއާއި ގުޅިގެން ދިރުމަށް ފާސް! ބޭނުން، ބޭނުން ދަށު ހުށަހެޅުނު، އެއާނަހާ ގެއްސާ ހުރިވަރު، ގެއްސާ ދައުރުވާ ގޮތް، ރިކާއުޓަށް މި ސަރުކާރު ބަޔަ ތަނެއް ދަސްވި ކުރިން އަދުގައި ކުރިން. ވާހަކަދައްކާ

ހުށަހެޅިން. މި މަޖިލީހަށް ސިޓީ އަރުވަނީ ހުށަހެޅިން. ރައްޔިތުން މި މާލޭގައި ގޭ ކުލިދާއި، ގޭ ކުލި ނުދެއްކިގެން ގޭގޭގައި މަދުމަހާކަން ނުރުހުންތެރި، އެފިލްސަރާ ބޮޑު ގާނޫނު އަރުވަނީ ހުށަހެޅިން. ޖެންސަސް ފަންޑުގެ މައްސަލައިގައި އެ ފަންޑު މުސްކުޅިވީމާ، އުމުރުން ގައިބޮޑު ދިރިއުޅުމަކަށް އެނގޭ އަޅުގަނޑަށް އާގެ ބޭނުމެއް މި އޮންނަނީ އެ ގާނޫނު އުފެދިފައި އޮންނަ ގޮތުން. އެއްނަންބަރަށްވެސް، މިވަގުތަށް އާއި މުހިންމުކަން އޮތީމާ، ގައިގައި ބޮޑު ހުއްޓާ އެ ފައިސާ ބޭނުންކުރާކަން އެނގޭނީމާ. އެ މައްސަލަތަ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާނީ. މަޖިލީހުން މަސައްކަތްކުރިކަން އެނގޭ. އެހެންނަމަވެސް، އެހިސާބުން ދިރިއުޅޭ ކުލިޝަނުގެ ސަރުކާރުތަކަށް އެބަވޭ. މިއަދު ދިވެހި؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް ދެއްވައިދިއްޔާ ރަނގަޅު. ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސްވެރިންނާ ބެހޭ ގާނޫނު އެ އޮތީ އެމް.އާރު.އެމުން ޖީއައިސްޓީނޫ. އެކަމަކު އެމް.ޖީ.ޕީން މި ބުނަނީ، ކަނޑުދޮވުމި އަދާ ވާހަކަ. ޕްރޮޖެކްޓްގެ އަދާ ވާހަކަ. ގެދޮރު މަސް ފޯރުކޮށްދީގެ ވާހަކަ. ވެއްޖެތޯ މި ކަންތައް؟ މިހާކަންވަރަށް އެޖެންޑާ 19 ތަފާތުވާނީ. ތިއަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުން، ތި ބޭފުޅުން ބޭނުންވި މާލީ ނިޒާމުގެ މި ޤައުމުގައި މި އޮތީ؟ މާލީ ވަޒީރާ ދެކޮޅަށްގައި ތި ބޭފުޅުންގެ ޖެންޑާ 19ގެ ކޮރޯނާވައިރަސްގައި ތި ބޭފުޅުންގެ އިގްތިޞާދު އަޅައިދޭތޯ؟ މި ސަރުކާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ތަޖަމްބުރު ބަޔާން ފަތޯފިލާ ބޮޑު ދަގަނޑު އަޅުގަނޑު ފައިސާ. ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު މިހާރު ޖަވާބު ދައުލަތް އެނގޭ. މިހާރު ކަމެއް ރަނގަޅުވަމުންދާ އެއް ޖީ ބޭފުޅުން. ކަމެއް ވެސްކޮޅުގައި ގޮވާ ކުރީބޮޑުން. މިހާރު މި ކާރިސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދައުލަތާ ޖެހިލުމެއް ވާހަކަ. މިހާރު މި ކާރިސް، ނިޒާމުގެ ގޮތުގައި ވާހަކަ. މިއީ ކަރުވާ ކުރުމަށްފަހު ގަޑީގެ. މި ގޭގައި ކަރުވަލްކުރުމަށްފަހު، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޒީލަށް.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޒީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރާއްޖޭގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޕަބްލިކް އެކައުންޓުގެ، ހުރިހާ ޖާގަތަކެއް ފުރި ކުރިން ސަރުކާރު ސޮއިގެ ދަށުން 2008 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި ޕަބްލިކް އެކައުންޓްސް ފިނޭންސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޤާނޫނު ސަރުކާރު ދުސްތޫރު ސަރުކާރުން ނުދެއްކީ ގޮތަށް، ސަރުކާރުގެ ބޮޑެތި ހުރި ވަރަށްގިނަ، ކޮރަޕްޝަނުގެ ވާހަކަ އޮޑިޓް ރިޕޯޓްގައި ނުހިމެނި އެކަމު މި ބަންޑުގައި އަލަތު ޖީ.އެމް.ޕީގެ ވެރިކަމުގެ ޑޮލަރު ބިލިއަން ބޮޑު. ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ދައުރުގައި އެ ތިއްބަވައިދީ. އެ ބޭފުޅުން އެ މައްސަލައިގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސްއިން ވަކިކުރި ގޮތުން ކޮރަޕްޝަނެއް. ދެން ނިޔާޒް އިބްރާހިމް

ބަޔާންކުރީ. ނިޒާމު އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ޝާއިޢުކުރުމުގެ މަޢުލޫމާތު ހުރި ވާހަކަ ދިރާސާކޮށްފާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅައި ގެއްލުން، ހާމަކުރި އިޤްތިޞާދީ ބަދަލުތައް. ހާމަކުރި އިޤްތިޞާދީ ސަރުކާރުގެ ފައިނޭންސް ކޮމިޓީގެ ވާހަކަ އާދައި މިކަން ޕޮލިސީ ކަނޑައަޅައި ގެއްލުން. މިހާރު އިންސާފު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މި ސަރުކާރުގައި މިނިވަންކަމާއި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ދިފާޢު ބަޖެޓް ދަރުމަ، ކަމުގެ ބަޖެޓުން ބައްލަވާފައި އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ޝާއިޢުކުރި އެ ދަނީ. އެކަން ބަލަން ދައުރުގެ މުއައްސަސާތަކުން ތަރައްޤީ ބަލަހައްޓަން އެ ދަނީ. މި މަޖިލީހުން އެކަމަކު ފުރިހަމަ އެއްބާރުލުން އެބަދޭ. ސަރުކާރުން ފުރިހަމަ އެއްބާރުލުން އެބަދޭ. އިޤްތިޞާދީ ރަނގަޅު، މި ރިޕޯޓް ގެނެސް މިނިސްޓްރީގައި ތިބި ބަޖެޓުން؛ މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް ބަޖެޓު، އަދި ހުށަހެޅުމަށް މައްސަލައިގައި ވެސް ފާހަގަކުރަނީ، ފަށައިގެން ނޭޝަނަލް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ރިޕޯޓް ގެނެސް ވަޒީރު އަދި މިކަމުގައި އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ފާހަގަކުރުމަށް އަސާސީ މި މުއްދަތު ގާތްގަނޑަކަށް މަސައްކަތް އެކަށީގެން ވަނީ. ފިނޭންސް ފިނޭންސް މިނިސްޓަރުގެ މިނިސްޓަރުގެ ފަރާތުން ބަޖެޓު ހުށަހެޅި ވާހަކަ. ފިނޭންސް މިނިސްޓަރުގެ ފާހަގަ. އޮޑިޓް ރިޕޯޓްގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރުގެ އިދާރާގެ އޭގެ ކަމުގެ ސަބަބު އަދި އަޅުގަނޑުމެން އިޤްތިޞާދު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި ދެން މަޢުލޫމާތު ބޭނުން އެކަން ސަރުކާރުގެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޤާނޫނުގެ އަދި ބަޖެޓު ދައުލަތް މިޔުޒިއަމް، އެ ބަޖެޓް ބަޔާންކުރުމުގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރުގެ އަދި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރުގެ އިދާރާގެ އެއް ކަމެއް ސަރުކާރު ނުލިބުނު. އެއް ކަމަކީ ފައިސާ ދެނީ މި ރިޕޯޓް ފާހަގަ މި ރިޕޯޓްގައި އެކްސްޕޯޓް ޕްރޮސެސް އޮތީ ދެން ސަރުކާރުގެ އިދާރާގައި އޭސީސީއަށް ފޮނުވި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް. މިކަން ވަޒީފާގެ އެއްގޮތަކަށް. މި އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގެ ދެން ވިސްނުމުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ފާހަގަކުރަން. މިހާރު ބަޔާންވެފައި ފާހަގަކުރަން އެނގިގެންދާނެ. ކުރިއަށް ފާހަގަކޮށްލަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅަން، ފާހަގަކުރަން އަމާނާތް ރިޕޯޓު ކުރިއަށް ގެނެސް. އެއީ ފާހަގަކުރެވޭ ފާހަގަކޮށްލަން. އެ ފާހަގަ ފާހަގަކޮށްލަން އެއް ފިނޭންސް މިނިސްޓަރުގެ ބަޖެޓު ކަމަށް ވީހެވް، ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ކަމަށް ވީހެވް އަދި އެހެން ވަޒީރުން ކަމުގައި ވީހެވް މި ބަޖެޓް އޮތުމާ ފާހަގަކޮށް ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑު. އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޖެޓުން ވެސް އަސާސީ ފާހަގަކުރަން ބަޖެޓުގެ ފާހަގަކުރަން ހިތްހަމަ އެބަޖެއްސު. އިޤްތިޞާދީ ދައުލަތް، މި ބަޖެޓުން؛ 19 ވަނަ ބަޖެޓުގެ ވާހަކަ ދައުލަތުގައި. މިހެން ބަޔާން ބަޖެޓުގައެވެ. ފަރާތު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބަލަހައްޓަން ކަނޑައަޅައި ސަރުކާރުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކަމެއް މި ބަޖެޓުން ނިންމުނު. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެންމެވީ. އާދެ ނިޒާމީއެއްގެ ފައިސާ އަދި ރިޕޯޓްގެ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ރިޕޯޓުން ނިޒާމް މި މިނިސްޓްރީގައި އޮތީ ކޮރަޕްޝަނުގެ ކަނޑައެޅި ހުއްޓާ. މި ދަނީ ބަލައިލުން 24 ގަޑިއިރު މި ތަރުގައި އެ މަސައްކަތް ކުރައްވަނީ. އެއް މިނިސްޓްރީގައި؛ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގައި އާދެ މަސައްކަތް ނެތް. ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ކަނޑައެޅި ހުރި ރަނގަޅަށް ކަމަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ފާހަގަކޮށްފައި އޮތީ. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން އާސިލާ އަދި ފުރިހަމަ އޮޑިޓަރ މިކަން ބަޖެޓު. ބަހުރުވަ ރަނގަޅަށް ބަލަހައްޓަން މި ބަޖެޓުން ބަޖެޓް. ފާހަގަކޮށްލަން.

ސުވާލުކުރާނަން. ގެނެސް ކޮމިޓީތަކަށް ގެންގޮސް، ހާޒިރުކޮށްދެއްވި މިކަމާ ބެހޭ ސުވާލުތައް މިކަން ތަހުޤީޤުކުރާ ގޮތުގައި ތަފްސީލާއި ތަފްސީލާ ސަބަބު ވެސް ބަޔާން. އެހެންވީމާ، މި މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން މިއީ ތަހްޤީޤަން. އަދި އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން، އޭ.ސީ.ސީން ވެސް އެބޫލުވެން މިހާރު އެ ގެންގުޅުއްވާ ފިނިހަނަ ސްޕީޑަށްވުރެ ބާރަށް ގެންގޮސް މި މައްސަލަތައް ބަލައި، މިކަމުގެ ނަތީޖާ އާންމު ރައްޔިތުންނަށް ހާމަކޮށްދެއްވާން ކަމަށް. އިސްތިޢުފާދެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިގެ ރަނގަޅު ނަތީޖާ މި ޤައުމުގެ މުސްތަޤްބަލަށް ފެނިގެންދާނެ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މި މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވި ރިޕޯޓުތަކާ ގުޅިގެން ޕަބްލިކް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް މިއަދު މި ހުށަހެޅި ކުއްލި މައްސަލައަށް އަދި އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް ފެނަނީ މި ދަނީ، މި ބޮޑުވުން ވަރަށް ބޮޑަށް ބަލައިގެން މި ޖިއުބާ އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގެ ފަރާތުން މި ރިޕޯޓުގެ ކަންކަން ނިމިފާނެ ކަމަށް. މި ބޮޑުވުން ހިފުވުމަށް، ތެރޭގައި ކުރުކުރުގެ ހަމަ އަދާކަން ހަރަދު އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ވެސް އާއްމުކޮށް ބަލައި މުސްތަޤްބަލުގައި ކުރާނެ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން އޭ.ސީ.ސީގެ ފަރާތުން ވަޒީފާގެން އައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގައި ވިޔަސް ކޮރަޕްޝަންގެ ހިސާބަށް، އެންމެ ބޮޑަށް ދެކޮޅު ހަދައި، ކުރިއަށް ދެއްވުމަށް ޖެހޭނެ. އެކަން ކުރިއަށް ގެންދަވާނަމަ ހަމަ އެންމެ ބޮޑު މަސައްކަތްކުރަނީ ވެސް ފެންނަނީ އަޅުގަނޑުމެން، މި ދައުލަތުގެ، އޭ.ސީ.ސީގެ މެންބަރުން ކަމަށް. އިސްތިޢުފާދެއްވިއްޔާ ކުރިއަށް އޮތް ތާރީޚުގައި އަދި ފެނިގެނދާނެ ވެސް ފެން އަންނަ ދުވަސްވަރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންކަން ފެނިގެންދާނެ. މި ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން، އެއީ ކޮންމެ ފަރާތެއްގެ މަޤާމަށް ކުރި ކަމެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، ކަމުގައި ވިޔަސް އަދި ކޮންމެ ސިޔާސީ މަޤާމެއްގައި ހުރި ކޮންމެ ފަރާތެއްގެ ހުރި ބޮޑުވެރި ކަމުގައި ވިޔަސް، އެއީ އޭ.ސީ.ސީގެ ބޮޑުވެރި ކަމުގައި ވިޔަސް، އެ މަސައްކަތަށް ބެލުމަށް ބާރުއެޅުވުން ބެލުމަށް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ތެރެއިން ކުރުމަށް ޖެހޭ ކަންތައް ހުށަހަޅަމުން ކުރިއަށް ގެންދަވާ އަޅުގަނޑުމެން އަދި ފަރާތުން. އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރާތުން އަދި އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުކުރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދިވެހިގައި. ދުވި ފަރާތުގެ ސަރުކާރާއި ދުވި ފަރާތުގެ ތަރައްޤީކުރަން

ޓަކައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ވެގެން އައީ ވަޢުދުވީ އެއީ، މި ރާއްޖެއިން ކޮރަޕްޝަން އަޅުގަނޑުމެން ނައްތާލުމަށް. އަޅުގަނޑު މިއަދު ވެސް އިތުބާރާއި ރައްޔިތުން އޮންނަނީ، އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުކުރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް މި ކޮރަޕްޝަންގެ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް ހަރަކާތްތެރިވެވަޑައިގަތީ. ކޮމިޝަނެއް އެކުލަވާލައްވައިގެން ބޮޑެތި ކަންކަން ސާފުކުރުމަށް، އެކަމަށް ފުރުޞަތު ދެއްވައި މި ކަންކަން ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް. އެކަމަކު ކުރީގެ ސަރުކާރުގެ ވަގުތުގައި ހިނގި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ވަކި ކަމެއް ސާފުކުރެވިފައި ނުވާކަމީ ފާހަގަކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ރައީސް ވެސް މި ވާހަކަތައް ދައްކަވާ، ރައްޔިތުން އަޑުއަހާ، ޤާނޫނީ ގޮތުން އެކަމަށް ސިޔާސީ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް. ސަރުކާރުން ވެސް ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ކޮރަޕްޝަން ނައްތާލުމަށް، ފުލުހުންގެ ދަށުން ސަރުކާރު ހިންގުމުގެ މުއައްސަސާތައް އިސްލާހުކުރުމުގެ ކަންކަމަށް، ރައީސް އޭގެ ތަޙުޤީޤު ރިޕޯޓް ނެރުއްވި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސްއަށް ދަންނަވާލަން ބޭނުން ވާހަކައަކީ، ކޮރަޕްޝަން ދެކޮޅަށް ހުރި ގޮތުން އެ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙުޤީޤުތަކާއި މުޙާސަބާގެ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން ދިޔައީ. ހަމައެކަނި ވެސް ވެގެންދިޔައީ އެ ކޮރަޕްޝަން އިދާރާތަކަކަށް ވެސް، ކުރިއަށް ދިޔަ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރަށް ފުރިހަމަ ޤާނޫނަކާ އެކު، މި ކަންކަން ބަލާ މިފަދަ ކަންކަމުގެ ތަޙުޤީޤުތައް ފުރިހަމަކުރަން ދިމާވާ، ސިޔާސީ އޮތް ފިކުރު އިސްލާހުކުރަން ވަކި ބަޔަކު ކަނޑައަޅާ ސިޔާސީ ފިކުރުތަކުގެ ނުފޫޒު، މި ފިކުރުތަކުގެ ތެރެއިން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ މިންވަރެއް ސަރުކާރުން ބަލަހައްޓަން ޖެހޭ. ސާފުކުރުމުގެ ފުރިހަމަ ރައްޔިތުން މި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް އުފެއްދިދީފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް ހިތްހަމަޖެހުން ކަށަވަރުކުރަން. ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަރީފް.

މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ލިބޭ އެންމެ ބޮޑު ހިތްހަމަޖެހުމަކީ، މިއަދުގެ އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން ކޮރަޕްޝަން ދެކޮޅަށް މި މަސައްކަތް ހުރަހެޅިކަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދިޔައީ، ކުރިން އޮޅުޖަހަ ޖެހިލަތް ނަހަމަކަން ވެގެންދިޔަ ގޮތް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދިޔައީ، ކުރިން އޮޅުޖަހަ ޖެހިލަތް ނިޔާޖަހަން ވެގެންދިޔަ ގޮތް. އޮޅުޖެ ރިޕޯޓް ނުލިބިގެން އެ ބޮޑުވާހަކައެއް އާއިލާތަކުން މި ވަޒަންކުރި ސަރުކާރު ވަޒަން ދުރާން ފެނިގެން ބަދަލުވަމުންދާ ދާނެޖެހުނުކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހާލަތުކަރުން މި އުޅުނީ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީން އިސްނަގައިގެން ވަކާލާތުކުރަމުން އައި ކޮރަޕްޝަން ދުރާލާ އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރާނަމަވާ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ އެ މަންޖެހޭ. މިއަހަރު ފެނިގެން، ފެބުރުވަރީ 6 އިން ފެނިގެން މިއަދާ ހަމައަށް މިއަދު ހުންނަވާ އޮގަސްޓް ޖެހުނަކީ އެބައޮތް 40 އޮގަސްޓް ރިޕޯޓް ނުކުތް. އޯގަސްޓުއިން މަސައްކަތް ހުރި ރިޕޯޓުގައި ހުރި މަސައްކަތެއް ވެއްޖެއްޔާ އެ ދުވަހު ބަލާފައިން. ބުނެވުނު ބަދަލުތަކާއި ކޮރަޕްޝަން އެކަށީގެން އެ ގެންދަނީ ބޭރު ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތުން. ފުރަތަމަ އަމަންޖެހޭ ކޮރަޕްޝަނަށް އެދޭ ފުރަތަމަ އެއްގޮތަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން މި އުޅެނީ ކޮރަޕްޝަންގެ އަހަރު ހިންގާފައި އަތުލިބޭގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ވަސީލަތްދިނީ އެ މަސައްކަތް މިދިޔަ ފާހަގަކުރެވޭ. އަޅުގަނޑު އުފާވާނީ ހާލަތުކަރުން ބޮޑުކޮށްލީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޑޭޓާކުރި ދައުލަތް މި މަޖިލީހުން އަންނަ ފުރުޞަތު ދޮރު ވާހަކަ. މި މަޖިލީހުގެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިޔާ އެކަށް ފުރުޞަތު ދެއްވި ފަހަރުގެ ފާހަގަކުރަން ވަކި ބޮޑު އެއްބަސްވެ ހާލަތު ގެއްލިދާ. އެ ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި ނަމުނަ ރައީސް އިސްލާމްދައުލަތުގެ ހުރިހާ ޖާގައެއްގެ ތަރައްޤީގެ ކުރިޔާއި ބަލައިގެން ވެއްޖެ ގޮތް ފަރުވާތެރިވުން ހާލަތަކީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ހާލަތުކަރުން މިއުޅުނީ މިއަދު އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން މި މަސައްކަތް ހުރަހެޅި ވަރަށް އުއްމީދުކުރެއް ނެތީ. އެ ބޮޑުވެން ވިސްނަވައިގެން ތިއްބެވީ އަޅުގަނޑުމެން މިއާ ދެކޮޅަށް އަރައިވާން ހާލަތު. ނޫން، އަޅުގަނޑުމެން މިހިރީ އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް ވަކާލާތުކުރި ގޮތަކަށް ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވަން. އަޅުގަނޑުމެން މި ވަސްތުތަކީ ހާލަތަށް. އިއްޒަތެއްގައި ބޮ ބޮޑުވެނަށް ފެނިގެންދާނެ، މި މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް އޮގަސްޓު ޖެހުނު ވަޒީފާ ދެއްވި ދަތުރުތަކުގައި. ކިހާ އިޞްލާހު ކިހާ ސިފައިގެ ހިފޯތީ މި ޑޭޓާއަށް؟ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަރިވެސް މި އުޅެނީ މި ވާހަކަދައްކަނީ ކޮރަޕްޝަން ނުހުއްޓުވިއްޔާ ދެއްވާފައި. ހުއްޓުވާކަށް ނުވެސް ނޯވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުއްޓުވާން ނޯވޭ، މަސައްކަތް މިހާ މަޖިލީހަށް ވަޒީރުންގެ މިކަން ނިންމާލަފާއިތާ މިކަން ހުއްޓިގެން ބަލައި ނާންނާން. އިޖުމާލީގޮތެއްގެ ދެކޭ ވިއްކައިގެން ވެސް މި ރާއްޖެ އުބަޖެހޭ ހުރަސް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެންމެންގެ ފައިސާ. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންގެ ރާއްޖެ މިއީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮންނަ އަދިވެސް ޔަޤީންކަމެއް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ހުވާކުރައްވާ ހުންނަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙްގެ ބޭފުޅުގެ މި ބަދަލުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޔަޤީންކަން ލިބޭ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިސްވެ ހުންނަވައިގެން މި ސަރުކާރުން ހިންގާ

ވައްކަމުގެ މައްސަލަތައް ވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބައްލަވާނެކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިގޮތަށް އާއްމު އެންމެ ބޮޑު ބިރުވެރިކަމާ، ނިމިދިޔަ 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި ކޮރަޕްޝަން ފުރުޞަތުތަކުން ގޮސް އާދައިގެ ސިވިލް ސަރވިސް މުވައްޒަފުންނާ ހަމައަށް މި އޮތީ ފޮތްޕާތާ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަގައި އަޅުއިވުމުންދިޔައީ، ދުނިޔޭގެ ޤައުމުތަކުގައި ކޮރަޕްޝަނަށް ސިޔާސީ ބާރުލިބުން ކުރާ ކަމަކީ. އެހެންނަމަވެސް، ނިމިދިޔަ 5 އަހަރު ނިމުނުއިރުގައި މުޅި ޤައުމަކަށް ފުރިހަމައިން ބަލާއިރު ދެކެވޭ ސިޔާސީ ސިސްޓަމް ސަރުކާރުގެ ކަންތައްތަކުގައި ނަޑަށް ޝަކުވާ ހަމަވެސް މިކަން ގެންގޮސްދޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ކަމަކީ ދިރާއިރާ ބަޔަކު ދިރިދިޔުން ބަދަލު އުފެއްދުމަށް ކާރިސާ ކަންކޮޅުތަކަށް ދިމާނުކުރާ ދިޔައީ؟ މި ހާލަތު މި ޤައުމު ވަކިބަދަލުވުމަށް މިއަދު އަޅާ މި ތަނުގައި ކޮރަޕްޝަނުގެ ވާހަކަ ދައްކާލަން އަޅުގަނޑު ދަނީ ދަންނަވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސީހު ރަޝީދު.

ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސީހު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދޭ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ކޮވިޑް19ގެ ބިރުއިން ޖެހި ޓޫރިޒަމްސެކްޓަރުގެ ދަރުން މިއަދު އަމީން، މިނިސްޓަރ އަމީން މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދެއްވައިފި. ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރުންނަށް. މަޤާމުން ވަޒީރުންނަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހެޔޮ ދަރަނިވެރިން ފާހަގަކޮށްލަދިނުމަށް ހުރި ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހާމަކުރަ އަރިހުގައިވަޑައިގެން ދިރިހުރުމަށް ހުރި މައްސަލަތައް އަލިގައި. އިއްޒަތް ޤައުމުގެ ބަލާއިރު މިހާތަނަށް ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތް ކުރާ މަޖިލީހުގެ ރައީސާ ހަމަ ފެށިގެން، މި މަސައްކަތާ ފުންޏަށް ބަލާލަކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ބަޔަކު ބާރުއަޅާއިރު މި މަސައްކަތާ ފުރިހަމައި މިނިސްޓަރު އަމީން ފާޅުކޮށް. ޝުކުރިއްޔާ، ބަޖެޓް.ޖީ.އެސް.ޓީ ހިއްސާގައި ދިން ޓެކްސްއާމްދަނީ ހިއްސާއެއް މި މަސައްކަތުގެ ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ. ގެންގޮސްގެން ނިންމާލައިދެއްވައި މި އޮތުމަށް ބިޑު އިލްތިމާސްކޮށް ކޮވިޑާއި ނަމަ އެކަށޭނަ މިބަ މުވައްޒަފުންނާ އެކިގައި މިކަން ނިމިގެން މި ދޭތި. ރަނގަޅު! އެ ބާރުވެރިން ވެސް މިއަދު ޖަވާބުދާރީވާނެ ވާހަކަ ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި. އެއްނޫނަސްވެސް، ޖީއެސްޓީގެ ދަރަނި މިހާރު މިއަދު އަމީން އިސްތިޢުފާދެއްވައިފި. އެބަ. އަމީން މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދެއްވައިފި. އަދި ޕާރލަމެންޓް މިނިސްޓަރަށް ވެސް މިގޮތަށް ރަނގަޅުކުރެވޭ ނިޒާމް. ޖީއެސްޓީގެ އަދި މިއަދު އުޅޭނީ 20 ރުފިޔާއިން މަތީގައި. ޖީއެސްޓީގެ އަދި 20 ރުފިޔާއިން މަތީގައި އުޅޭއިރު، ޕާރލަމެންޓް މިނިސްޓަރަށް މިއީން ރަނގަޅުވާނެ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، އެއީ އަޅުގަނޑު ކުރި އެއް ސުވާލެއްގެ ޖަވާބުގައި އަޅުގަނޑު އެޑިޓަރު

ޖެންޑަރު ދެއްކި ޖަވާބު އަދިވެސް ދަންނަވައިލާނަން. މި ފައިސާ ޒުރަރިފުޅު އެކަޑެމިކަކީ ޖަވާބުދާރުން މަސައްކަތްކުރިތޯ؟ ވިދާޅުވި އާއެކު، މަސައްކަތްކުރިއޭ. ތިމަންނަމެން ފިޔަވަޅު މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން އެކަން ހުއްޓުވީމޭ. އެއްފަހަރު ބޭނުން ގެންދިއުމަ ނޫނެ، ސޯޝަލް ޑިސްޓެންސާ ނުލައި މި 30 މިލިއަން ރުފިޔާ ބޭރު ދެއްކުމުގެ އެކަޑެމިކަށް ޒުވާނުންގެ ޕޮރޓްފޯލިއޯގައި މިއީ އެއްފަހަރު މަސައްކަތްކުރި ނަމޭ. ނުހުއްޓުވީން. ބަލައިލާ ނުދެވުނު. މިއީ ޕޮއިންޓެއް ކުރުވުން މަސައްކަތެއްކަން މިގޮތަ އެއްފަހަރު ވަރަކަށް ޒުވާނުންގެ ބަޔަކަށް ފަހަ ފުރަތަމަ އެކަށް ހުރި ކުރުވުނީ. އެކަމަކު، އެހެން އެކަޑެމިކަށް މި ފަހަރު ޖަވާބުދާރީ އެ ޒުވާނުންނަށް ސަރަހައްދު ފުރަތަމަ ކުރުވުން. އެހެންނަމަ، މިއީ ޓީވީގެން ހިސާބައިލާ ކަމެއް. މިއީ ބަޖެޓް ކުރަނީ މަސްސަލައެއް، އޮޑިޓަރ ޖެންޑަރު ވިދާޅުވާ ގޮތަކީ. އަދި ބަޖެޓް ކުރިމަށް މިގޮތް އިތުރު ކަންތައްތަކެއް ފާހަގަކުރެވުނު. މިގޮތުން އަދިވެސް ދަންނަވާލަން، އޮޑިޓު މަޖިލީހުގެ ބަޖެޓުގައި އަދިވެސް ހުރި ގައިޑްލައިން ގޮތަކީ ބަލައިލާފައި ޚިޔާލުކުރަން މިނިސްޓްރީ ފަރާތުން މަސައްކަތްކޮށްފައި ހުރިތީ. ކަނޑައެޅިގެން. ކަމެއް ދާދި. މިހާރު މަޤާމުން އަމިއްލަ ދޫކޮށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަޒީފާއިން ބީލަން ހަމަ މިނިސްޓަރު ވެސް އެހެނިހެން ވަޒީފާތަކުން ވަކިކޮށް. އަދި ފިހާރަވެރިން މިނިސްޓަރު ވެސް އެހެނިހެން ވަޒީފާތަކުން ވަކިކުރެވުނީ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަދިވެސް ގޮތްތެރިކަން ކަމަކުން އަދިވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި ވަޒަނަ އެންގޭނެ. ރައީސް ހާމަކުރި އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ ވަޒަނަ އެންގޭނެކަމުގައި ވަނީ، ރައީސް އިސްތިޢުފާ ދެއްވައިގެން ސްޓެޓިން މި ވަޒަނަ އެންގޭނެ. އެހެންވީމާ، އަދިވެސް ދަންނަވާނީ މި ބޭނުން މިގޮ ޖީނާ ނަގަން އެބަޖެހޭ. މިގޮ ޖީނާ ނަގަން އެބަޖެހޭ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީ ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އަ ވަޒަނަ އެންގޭނެ. އެންގޭނެ ބޭނުމަކީ، ފިޔަވަޅައަށް ވެސް އަ ވަޒަނަ އެންގޭނެ. ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވަޒަނުތަކާއެކު އެންގޭނެ، އަ ފިހާރަވެރިއާއެކު ކުރިއަކަށްދުވަސް. ދެން މިހާ ހުރެ ހިތަމުގެ ބާރަށް ނުނިޖަސް، ފިޔަވަޅައަށް އަ ވަޒަނަ ކުރާކަށް އެންގޭނެ. އަދިވެސް މި ބޭނުން ފިޔަވަޅައަށް އެންގޭ ވަޒަނަށްކުރާކަށް. ބައިވެރިވެގެން ވެސް ނުވޭ ކަމެއް ނުނެގޭ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފެލިދޫ ދާއިރާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސުލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ރައްދެއް ދޭކަން އަޅުގަނޑު ނުވިން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ، މި ހުރިހާ ކަމެއް ބަލަން އެބަޖެހޭ. ހޯމް މިނިސްޓްރީގެ ތެރެއިން މިވަރުގެ ބޮޑު ކަމެއް ހިނގައިގެންދިޔައިރުގައި މިނިސްޓަރުގެ ޖިންމާއެއް އޮތީ މި ކަންކަން ބެލުމަކީ. ހަމަ އެފަދައިން، އެ ބިޔަދައިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް މި ކަންކަން ބައްލަވަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަމޭ. މި ވާހަކަ ދަންނަވަނީ. ޚާއްސަ މިނިސްޓަރު މިހާރުގައި ޖިންމާވާންޖެހޭނެ. ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ، ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަތީފަށް.

ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ލަތީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމައިން ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކުރީގެ ޗެއަރޕާސަން އަދި މިހާރުގެ ޑިފެންސް މިނިސްޓަރު އަލްއުސްތާޛާ މާރިޔާ އަޙްމަދު ދީދީއަށް ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. ޝުކުރު ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދިޔައީ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓް. އެ ރިޕޯޓުން ދައްކާ ގޮތުން އެ މިނިސްޓްރީ އެ އޮޑިޓް ސާފު ކުރުމުގެ ކުރިން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވަޒީރެއް އިދާރާތަކުގައި ބޭނުންވާ މިނިސްޓަރުކަމުގައި އެ ހުންނެވީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ވެސް ކަންބޮޑުވާ ކަންކަން ހުރިހާ މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި އެބަހުރި. ބައެއް އަހަރުން މެންބަރުން ފާހަގަކުރައްވާފައި ފަދައިން، ހުރިހާ މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓްގައި އެންމެ ކަންބޮޑުވާ ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރެވިފައި، ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއްގެ ފައިސާ ދައުލަތުން ފޮނުވިއިރުގައި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ދޫކޮށްފައިވާ، އެ ފައިސާ ހިނގާފައި ހުރި ގޮތް އޭގެ ރިޕޯޓުން ނުފެނޭ. އެ ފައިސާ ...

އެހެންނަމަވެސް، އެކަން އެނގޭނީ ތަޙުޤީޤުން ކުރިމާ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ފައިސާ؛ އެވަރުގެ ބޮޑު އަދަދެއްގެ ފައިސާ ދައުލަތުން ނުކުމެގެންދާއިރު އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިހާރަށްވުރެ ބޮޑަށް ސަރުކާރުން އެކަން ބަލާނެ ގޮތްތަކެއް އިންތިޒާމުކުރެވިފައި ހުންނަންޖެހޭނީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާގެ ވާހަކަ. ތިޔަހަކަން މިލިއަން ރުފިޔާގެ އަދަދެއްގެ ފައިސާގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އެ ފައިސާ ދައުލަތުން ނުކުމެގެންދާއިރު ހަމައެކަނި ކޮންމެ މިނިސްޓްރީގައި އިންނަ ފައިނޭންސް އެކައުންޓެންޓް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރު އެވަރުގެ ބޮޑެތި އަދަދުތަކުން މިސްކީނުންނަށް ފައިސާ ހަވާލުކުރެވޭ ގޮތް، ފައިސާ ޚަރަދުވާ ގޮތް ހުރިހާ ކަމަކާ ވަންޏާ އެއީ ވަރަށް ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު އަޑުއިވިން، އަޅުގަނޑު އިއްޔެ އިރުން އެ ކޮމިޓީގައި އަޑުއަހަން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި، އޯޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވަގުތުގައި ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުތަކަށް އަޑުއަހަން. އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން، ފިނޭންސް މިނިސްޓަރުގެ އިޢުތިރާފުވެ އޮތީ ކަމަކަށް ގޮސްނޯއި ގަވާއިދުގެ ތަރުތީބުން ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދެކޮޅުގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ވެސް ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ވަރަށް ބޮޑު ތަފާތުތަކެއް ކަހަލަ މި ކަމާ. ގުޅޭ މިނިސްޓްރީގެ މިސާލު ނަގައިގެން އަޅުގަނޑުމެނަށް ސަރުކާރުގައި މިކަހަލަ ކަންކަން ތަރުތީބުވެގެންދާނީ ބަޔަކު ކުރަމުން އެންމެ ދުރަށް ކަމަކު، ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން އިތުރަށް މި ކަންކަމަށް ފާރަވެރިވުން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތަފާތު؛ އޭޕްރީލް 19 ވެސް ތަފާތު، އަދި މި ސަރުކާރު ވެސް ތަފާތު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ވަނީ މި މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް މުއައްސަސާތަކާ ހަވާލުކުރައްވާފަ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ، ތަޙުޤީޤު މުއައްސަސާތަކުން ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްފަހު އެތަނުން ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢަމަލުކުރައްވާނެކަމުގެ ފުރިހަމަ ޔަޤީންކަން އަޅުގަނޑުގެ އެބައޮތް. ހަމަ އެހެންމެ އޭޕްރީލް 19 ތަފާތުކަމަކީ، އަޅުގަނޑު މިއާ ހުރެ މި ވާހަކަ ދައްކާކަން. އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލަތަކުގައި ބަލަން ބޭނުންވާކަން. އެއީ އޭޕްރީލް 19 ގެ ތަފާތަކީ. ނިމިދިޔަ ސަރުކާރުގައި ކަން ހިނގާފައި ހުރި ގޮތް، އެހެން ގޮތަކަށްވުރެން އެ ފަރާތްތަކުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވެސް ވަގުތު ނުދޭ. އަދި ރައީސް ނަޝީދަށް ވެސް، މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް ނަޝީދަށް ވެސް ވަގުތު ނުދޭ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސަރުކާރަށް އަޅުގަނޑުގެ ދެ އިލްތިމާސެއް އެބައޮތް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިފަދަ މައްސަލަތައް ބޭރުން ދެނެގަތުމަށް ބަލައި ނިމުނުފަހުން މަޢުލޫމާތު ޢާންމުކުރުމަށް. މި ކަންކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ލިބޭ ކަމަށް ވާނަމަ ސަރުކާރަށް ޝަރުޢީގޮތުން ކަންކަން ހުންނަ ކަމަކަށް ވަންޏާ ސަރުކާރުން އިސްނަގައިގެން އެކަން ރަނގަޅުކުރައްވަންޖެހޭ. ފިނޭންސް މިނިސްޓަރުގެ އިސްތިޢުފާ ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށް ކަންކަން މަޤާމުން ވަކިކުރެއްވުމާއި އެ ކަންކަން ސަރުކާރުން އެބަ ކުރައްވަމުންދޭ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަ އެއާއެކުގައި ކޮރަޕްޝަނުގެ ތަޙުޤީޤު ސަރުކާރުން، ދައުލަތުން މިހާ ބޮޑު އަދަދެއްގެ ފައިސާ ގެއްލިފައިވާއިރު، ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށް ގެއްލިފައިވާއިރު، އެ ފައިސާ ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް އަވަހަށް ފަށަންޖެހޭ. ތަޙުޤީޤަށް ނިމުނީމާ ފުރިހަމައަށް އެނގޭނީ ކަންކަން. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ކުރިއަށް

ހުރި މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ވެސް އެ ކަންކަން އެބަ ކުރެވޭނެތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިގެން ހިނގައްޖެ؛ އަޅުގަނޑަށް އެއް މިސާލު އިތުރަށް ދެއްވައިފިއްޔާ ވަރަށް ޝުކުރުވެރިވާނަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިތުރު ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާ! އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދަށް.

<u>މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިހަ މެންބަރުން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ދިހަ މެންބަރުން ކޯލިޝަން ސަރުކާރާ އެއްކޮށް މަސައްކަތްކުރަން އިނދަގޫވާން ބާރު މަސްޢަލު މި ފެންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ނޫޅެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސް ސޯލިޙްމުޙައްމަދަކަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީގެ ރައީސަކަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ 65 މެންބަރުންނަކަށް ހަޖެހުމުރު ލިބިގެންދާކަށެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކޮވިޑުގެ ބޮޑުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މިނިސްޓަރުން ތިބި މިނިސްޓަރީތަކަށް؛ ބައްލަވާ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ފޮރިން މިނިސްޓަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ރާއްޖެއަށް ބައިވަރު އެހީތައް ހޯދުމުގައި. ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓަރު ޢަލީ ވަހީދު ބައްލަވާ! އަޅުގަނޑުމެންގެ މިނިސްޓަރު. އެޖުކޭޝަން މިނިސްޓަރު، ވަރަށް ދަތި ހާލުގައި؛ އެކަމަކު، ކިޔަވައިދިނުމުގެ ބުރަ މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދިޔައީ. ޚާއްޞަ މިނިސްޓަރު ވަރަށް ރަނގަޅަށް ހިންގަމުން ގެންދިޔައީ. ދިވެހި ޖުޑީޝަރީއާއި ފުލުހުން ބަހައްޓާ ތަމްރީނު މަސައްކަތްތައް ކުރަމުންދިޔައީ. މިޔަ ހުސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ މިނިސްޓަރުން ތިބި ވުޒާރާތަކަށް. އެހެންވީމާ، ދެން ކޯލިޝަން ސަރުކާރެއްގެ ތަރުކާގައި ހިފުން، ކޯލިޝަން ސަރުކާރެއްގެ ތަރުކާގައި ހިފުން ކޯލިޝަނުން ފީޖެހުން ޖޫރިމާގައި ހުރި ޝަރުތުތަކަކަން ހާލަތުގައި މިއަދު ބޮޑުވުން ވައްކަންކުރިމާ، އެ ވަގު ބަދުނާމު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީގެ ރައީސާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސް ސޯލިޙްމުޙައްމަދުގެ ބޮޑުކަ ނަގާފާނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސް ސޯލިޙްމުޙައްމަދާ ވައްކަމުގެ ނުކުރާނެ. ކުރަނީވާ ކަމެއް ވެއްޖެއްޔާ ކުރާނެ. ތަންފީޛުކުރަންފެށުމާއި ކުރުވޭނެ. އެ މަސައްކަތްތަކުގެ ބޮޑުވަރުގައި ޖަލްސާއެއްގެ މިންވަރު ފަސް ނެތިވަން. ކަރުދާސް ސަރުކާރު ގޮތަކަށް ބައިވެރިވުމެއް ނޫންނޫން. 5 އަހަރު ފުރިކަން ނިމިގެންދާއިރު ވަރަށް ސާފުވާނެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ، މި ހުރިހާ ކަމެއް ހިނގަމުންދާއިރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ދުވަހު ވެސް ހަމަ ދައްކަމުންދިޔަ ވާހަކައަކީ، މިކަހަލަ ކަންތައްތައް ހިނގާކަމުގައި ވާނަމަ، އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ބަލާނަމޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މިނިސްޓަރުންނަށް ކަމަކާ އަދި ކޮންމެ ކަމެއްގެ ބައަކާ މިއްބަސް އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ބަލާލާނަމޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުން؛ ކޮމިޓީތަކު މަޖިލީހުން ހުރުވައިގެން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ކުރި ބުރަ މަސައްކަތެއް. އޭގެ

ނަތީޖާ މިއަދު ފެނިގެން މި އުޅެނީ ހެޔޮވުމު މިނިސްޓްރީގެ މި ރިޒަލްޓުން. ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް މިކަން ފާހަގަވާން. އަޅުގަނޑު ތަހުނިޔާ ދަންނަވަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް މި ދުވަސް، ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބައިވެރިވުމާއި މިކަމަށް ކަންތައްތަކުގައި ނުނިކުންނަކަން. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ގޮވާލަން ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންނަށް ވެސް، އެމް.ޑީ.ޕީ ފުރިހަމަ ބާރުވެރިކަމުގައި މި ސަރުކާރުގައި ކުރާނަމަ، މިކަމަކީ ކޮރަޕްޝަން ޢަމަލުތަކުން ނުހިނގާނެ. އޭގެ މިސާލެއް އަޅުގަނޑު ކުރިން މި ދަންނަވައީ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވަޒީރުން ތިބި ވުޒާރާތަކަށް، ދިވެހި ފުލުހުންނާއި ސިފައިން ކޮންޓްރޯލްކުރާ ބޭރު މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެކަމަކު، އޭގެ ބަދަލުގައި، އޭގެ ބަދަލުގައި މި ބޭނުން ކޮރަޕްޝަނުން ގާޒީއިޔާ މިނިސްޓަރުން ތިބި ދިމާދިމާލުން މި ކަންތައް ކޮރަޕްޝަނުގެ ޗެކުން ކަމަށް ވެގެން މިއުޅޭ ބޭފުޅުން ވެސް މިކަމަށް ވިސްނަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން، އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން ދިވެހި ސަރުކާރަށް، އަދި އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ވެސް މި ކަންކަމާ ފުރުޞަތު ވިސްނައި، ކުރިއަށްދާން ބޭނުންވާކަމުގައި ވާނަމަ މި ކޮރަޕްޝަނާ ގުޅޭ އަދިވެސް ވިސްނަން. އަޅުގަނޑުމެން ނޫނީ ދުވަހަކު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަކަށް އަދި ޤާނޫނީ ރައީސަކަށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ މިހާ 65 މެންބަރުންނާ ދިމާއަށް، އެ އިސްލާހު ދިވެހި ރައްޔިތުން ދިފާޢުކުރާނަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އުއްމީދު އިންތިޚާބުކުރެއްވިއްޔާ ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނަމަކަށް ޖެހިސަށުގެ ނަމާ. އެ ވަނީ ކުރެވޭންޖެ ފުރިހަމަކަން އަޅުކުރާނަން. ވަރަން ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ދާންދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު ތައުފީޤް ޢަބްދުﷲ އަށް.

ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ތައުފީޤް ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. އަދި! ފަހުބަސް ވެސް މި ބުނަން މި ދުވަސްދު ވަ މީ ޢާޖިބަރުކުންވާއ. ވަ ކާކު ވެސް ޢާޖިބުންގެ، ވަ ކާކު ވަގުތީވަރުން. ކިޔަން އެއަންނު ވެސް އެ މަސައްކަތަށް. ކުރިއަށް ޢޮމަރާ ވެސް ކުރުނަސް އެ މަސައްކަތަށް. ޗާލުކުރެސް ނުކުންނައިން. އަބުދުލްވެސް އިންޞާފުގެން ކުރުނަނަ. މި ސަރުކާރުކުރެ، ކުރީ ސަރުކާރުކުރެ، އެއްވެސް ސަރުކާރުކު ނުބަލައި، އެއްވެސް ތަފާތުކުރުމުގެ ނުބަލައި ގާތް ތިމާގެ އެކުބަނގު މަންމާޖެ ވިތަސް އެއްވެސް ދިފުރެ ނުދީ އިންސާފުކުރުވާތާ މި ކަމާ ކުރިއަށްދާކަށްނަން. އެހެންވީމާ ބައެކުންނަށް ރިތިކުރަން މިކަމާ ދަނޑުވަޅު މަސައްކަތަކީ ނުއްސައިއް ނުފެންނަން. ޖެހިހުމަކަތެވެސް ނުވާ ބަރަކާތެވެސް ނުހަސް. އިންސާފުކުރުވާތާ މިކަމަށް ކުރިޔަޖެ ދިޔައިން. ވަރަށް ގިނަ ދިމަދިމާލުން އަދި އެކި ސަރުކާރު ރާއްޖޭގެ މީހުން ހުރެވިދާފަ މަޑުމަޖެން ތޯވު. އާދޭ

ޖަވާބަކުދު، އެވޯޑުސް ޕާރަގަވިމާއި ޝަރުޢީކުރިމާއި ފަސް އެ މަސައްކަތަށް ކުރުމާ. އާދައި މަޤްޞަދުތަކެއް މި ބޭނުން ސަރަބަރަ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ނެރެދި ރިޕޯޓެއް. އެ ރިޕޯޓުގައި އިންނަ މި ފުލުސްތަކުގެ މަސައްކަތުގައި މަސައްކަތް ނުނިމި. އާދޭހުން މިނިސްޓަރު ތަޅުމަށްކޮށް މި މަޖިލީހުގެ އަށް އެކި ޕާރޓީތަކުގައި ފަސް ބަހައިލި އެފަދަ މި މަސައްކަތްތަކުގެ ޖަވާބުދާރީ ކުރެވުން ކުރަނީ މަސައްކަތްތަކުން އިދާރާތަކުން ސާފުކޮށް ވާހަކަދައްކާ އާދެ. ޖަވާބުދާރީ އަހަރު ވަރަށް އިދާރީގޮތުން ޤާނޫނުގެ އެކަށީގެންވާ ޝަކުވާތަކެއް. ޖަވާބުދާރީ އެހެން ދެގޮތަށް މިޒާޖާއި ގަވާއިދާ ނުވަތަ ބަޔަކު ވަރަށް ޤާނޫނީގޮތުން ހަމަ ކޮމިޝަންތަކާއި ގުޅޭ އިދާރާތަކުގެ ކޯޓުތަކާއި ދާއިރާގައި އަދި މިގޮތުގެ ދާއިރާތަކުގެ ބާރުތަކަށް. އާދެ މި ގޮތުގައި ދާއިރާތަކުގެ ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުން. އިންސާފުގައި އެ އިދާރާ އެކަން. އެހެންނަމަވެސް، އެވަރުގެ ފަސް ކޮންމެފަސް ވަރަށް ޝަރުޢީގޮތް ފަރާތެއް، ގާނޫނީ ކޯޓުން ނިޔާވާ، ރިޕޯޓުގެ ތަޙުޤީޤު އަހަރުން ހުރިހާ ހުރިހާތަކެއް މި ގައިދާން ނިސްބަތްވާ، އެމް.ޑީ.ޕީން ނިސްބަތްވާ، ދާއިރާތަކުން ހުރިހާ ހުރިހާތަކެއް؛ މިކަންކަން އަޑުއަހާ ކަމެއް ބަލާނަން. އަޑު ކަމެއް ބަލައިގެން އާދޭ އަދި އާދެ ނިޒާމުތަކުން އެދެވޭތަކަށް ފަސްކުރާ އަހަރު މިއުޖާމީ ފަޅުގެއެއްގެ މަނަފާ. މިއުޖާމީ ފަރުވާ މި ފަހަރު ރަނގަޅު. އެއްބައި ވީ ފަޅުގައި އަޑު މި ފޮނުވާދެއްވުން. އަޑު ޚާއްސަ ހިތަށްޖަހާއިއްޔާތު މުޖުތަމަޢު ބައެއް ވީ ފަޅުގައި ފަހަރަކު. އެކަމާ މި ކުރަނީ އިސްލާމީ ފަރާތެއް، ކޮޅު ދީނީ ކުރިމަތިލުމަކީ ދެކޮޅަށް ޤާނޫނީ ހިތާމަތަކާއި އެހެން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ކަނޑައަޅައިދެވިފައިވާ މިފަދަ ތިޔަ މިނިސްޓަރު ދީނީ، ޖަމްޢިއްޔާތަކެއް ފަޅު ކުރުމާ ޤާނޫނުތަކުގެ މައްސަލަތަކާއި، އެމް.ޑީ.ޕީން ދީނީ ފަރާތެއް މި ސަރުކާރު؛ އެމް.ޑީ.ޕީން ނިސްބަތްވާ މިނިސްޓަރުކަމުގެ، ކަންކަމަށް ފަރާތަކުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ރައްޔިތުން ކުރަނީ. އިސްލާމީ ދީނާ ކަމެއް ގޮތް ދީނީގޮތުގައި ރައްޔިތުން އެކަން ކުރަމުން. ޝަރީޢަތާ ޚިލާފު ގޮތްތައް މަސައްކަތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެން ކަމަކީ ދީނީ ފަރާތުން. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ޙަޤީޤަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދެމިތިބި ދީނީ ގޮތުން. ޝަރީޢަތާ ޚިލާފު ކަމަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދީނީ ދެމިތިބި ދިވެހިން ސަރުކާރު ކޮންމެ ފަރާތެއްގެ މަޢުލޫމާތު ފަރާތްތަކުން. ދީނާ ވިސްނުން ދެކޮޅު ހުށަހަޅާ ޙަޤީޤަތެއް، ޝަރީޢަތް ކަމާބެހޭ ދީނީ ދަރިވަރުން. އެ ރައްޔިތުންގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ދެކޮޅު ޖަމާޢަތްތަކަށް ކުރުމަކީ އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދާރީ، އެމް.ޑީ.ޕީ ޝަރީޢަތްތަކެއް ހުރި ޝަރީޢަތްތަކުގައި ޙަޤީޤަތުގައި ޤާނޫނީ ޖަމާޢަތުގެ، ދީނީ ހިމާޔަތްކުރުމާއި ދިފާޢުގައި ހުރި ސިޔާސަތުގެ ދޫނުން. ޝަރީޢަތް ޤާނޫނީ ކަނޑައަޅައިގެން ދަމަހައްޓާ ކަންތައް. އެކަމާ ދެކޮޅު ޖަމާޢަތްތަކާއި، ޝަރީޢަތް ކަމާބެހޭ ދީނީ ދަރިވަރުން. އެކަމާ ޖަމާޢަތް ތިޔަ ރައްޔިތުން ދިވެހިރާއްޖެ މި ކުރިމަތިލާ ސިޔާސީ ޝަރީޢަތް، ޝަރީޢަތްތަކުގެ ހުރި ޝަރީޢަތާ ސިޔާސަތުގެ ދޫނުންވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ. އޭ ޝަރީޢަތް ހިމާޔަތް ކުރާ ހިމާޔަތްކުރާ ސިޔާސަތެއް. އަހަރެން ކުރަނީ ފުރިހަމަ ކުރަނީ. ރައްޔިތުން ޝަރީޢަތް މި ކުރަމުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުރިމަތިލާ ކުރަނީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދީނީ ކުރަނީ. އިސްލާމީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުރަނީ. ހަމަ ރައްޔިތުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރައީސުލްމަޖިލީސް ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ތެދުވެސްމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ނަސީމަށް.

ތެދުވެސްމު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވެންޓިލޭޓަރު ވާހަކަ ހިނގައި ގޮސް ވެސް، އެކަމާ އަޅުގަނޑު ވެސް ހިތާމަކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، މިގައި ވިސްނާލަންވީ ކަމަކީ، ވާހަކަ ދުނިޔޭގައި ކުރާނުކަން. އެހެންވެގެން الله ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ހަމަ އެދޭ މަތިން ހުރެން ބާވައިލައްވާފައި އެ އޮތީ. މިގައި ވާހަކަނުކުރާނަން، ކުރިމާ ދުރުން އެއް ފިޔަވަޅުތައް ދުރުހުރި. މިއަދު އަޅުގަނޑަށް ފެންނަމުން މި ދަނީ، އުފާވެރި މަންޒަރެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބައްޔާ ވާހަކަނުދައްކާނީ، ކުރަން ނޫނީ. އެއީ ވެސް ހުނަރު ހުރެގެން ކުރާ ކަމެއް. އެކަމަކު އެކަން ކުރިއަށް ކޮށްފައި އެ އޮތީ ކުޑަކުއްޖަކު ވެސް ވާހަކަނުދެކޭހާ އެގެ ދަރަޖައިގައި، އެއްވެސް ކަހަލަ އޮތްޖަހެއް ނެތި ގޮތަކަށް. މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބައިތުލްމާލުން، ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން 90% އެޑްވާންސް ޕޭމަންޓް ގެރެންޓީއާއި ޕްރޮކިއުމަންޓް ގެރެންޓީއެއް ނުދި ފޮނުވާއިރު އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ ހަމަ ހަމައިގައި ބާއޭ އެ ދިމީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މިހާވަރަށް ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަނޑު މިކަމުގަ ތެދުވެން ބޭނުންވަނީ، އަސްލުގައި 90% ޕޭމަންޓެއް، 100% ދިން ނަމަވެސް، އެޑްވާންސް ޕޭމަންޓް ގެރެންޓީއެއް ހޯދިނަމަ، ދިވެހި ދައުލަތަކަށް ގެއްލުން ނުވޭސް. ދިވެހި ދައުލަތަށް އެ ފައިސާ ކަވަރުކުރެވޭނެ. ވަރަށް ފަސޭހައިން ރިކަވަރުކުރެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، މިވަރު ބޮޑު ކަމެއް ހިންގިފާ، ގެރެންޓީ ނުލި މިކަން ކުރީމާ އަޅުގަނޑު ބަލަނީ، އެއީ ގަސްތުގައި ވާހަކަނުކުރަން ކަމެއް. އެހެންކަމަކުވެސް، ދެން އަހަން ބޭނުން ފިޔަވަޅެއް މި އޮތް ދަރަނި އިސްތިހާރުކުރެވިއްޖާ އެގުމުން. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ފަރާތުން އެއްވެސް މެންބަރަކު، އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މިކަމުގައި ދެކޮޅު ދޭން ހުންނާނެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަސްތެއް ނުކުރަން. މިކަން ސިޔާސީ ކަމަކަށް ހެއްދަވަންވާނެ ކަމަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލެއް ވެސް ނުކުރަން. ދެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް އޮތީ، އެކިއެކި ކަންކަމަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ވަކާލާތު ކުރަން ނަހާމަކަން ޓަކައި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އިނގޭ އަދި ޤާނޫނުތަކުން އެއްވެސް ތަންތަން. ދަރުބާރުގެއަކީ ހިންގުން ތަށްޓަކައި ވަރަށް ފުރިހަމަ ނިޒާމެއް ގައިގައި ކަމެއް. އެކިއެކި ކަންކަމުގައި. މި ސަފާރީ ކަޅުޖެހުނީ ކީއްވެގެންކަން ޤަވާއިދު ވިސްނުމެއް ސަރުކާރު ދަށުގައި ކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން ވެސް ރައްޔިތުންގެ ސަރުކާރުގެ ކަންކަމަށް ޖަވާބު ވެސް ކާކު ބޭނުންވާ ޖަވާބު ދޭނީ؟ ފޯނު ބަލަހައްޓައިގެން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ކަރުދާސް ނުވެ؟ ފައިސާ ހިނގައިގެން ކަމެއް. އެހެންވެ ފައިސާ ގެނެސްދީގެން ކުރި ކަމަކީ. އެހެންކަމަކަސް، އަޅުގަނޑުމެން އަދި މިކަން ކުރިއަށް. އަދިވެސް ޤާނޫނީ ފިޔަވަޅު އަޅަން ފެންނަނީ. ދިވެހި ރައްޔިތުން މިއަދު

އުފާކުރަންޖެހޭ ކަމެއް އެބައޮތް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނަން. ދިވެހި ރައްޔިތުން އުފާކުރަންވީ ކަމަކީ، މިއަދުގެ ސަރުކާރުން ވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވެސް، މިކަމާ އިދިކޮޅަށް ތެދުވެއްޖެ. މިކަން ދިފާއުކުރާކަށް ނުޖެހޭ. މިކަން ހުރިން އެބައުޅޭ. މިކަން ނައްތާލަން އެބައުޅޭ. މިކަމުގައި ޕާޓީތަކުގެ ހިސާބަކަށް އެބަޖެހޭ. އެހެންކަމުގައިވާނަމަ، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އެއީ އުފާވެރި ހަބަރެއް. ކަމެއް ކޮންފަހި، މަޤާމުތަކުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން އެކަން ފާހަގަކޮށް ނުފޫޅާކަން، އެއީ މިއަދު އުފާވެރި ހަބަރެއް. އަދި އަމުދުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނީ، ދިވެހި ޤައުމަށް އާއި އުފާވެރި ހަބަރެއް އެކަން ކުރާ ވަގުތު، ވަގުތުން ވަގުތަށް އޭޖެންސީ އެކަމާ ފިޔަވަޅުއަޅާ ކަމަށް ވަންޏާ، ދެންއެ ނުކުރާނެ ސަރުކާރުގެ ތަރުގަދައި ވަޒާރާތްތަކަށް. މީގެ ކުރިން ސަރުކާރުތަކުގެ ވަޒާރާތްތަކާ އެ ސަރުކާރުގައި ހިމެނިފައިވާ ވަޒާރާތްތަކަށް ހިޔާސަތަށްބަދަލުވެފައި، އޭގެ ފަސް އަހަރު ނުވަތަ ދިހަ އަހަރު ފަހުން އޭޖެންސީ ކުރިޔަށް އަހަރުގެ ހިސާބުން ކަމެއް ނޫނޭ. މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ހުއްޓުވައިލެވޭ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މައްޗަންގޮޅި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު.

މައްޗަންގޮޅި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް އުފާވާ ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް މިކަމަށް އިސްނަންގަވައިގެން ރިޕޯޓަކާ އެއްކޮށް ހުށަހަޅާތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް ދަންނަވާލަން އޭގެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް ވަޒީފާގައި ނިކުތުން. އެހެންނަމަ، މިއަދަކީ މި ޤައުމު މި ތަނަށް ނުދިޔައީ. ވަރަށް ސަލާމަތް. މިކަން ވަގުތުން ވަގުތަށް، މިކަން ކުރެވުނު އެންމެ ބޮޑު ހިސާ ރަނގަޅު އަދާކުރުމުގައި މަޖިލީހުން ރައީސާއި އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އެއްބާރުލުން އެންމެ ބޮޑަށް މިކަމުގައި ލިބުނީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން، މިފަދަ ކަންތަކެއް ހިނގާފައިވާތީ ވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ޝުކުރުދަންނަވަން މަޖިލީހުގެ އިސްނަންގަވައިގެން މިކަންކަން ބަލައި، ކުރިއަށްގެންދިޔަ ގޮތް އެންމެ ގާތުން ބޭފުޅަކަށް ޗާޓާ ހަމަ ތަފާތު ކަމެއް ނުކުރާ ކަމެއް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެންމެ ބޮޑު އެއް ސަރުކާރު، ސަރުކާރު ހުރިހާ ބޭފުޅަކު ރިޔާސީ، އަދި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ކުރިއަށް ދިޔުމުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާ ދިވެހި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރައްޔިތުންގެ އެ މަޖިލީހުގެ ބޭފުޅުން ވެސް ވަޒީފާއާ ސަރުކާރު އެ ވަގުތު ރައްޔިތުންނަށް. ބަލާ ހިތާމަވާ ކަމަކީ އެ ވަގުތު ރައްޔިތުންނަށް ސަރުކާރުން އެމްޑީޕީ ނުން. މިހެން ދަތުރުކުރާނީ ވެސް ހެޔޮ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އުފާކުރަން ޖެހޭ ހަމަ ހަބަރެއް

ރިޕޯޓުތަކުގެ ތެރޭގައި ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީއަށް ލިބުނު ފޮނުއްވުމި "އޭ" ރިޕޯޓެއް ލިބުނީތީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާކުރަން. އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގައި ދެ ދައުރު މަސައްކަތްކުރެއްވި އިޖްތިމާޢީ ޚިދުމަތްތަކުން މާރިޔާރިޔަޓީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާކުރަން އެކަމާ ވެސް. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހެލްތު މިނިސްޓްރީއާ ގުޅިގެން ވެސް މަޝްވަރާކުރުމުގެ، ވާހަކަދެކެވުނު، ބިލު ކުރިން އެހާ އަވަސްއަވަހަށް ބަދަލުވާންޖެހޭ ސަރަޙައްދު ކޯޓުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވިދާޅުވަނީ ވަރަށް ހިތާމަކުރަމޭ އެހާ ޚިޔާނާތައިން އެކަން ބަދަލުކުރުމާ ކަހަލަ ނިޒާމަކަށް އޮތީ އެހެންވީމާ ލިބޭނެ ވެސް ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ މިކަންކަން މިހެން ވާތީވެ. ދެން މިހާރު ނަހައްސާ، އަނެއްކާވެސް އިތުރަށް މިހާރު ގެނެސްގެން ކުއްލިއަކަށް ބިލު ހުށައަޅާ ގެނެސްދެވިއްޖެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިކަހަލަ ހުރިހާ ކަމެއް އޮތުމާ އަޅުގަނޑުމެން 24 ގަޑިއިރު މަޖިލީހުގައި މަސައްކަތްކޮށް މި ހުރިހާ ޕާޓީތަކުންތޯ؟ ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް ކަމެއް އޮތުމާ މި ތަނަށް ހުރަސްތަކަކުން އެއްވެސް ސަބަބެއް އެބައޮތްތޯ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު ކަންބޮޑުވާ ކަންތައްތައް ހުރިހާގޮތަކުން ވައްކަންކޮށް ނިންމާފައި އޭގެ ފަހަރުތައް ނޫނޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މަޖިލީހުން އެކަމުގެ ފުރަތަމަ ވެސް ވޯޓުދެއްވި ވަރަށް ދެއްކި، މި ގޮތުރު ތެރޭގައި ވެސް އެކަމުގެ ފުރަތަމަ ވަރަކަ ދައްކާފައި ވެސް ދެއްކި، މިތާނގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މިގޮތުގައި ހިމެނި ނޫނޭ، އެކަމުން ދެކޮޅު ދެއްކީ. މިކަމުގެ ތެރޭގައި ޝަރުޢީގޮތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މަޖިލިސް ރައްޔިތުން ދިޔައީ މި ހޯދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ކޯޓުތަކުން ސަރަޙައްދު؛ މިއީ ކޯޓުތަކުން ސަރަޙައްދު މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް 70% ރައްޔިތުން ދިޔައީ ވިޔަސް، މި ކޯޓުތަކުން 60% ސަރަޙައްދު ހިނގައިދާ، މިތަނަކީ ކަންކަން ކުރާށޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް ވަރަކަށް ޖިހާދެއް ނުވޭ، މިއަދުގެ ސަރަޙައްދުގެ ކަންތައްތަކުގެ ވާހަކަ ދައްކާކަން. ސަރަޙައްދުތެރޭގައި ހިނގާ، ކޯޓުތަކުން ތެރޭގައި ހިނގާ ވައްކަމުގެ ވާހަކަ ދައްކާކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ޖިހާދުކުރާނެ ނޫޅޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޔަކު، އަޅުގަނޑުމެން މިތަނުން ރައްޔިތުން ހޯދާ މިގޮތުގެ އަޅުގަނޑުމެން ދިޔައީ މިހިރީ، މި ވައްކަން ކުރާނަކަން ސަލާމަތް އެބަ ހިނގާ ކޯޓުތަކުން ތެރޭގައި މިބޭ ބައެއް، މިކަހަލަ ހާލަތުގައި ހިފަހައްޓަން. މި ފެނިގެން ވައްދާލަން ވެސް މަސައްކަތްކުރާތީ. މި ފެނިކަމުން ޖެހިފައިވާ ކަނޑު އެބަ ހިނގާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އަދި ވައްދާލަނެވޭގޮތް ކުރާ ކަމެއް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ކުޑަކަމް ވެސް ޖިހާދުކުރި ނޫޅޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަޒީފާ މިގޮތުގައި ހިފާނެ ކަމަށް ވާނަމަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެ ވާހަކަ ދައްކާނަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ އުފާކުރަން؛ ދެން އަޅުގަނޑު މަސައްކަތް ކުރަނީއީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ޝަރުޢީ ދަންނަވަން. ދެން ހަމަ މިތަނަ ކަންތައްތައް ވިދާޅުވެސް ޖަރީމާތައް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ކަމަކު ވާނަމަ، ހުރިހާ ގޮތަކުން ކުރިއަށްގެންދާން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަރިން ކަނޑަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖިހާދު، އެމް.ޑީ.ޕީން ނިކުމެ މިކަންކަމާ ހަމަ ވާހަކަދައްކަން. ކުރީގެ ސަރަޙައްދުގައި،

ހާމީންގެ ސަރުކާރުގައި ރިޕޯޓް ނުކުރައިރަން އެ މީހާ ދަމާހަމަވެގެ ގެންގޮސް ކުރިއަށް، ހުއްޓާ ގެއްލުން ބޮޑަށް ނުރައްކަލެއް ނުކުރާނަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރަކީ އެހެން މާ ބާރުގަދަ ސަރުކާރެއް. ޝުކުރިއްޔާ. والسّلام عليكم.

ނިންމުން

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ، 24 އޮގަސްޓު 2020 ވާ ހޯމަ ދުވަހު ހެނދުނު 9 ޖަހާއިރު.

والحمد لله ربّ العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.